

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA MĚSTA BRNA

THE ZOOLOGICAL GARDEN OF THE BRNO TOWN

Výroční zpráva 2006
The Annual Report 2006

Obsah**Summary****Úvodní slovo ředitele**

The opening address of the Brno Zoo's Director 3

Vedení Zoologické zahrady města Brna

Management of the Brno Zoo 5

Chovatelský úsek

Animal Breeding Department 6
 Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2005 – bezobratlí, ryby, obojživelníci 30
 Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2005 – plazi 31
 Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2005 – ptáci 34
 Stav chovaných zvířat k 31. 12. 2005 – savci 39

Veterinární péče

Veterinary Care 45

Technický úsek

Technical Department 47

Obchodní úsek

Commercial Department 49

Propagačně vzdělávací úsek

Promotional and Educational Department 51
 Výukové programy 51
 Prázdniny v zoo 52
 Kampaň Zachraňme nosorožce! 53
 Noc snů 53
 Spolupráce s Klinikou dětské onkologie 54
 Zooterapie ve Speciální škole Elpis 54
 Senioři v Zoo Brno 57
 Nízkoprahový klub 57
 Informační a naučný systém 58

Stanice mladých přírodovědců

Station of Young Natural Scientists 59

Seznam akcí pro veřejnost

Programmes for our Visitors 61

Zahraniční kontakty

Foreign Contacts 63

Ekonomický úsek

Economic Department 65

Adoptivní rodiče a sponzoři

Adoptive Parents and Sponsors 67

Úvodní slovo ředitele Zoo Brno**The Opening Address of the Brno Zoo's Director**

Dámy a pánové, vážení a milí přátelé brněnské zoologické zahrady, rok 2006, podobně jako roky nedávno minulé, přinesl naší zoologické zahradě několik nových či podstatně renovovaných expozic a kromě mnoha mláďat tradičních chovatelských skupin i odchovy některých velmi vzácných zvířecích druhů.

Nejvýznamnější expoziční novinkou roku 2006 byla rozsáhlá přestavba Dětské zoo. V obnoveném dětském areálu, postaveném v pohádkovém stylu, se malí návštěvníci setkávají s kontaktními zvířaty, jako jsou morčata, králíci, ovce, kozy a lamy, děti si tam také mohou zaskotačit na různých prolézačkách, skákadlech či skluzavkách a zajezdit na ponících. Rekonstruovaná expozice, slavnostně otevřená 1. června, se ihned stala jedním z nejvyhledávanějších míst naší zoo.

K velkým změnám došlo i na jiných místech. Tak kupříkladu začátkem června jsme přestěhovali medvědy lední do výběhu po medvědech hnědých, kteří odešli do jiné zoo – pro tento druh postavíme na jiném místě novou velkou expozici. Do nově upravených a mnohem větších prostor se nastěhovaly dželady, doposud ubytované v pavilonu opic. Od srpna sdílejí společný výběh s paovci. Výběh paovců jsme před příchodem dželad patřičně rozšířili a opice si v něm nyní mohou samy podle libosti natrhat trávu či vylézt na strom. V září jsme otevřeli rozšířený a nově upravený výběh bizonů. Kovové zábradlí kolem výběhu jsme nahradili stylovou dřevěnou ohradou a podél návštěvní trasy je nyní jen příkop, takže pohledu na zvířata nic nestojí v cestě. Novou podobu dostal i seník a za ním vyrostla malá indiánská vesnice, složená z pěti tee-pee uspořádaných do kruhu. Vesnice bude sloužit pro dětské soutěže, výukové programy apod.

Na úseku dovozů zvířat vítám především takové přírůstky, které nám umožňují sestavit nové chovné páry. Družky se tak dočkal tapír jihoamerický, k samicím kasuára přílbového a jeřába mandžuského přibýlo po jednom samci. Nejvzácnějším odchovem byla tři mláďata leguána madagaskarského, dvě z nich jsme přihlásili do soutěže Odchovek roku, pořádané sdružením Česká zoo. Chovatelským úspěchem je také mládě takina indického, již třetí narozené v posledních letech v naší zoo. Z dalších mláďat jmenujme například zebra Chapmanovu i zebra Grévyho, největší radost nám však udělala samička žirafy síťované, která přišla na svět až v závěru roku.

V roce 2007 chceme začít se stavbou nového výběhu medvědů hnědých, bude to další významná expozice ze souboru Beringia, věnovaného zvířeně severských oblastí. Medvědi dostanou zhruba hektarovou plochu v sousedství výběhu vlků, směrem k Tygřím skalám. Budování tak velké expozice se ovšem protáhne do dalších let, zvířata kamčatského poddruhu medvěda hnědého však již máme rezervována v Zoo Jelizovo na ruské Kamčatce. Dále nás mimo jiného čeká druhá etapa rekonstrukce Dětské zoo. Při ní přestavíme budovu stájí a začleníme ji do architektonického souboru dětského areálu; v podkroví rekonstruované budovy vznikne centrum environmentální výchovy. Chystáme se též zřídit venkovní posezení u restaurace U Tygra a rozšířit komunikaci pro trasu vláčku, který jezdí od restaurace k pavilonu exotických ptáků.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Ladies and gentlemen, dear visitors to Brno Zoological Gardens,

The year 2006 brought several new or newly altered exhibits, and apart from a number of young, it also saw the breeding of some very rare animal species.

The most important new exhibit was the extensive reconstruction of the Children's Zoo. In the reconstructed children's area, built in a fairy-tale style, touchable animals, like guinea pigs, rabbits, sheep, goats and llamas await their visitors; the children can also enjoy various climbing frames, rides and slides or ride a pony. This reconstructed exhibit, inaugurated on 1st June, immediately became highly popular. Great changes were made to our bear exhibits. At the beginning of June, the polar bears were moved into the former enclosure of the brown bears, which left for a different zoo – a new, large enclosure will be built for this species in a different place. Our gelada baboons, which were previously accommodated in the monkey pavilion, moved into a newly altered and substantially larger natural area. Since August, they have been sharing an enclosure with our Barbary sheep. The Barbary sheep enclosure was enlarged before the arrival of the baboons, which can now pick grass themselves or climb a tree as and when they wish. In September, an enlarged and newly reconstructed bison enclosure was opened. The metal railing around the enclosure was replaced by a wooden fence and there is only a trench around the visitors' trail leaving nothing to obstruct the view of the animals. Also, the hayloft was refurbished; behind it, a small Indian village was built which consists of five teepees arranged in a circle. The village will be used for children's competitions, educational purposes etc.

Although various animals were newly-introduced at our zoo, we would like to stress those with which we managed to put together breeding couples. The lowland tapir was provided with a female counterpart, and males arrived for the Southern Cassowary and the Japanese crane females, one for each kind. The rarest breeding event was the three young of the Madagascar iguana; two of them have been registered for the 'Nursling of the Year' competition, organized by the Czech Zoo Association. A great breeding success is also the baby Indian takin, already the third one born recently in our zoological gardens. Regarding other animals, let's name for example the Chapman's zebra and the Grevy's zebra; however, the reticulated giraffe female which came into the world at the end of the year brought us the greatest joy.

In the year 2007, we would like to start the construction of a new enclosure for our brown bears; it will be another important exhibit from the Beringia series, devoted to the animals of northern regions. The bears will obtain an area of roughly one hectare, in the vicinity of the wolves' enclosure, in the direction of Tiger Rocks. The construction of such a large exhibit will stretch into subsequent years, but several members of a Kamchatkan sub-species of the brown bear have already been booked at a Russian zoo. On top of this, the second stage of the reconstruction of the Children's Zoo is going to take place. During this stage, the stables building will be reconstructed and incorporated into the architectonic style of the children's area; a centre of environmental education will be created in the loft of the reconstructed building. We are also planning to establish an outside sitting area next to the 'At the Tiger's' restaurant and lengthen the train ride which currently extends from the restaurant to the exotic birds' pavilion.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Vedení Zoo Brno k 31. 12. 2006

Management of the Brno Zoo on 31st December 2006

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.,

ředitel / Director

RNDr. Bohumil Král, CSc.,

asistent ředitele / Assistant of the Director

Ing. Zdeněk Vrátný,

zástupce ředitele, vedoucí technického úseku / Vicedirector, the Head of Technical Department

Ing. Miroslava Piškulová,

vedoucí ekonomického úseku / the Head of Economical Department

MVDr. Jaroslava Vavřínová,

vedoucí obchodního úseku / the Head of Commercial Department

Mgr. Miroslava Vitulová,

vedoucí propagačně vzdělávacího úseku / the Head of Promotional and Educational Department

MVDr. Petr Číhal, CSc.,

vedoucí chovatelského úseku / the Head of Animal Breeding Department

Počet zaměstnanců k 31. 12. 2006: 104

Chovatelský úsek Animal Breeding Department

Počet zvířat chovaných v Zoo Brno k 1. lednu 2007 činil 785 obratlovců v 210 druzích, z toho savců 312 v 78 druzích, ptáků 209 v 76 druzích, plazů 196 v 47 druzích; zoo též chovala 7 obojživelníků ve dvou druzích a 61 ryb sedmi druhů a forem. Do těchto stavů jsou započtena zvířata deponovaná do Zoo Brno, chovaná v Záchytném centru CITES, v Záchrané stanici pro handicapované živočichy a ve Stanici mladých přírodovědců (SMP). Započtena nejsou krmená zvířata a zvířata na Stálé akvarijní výstavě (SAV).

Společně se zvířaty na SAV – samozřejmě jde převážně o ryby – dosahují počty zvířat chovaných v Zoo Brno k 31. 12. 2006 těchto hodnot: 1 945 obratlovců v 300 druzích, z toho savců 312 v 78 druzích, ptáků 211 v 76 druzích, plazů 199 v 48 druzích, obojživelníků 18 ve třech druzích, ryb 1 203 v 94 druzích a formách. Zoo též chovala dvě paryby jednoho druhu a 16 bezobratlých čtyř druhů. Celkové konečné stavy tedy činí 1 961 kusů a 304 druhů. Srovnání stavu zvířat chovaných v Zoo Brno k prvnímu a poslednímu dni roku 2006 ukazuje následující tabulka.

	Stav k 1. 1. 2006						Stav k 31. 12. 2006					
	Zoo		SAV		Zoo + SAV		Zoo		SAV		Zoo + SAV	
	počet kusů	počet druhů	počet kusů	počet druhů	počet kusů	počet druhů	počet kusů	počet druhů	počet kusů	počet druhů	počet kusů	počet druhů
Savci	317	84	0	0	317	84	312	78	0	0	312	78
Ptáci	164	62	2	1	166	62	209	76	2	1	211	76
Plazi	243	47	3	1	246	48	196	47	3	1	199	48
Obojživelníci	8	2	11	3	19	3	7	2	11	3	18	3
Ryby	73	7	1 150	95	1 223	99	61	7	1 142	90	1 203	94
Paryby	0	0	2	1	2	1	0	0	2	1	2	1
Obratlovci celkem	805	202	1 168	101	1 973	297	785	210	1 160	96	1 945	300
Bezobratlí	0	0	11	5	11	5	0	0	16	4	16	4
Celkem	805	202	1 179	106	1 984	302	785	210	1 176	100	1 961	304

Nová organizační struktura chovatelského úseku s většími provozními revíry se během roku 2006 ustálila a její fungování se osvědčilo. Podle této struktury jsou chovatelská zařízení na Mniší hoře rozdělena do čtyř revírů, pátým je Stálá akvarijní výstava, umístěná na Radnické ulici v centru města. Jednotlivé revíry řídí revírník, který podléhá úsekovému zoologovi a vedoucímu úseku.

Samostatným revírem je pavilon Tropické království, zaměřený především na plazy. Chovatelé z tohoto revíru pečují o téměř všechny druhy tzv. nižších obratlovců (ryb, obojživelníků a plazů) chovaných v areálu na Mniší hoře a starají se i o čtyři druhy savců (tamaríny žltoruké, kosmany zakrslé, psouny prériové a surikaty), jejichž expozice se nacházejí buď přímo v pavilonu, nebo v jeho těsné blízkosti.

Další revír se skládá ze tří částí: Safari, Parohatá a Jižní Amerika. Výběh Safari na nejvyšším místě zoo je vyhrazen žirafám síťovaným, pakoňům modrým, zebřím Chapmanovým a pštrosům dvoupřstým. Na úseku Parohatá, umístěném na západním úbočí Mniší hory, chováme jeleny sibiřské, jeleny milu, losy evropské, soby polární, ovce

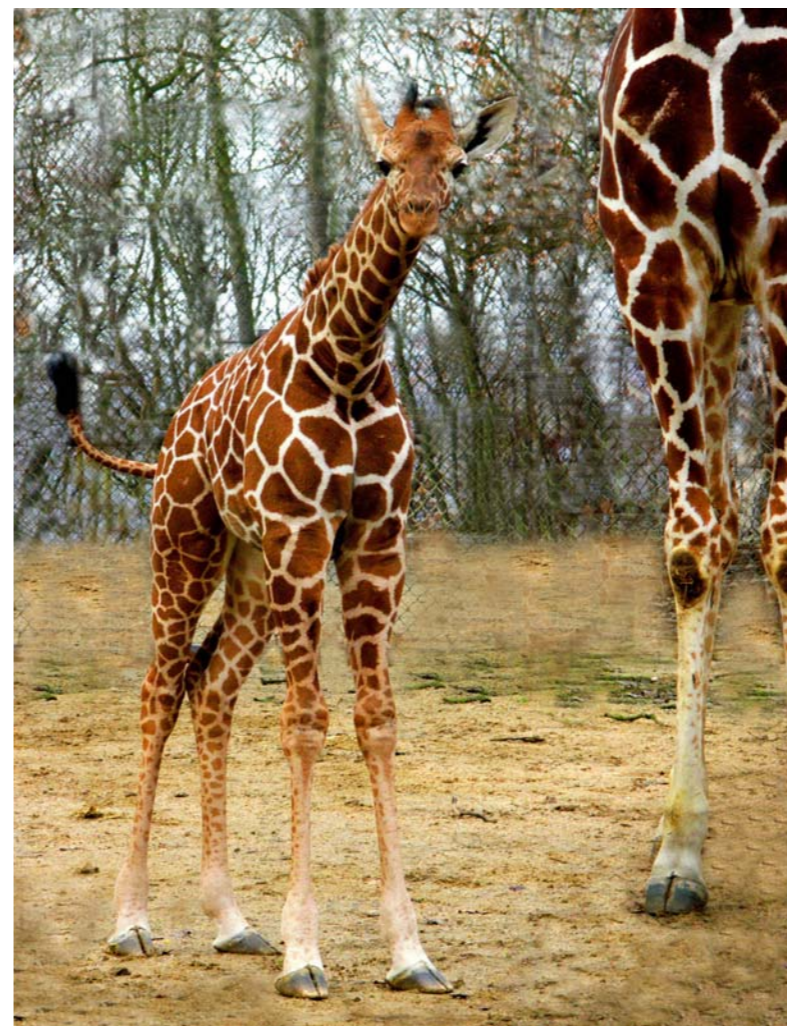

Transport medvědů hnědých

Jakobovy, paovce hřivnaté společně s dželadami, takiny indické, guana, lamy krotké a kozorožce sibiřské. Jihoa-merický oddíl se nachází poblíž pavilonu Tropické království a najdeme v něm vlky hřivnaté a společný výběh

Medvědi lední v nově upraveném výběhu po medvědech hnědých

Mládě žirafy síťované

bývalého výběhu medvědů hnědých pro medvědy lední, kteří tak získali mnohem větší životní prostor. Medvědy hnědé jsme přesunuli mimo naši zoo, v příštím roce začneme pro tento druh stavět novou rozsáhlou expozici.

Významnou chovatelskou událostí roku 2006 byl druhý porod samice medvěda ledního (*Ursus maritimus*). Kora, která pochází z Leningradské zoo v ruském Petrohradě, se narodila 27. 11. 1998 a do naší zoo přišla 16. 3. 2000. Její partner samec Umka se narodil 15. 11. 1998 v kazašské Zoo Alma Ata, do Zoo Brno se dostal 25. 8. 1999. Od léta roku 2006 měl pár k dispozici upravený výběh s ubikacemi po medvědech hnědých. Aby měla samice více klidu, před očekávaným datem porodu jsme samce na přechodnou dobu převezli do Zoo Praha. Do ubikace samice jsme zabudovali kamerový systém. K porodu dvou mláďat došlo 6. 12. 2006, a to přímo ve výběhu. Jedno mládě matka nepřijala (ihned jsme zahájili umělý odchov), druhé zanesla do brlohu a starala se o ně, neopouštěla porodní box. Přes veškerou snahu chovatelů obě mláďata do týdne uhynula. Přijali jsme řadu opatření, aby další očekávaná březost vedla k úspěšnému odchovu – jak přirozenému, tak umělému. Půjde například o aplikaci preparátu podporujícího tvorbu mateřského mléka či o pořízení kvalitního inkubátoru.

Mládě zebry Grévyho

Chovatelským úspěchem roku 2006 bylo narození třetího mláděte takina indického (*Budorcas taxicolor taxicolor*) v průběhu posledních tří let. Samička se narodila 6. 3. a zdárně prosperuje bez sebemenších komplikací. Významným úspěchem pro naši zoo bylo i dlouho očekávané narození žirafy síťované (*Giraffa camelopardalis reticulata*). Samička Julie přišla na svět až v závěru roku, 8. prosince. Jako druhé evropské zoo se nám podařilo rozmnožit leguána madagaskarského (*Oplurus cuvieri*), dvě mláďata se narodila v červenci, třetí v srpnu. Radost nám také

tapírů jihoa-merických, kapybar, mar stepních, nandu pampových a husic magellánských.

Chovatelé z revíru Šelmy, šelmičky a opice se starají o jednu z našich nejkrásnějších expozic, o výběhy Tygří skály s párem tygrů sumaterských a párem levhartů cejlonských, a dále o lachtany jihoafrické, medvědy lední, vlky a bobry kanadské. K revíru patří i úsek šelmiček, kde pečují o několik druhů menších šelem, jako jsou např. rysy kanadští či kočky rybářské. „Šelmičkáři“ mají též na starosti některé ptáky: emu hnědé, dravce, sovy, jeřáby mandžuské a vodní ptáky, v jejichž expozici dominují ibisové posvátní. Patří jim i péče o pávy korunkaté, kteří se volně pohybují v dolní části zoo, a o voliéry v restauraci U Tygra, kde chováme některé představitele indonéské fauny – ratuly cejlonské, majny Rotschildovy, křepelky korunkaté a hrdličky jihoasijské. Tento revír zahrnuje i dva pavilony opic.

K revíru složenému z Dětské zoo, chovatelských zařízení pro kopytníky a pavilonu exotických ptáků jsou organizačně přičleněny i výběhy a ubikace kasuárů přílbových, klokanů rudokrých a bizonů, nacházející se v blízkosti Dětské zoo.

K expozičním novinkám roku 2006 patří přebudovaný výběh bizonů, stylově navazující na indiánskou vesničku se čtyřmi velkými a jedním malým tee-pee. Dále jsme dokončili úpravu společného výběhu dželad a paovců hřivnatých. Kombinovaná expozice je divácky atraktivní a chovatelsky odpovídá nárokům obou druhů. Za důležitou považujeme adaptaci

podporujícího tvorbu mateřského mléka či o pořízení kvalitního inkubátoru.

Mládě takina indického

udělaly například tyto přírůstky: klisnička zebry Grévyho (*Equus grevyi*), hřebeček a klisnička zebry Chapmanovy (*Equus b. chapmani*), dvě mláďata jelena milu (*Elaphurus davidianus*), samička velblouda dvouhrbého (*Camelus f. bactrianus*), šest psounů prériových (*Cynomys ludovicianus*), samička bizona (*Bison bison*) a dva pakoně modří (*Connochaetes t. taurinus*). Dále uvedme odchov tří jeřábat poměrně vzácného a velmi zajímavého plemene čtyřrohé ovce Jákobovy, narozených v březnu a dubnu. Koroptev korunkatá (*Rollulus rouloul*) vylodila několik kuřat, odchovat se podařilo dvě. Jako každým rokem se narodili klokani Bennettovi (*Macropus rufogriseus fruticosa*) –2 ks, paovce hřivnaté (*Ammotragus lervia*) –3 ks, kozorožci sibiřští (*Capra sibirica*) –7 ks, ovce kamerunské –5 ks a kozy kamerunské –7 ks.

Tapíři jihoameričtí

Při doplňování stávajících kolekcí o další jedince jsme z lotyšské Zoo Riga dovezli samici tapíra jihoamerického (*Tapirus terrestris*) a přiřadili ji k samci získanému v roce 2005 z polské Zoo Gdaňsk. Tento pár se po dosažení pohlavní dospělosti samice může stát základem historicky prvního chovu tapírů v Brně. K samici jeřába mandžuského (*Grus japonensis*), která se na Mniší hoře objevila v roce 2005 jako dar moskevské zoo, přibyl samec ze Zoo Schönbrunn. Rozmnožení jeřábů mandžuských by bylo posílením populace druhu, jehož chov je součástí EEP. V roce 2006 jsme ze Zoo Ustí nad Labem dovezli samce kasuára přilbového (*Casuarus casuarus*). Vytvořili jsme tak chovný pár, který v roce 2007, jakmile začne

tok, spojíme. K oživení chovu kozorožců sibiřských (*Capra ibex sibirica*) jsme ze ukrajinské Zoo Nikolajev přivezli nepříbuzný pár. Dále jsme získali nového chovného hřebece zebry Grévyho (*Equus grevyi*) z francouzské Zoo de Beauval, dvě samice vlka arktického (*Canis lupus arctos*) z francouzské Zoo Amnéville, samce kočky pouštní (*Felis margarita harrisoni*) ze Zoo Londýn a několika sobů z různých zoo. Do pavilonu Tropické království přibyl dva nové druhy plazů získané ze Zoo Praha: leguáni obojkoví (*Crotaphytus collaris*) a leguánci ostnití (*Sceloporus magister*). Věříme, že s pomocí těchto importů, stejně jako díky započaté spolupráci se Zoo Colombo na Srí Lance zvýšíme genetickou diverzitu populací uvedených taxonů a současně zkvalitníme celý chov v Zoo Brno.

Spolupráce se Srí Lankou v chovu levhartů cejlonských (*Panthera pardus kotiya*) neustrnula. Po dovozu páru levhartů z Colomba do Brna v roce 2004 máme nyní příslibeno další zvíře, kterým je samička narozená v červnu roku 2006; tak se naše zoo snad již v blízké době opět stane dovozcem velmi cenného zvířete-zakladatele. Výměnné transporty se Zoo Colombo jsou pro naši zoo i pro celou Evropu velmi významné. Vedou k zisku zvířat pro evropský region nepříbuzných, a tudíž vysoce ceněných, neboť populace mnoha druhů je v této chovatelské oblasti velmi úzká a značně trpí příbuzností.

Rok 2006 byl pro nás již několikátým rokem naplňování Strategie rozvoje Zoo Brno. Doplňování druhové skladby chovaných zvířat tak probíhalo i nadále v souladu s tímto dlouhodobým konceptem. Následující tabulka ukazuje souhrn příjmů a výdajů zvířat v Zoo Brno za rok 2006, a to bez příjmů a výdajů na Stálé akvarijní výstavě (SAV).

Jeřábi mandžusť

Příjmy a výdaje zvířat v Zoo Brno za rok 2006 (bez SAV)

POLOŽKA	Savci ks	Ptáci ks	Plazi ks	Obojž. ks	Ryby ks	Bezobr. ks	CELKEM ks
Narozeno	59	34	21	0	18	0	132
Jiný příjem (nákup, deponace, dar, výměna atd.)	107	218	267	0	0	2	594
Celkem	166	252	288	0	18	2	726
Úhyn	88	125	249	1	30	0	493
Odchod (prodej, deponace, výměna, vrácení deponace)	51	26	80	0	0	0	157
Jiné odchody (vypuštění, vyřazení, škodná, únik, krádež)	31	52	6	0	0	2	91
Celkem	170	203	335	1	30	2	741

V kolekci brněnské zoo se k 31. 12. 2006 nacházelo 20 druhů či poddruhů savců, ptáků a plazů, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy zvířat (EEP).

Druhy chované v rámci EEP

Druh	Stav k 31. 12. 2006
SAVCI	
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1,2
lemur vari (<i>Varecia variegata</i>)	0,1
makak chocholatý (<i>Macaca n. nigra</i>)	2,1
mandril (<i>Mandrillus sphinx</i>)	1,1
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	2,0
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	1,1
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1,0
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1,1
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1,1
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	1,1
kočka rybářská (<i>Prionailurus viverrinus</i>)	1,0
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	1,1
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1,3
kulan (<i>Equus h. kulan</i>)	0,2
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0,3
žirafa síťovaná (<i>Giraffa c. reticulata</i>)	1,3
adax (<i>Addax nasomaculatus</i>)	1,0
celkem 17 druhů, 37 jedinců	16,21
PTÁCI	
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1,1
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	1,1
celkem 2 druhy, 4 jedinci	2,2
PLAZI	
hroznýšovec kubánský (<i>Epicrates angulifer</i>)	1,0
celkem 1 druh, 1 jedinec	1,0
EEP CELKEM 20 druhů, 42 jedinců	

Mezinárodní plemenné knihy (ISB) k 31. 12. 2006 vedou 16 a evropské plemenné knihy (ESB) 11 druhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno. CITES appendix I se vztahuje na 3 druhy a 6 kusů, appendix II na 46 druhů a 126 kusů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno k 31. 12. 2006.

Druh	Stav k 31. 12. 2006
SAVCI	
tamarin žltoruký (<i>Saguinus midas</i>)	3,2
rys evropský (<i>Lynx l. lynx</i>)	1,0
celkem 2 druhy, 6 jedinců	4,2
PTÁCI	
kasuár přilbový (<i>Casuarus casuarius</i>)	1,1
orel kamčatský (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	1,0
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	1,0
celkem 3 druhy, 4 jedinci	3,1
PLAZI	
leguán nosorohý (<i>Cyclura cornuta</i>)	0,1,5
orlicie bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	1,5
želva amboinská (<i>Cuora amboinensis</i>)	1,1
želva ostnitá (<i>Heosemys spinosa</i>)	1,3
želva paprskatá (<i>Geochelone radiata</i>)	1,1
želva velká (<i>Heosemys grandis</i>)	0,1
celkem 6 druhů, 21 jedinců	4,12,5
ESB CELKEM 11 druhů, 31 jedinců	

Kolekci zvířat Zoo Brno jsme v roce 2006 obohatili dovozy například těchto nových druhů:

vlk arktický (<i>Canis lupus arctos</i>)	0,2
amazoňan modrobradý (<i>Amazona festiva</i>)	1,0
astrild bělolící (<i>Stizoptera bichenovii</i>)	0,0,6
leguánek ostnitý (<i>Sceloporus magister</i>)	5,2
leguánovec obojkový (<i>Crotaphytus collaris</i>)	0,0,4

Pro zkvalitnění stávajících chovných skupin a posílení genofondu již chovaných druhů a populací jsme do Zoo Brno dovezli například tato zvířata:

tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	0,1
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1,0
paovce hřivnatá (<i>Ammotragus lervia</i>)	0,3
jelen milu (<i>Elaphurus davidianus</i>)	1,0
kočka pouštní (<i>Felis margarita</i>)	1,0
kapybara (<i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>)	1,2
kasuár přilbový (<i>Casuarus casuarius</i>)	1,0
nandu pampový (<i>Rhea americana</i>)	1,1
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1,0
sovice krahujová (<i>Surnia ulula</i>)	1,0
leguán kubánský (<i>Cyclura nubila nubila</i>)	1,0

V působnosti chovatelského úseku jsou také Stálá akvarijní výstava, Záchraná stanice pro handicapované živočichy a Záchytné centrum pro zvířata, která chrání mezinárodní úmluva CITES.

Stálá akvarijní výstava

Na detašovaném pracovišti Stálé akvarijní výstavy (SAV) na Radnické ulici jsme zápolili, a to zatím ne zcela úspěšně, s vážnými technickými nedostatky. Opravovali jsme korodující konstrukce akvarijních stěn, zejména originálního komplexu stojanů takzvané rotundy, zachovaného z doby založení výstavy před 37 lety. Opravovali jsme také elektroinstalaci, která byla v havarijním stavu. I po koncepční stránce nebyla budoucnost výstavy zcela jasná. Existovaly některé nové varianty a návrhy na úpravu a využití prostor v podzemí výstavy, kde by si snad již v roce 2007 mohli návštěvníci prohlédnout některé expoziční novinky.

Stejně jako v dřívějších letech i v roce 2006 jsme hojně využívali darů – celkem jsme obdrželi 123 zvířat například těchto druhů: tlamovec žlutý (*Labidochromis caeruleus* „yellow“), pancéřník panda (*Corydoras panda*), vrubozubec paví (*Astronotus ocellatus*) nebo glyptopter velkoploutvý (*Glyptopterichthys gibbiceps*). Nakoupili jsme celkem 216 kusů převážně drobných druhů ryb.

Na návštěvnost kladně zapůsobilo dočasné umístění kanceláře Turistického informačního centra města Brna v konferenční místnosti SAV. Uskutečnilo se od 24. července do 15. srpna a v té době na výstavu přicházelo velké množství zahraničních turistů. V návštěvnosti jsme přesto oproti roku 2005 zaznamenali mírný pokles, který mohl být způsoben menší propagací výstavy a asi i pro veřejnost méně atraktivním rázem doplňující expozice ve sklepení SAV. Z dlouhodobého hlediska byla i přesto návštěvnost vyšší, než v řadě předchozích let.

Během roku 2006 byly v podzemních prostorách umístěny dvě výstavy. Na počátku roku ještě „dobíhala“ výstava fotografií věnovaná přírodě Indonésie, od února až do konce roku pak bylo sklepení využito pro prezentaci kampaně Zachraňme nosorožce!, zaštitěné Evropskou asociací zoologických zahrad a akvárií. Postery seznámily návštěvníky s alarmujícími údaji o pěti ohrožených druzích nosorožců, expozici doplnily kostní exponáty zapůjčené Moravským zemským muzeem a ukázky prací z dětské výtvarné soutěže na téma Nosorožec. Výstavní aktivity v historickém sklepení budou pokračovat i v roce 2007, a to expozicí Sedm úžasných pralesů, zapůjčenou organizací Greenpeace. Současně bude v zasedací místnosti SAV k vidění výstava „Zvířata Zoo Brno objektivem studentů Fakulty výtvarného umění.“

Stálá akvarijní výstava na začátku roku 2006 chovala 1179 zvířat 107 druhů, z toho 11 jedinců bezobratlých pěti druhů, dvě paryby jednoho druhu, 1150 ryb 96 druhů (z toho 1128 jedinců 85 druhů sladkovodních a 22 jedinců 11 druhů mořských), 11 obojživelníků tří druhů, tři plazy jednoho druhu a dva ptáky jednoho druhu. Na konci roku chovala 1176 zvířat 101 druhů, z toho 14 jedinců bezobratlých tří druhů, dvě paryby jednoho druhu, 1144 ryb 92 druhů (z toho 1126 jedinců 83 druhů sladkovodních a 18 jedinců 9 druhů mořských), 11 obojživelníků tří druhů, tři plazy jednoho druhu a dva ptáky jednoho druhu.

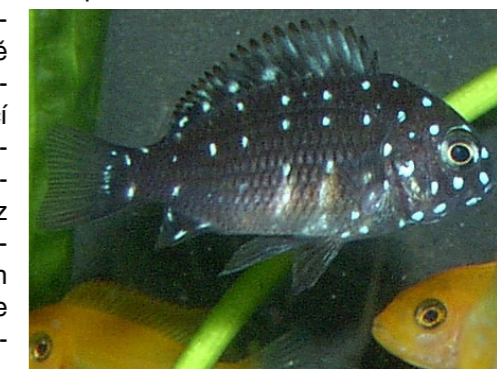
Pracovníci SAV by rádi pokračovali tradici poutavých doplňujících výstav ve sklepních prostorách a doufají, že Stálá akvarijní výstava se bude úspěšně vyrovnávat s rostoucími nároky veřejnosti na kvalitu expozic i druhovou pestrost vystavovaných živočichů.

Přehled počtu živočichů na SAV k 31. 12. 2006

Skupina	počet druhů	počet kusů
Bezobratlí	4	16
Paryby	1	2
Sladkovodní ryby	81	1 124
Mořské ryby	9	18
Ryby celkem	90	1 142
Obojživelníci	3	11
Plazi	1	3
Ptáci	1	2
Celkem	100	1 176

Vrubozubec paví Foto: Jan Špaček

Mláďe tlamovce Duboisova Foto: Jan Špaček

Obrat zvířat na SAV a jejich početní stav k 31. 12. 2006

druh / taxon česky / latinsky	stav k 1. 1. 2006	narození	jiný příchod	úhyn	jiný odchod	stav k 31. 12. 2006	poznámka
----------------------------------	-------------------	----------	--------------	------	-------------	---------------------	----------

TŘ. PARYBY /CHONDRICHTHYES

podtř. Příčnoústí Elasmobranchii							
ř. Rejnoci Rajiformes							
čel. Trnuchovití Dasyatidae							
trnucha Potamotrygon reticulatus	0,0,2	0	0	0	0	0,0,2	

TŘ. PAPERKOPLOUTVÍ /ACTINOPTERYGII

podtř. Kostnatí Neopterygii							
ř. Ostnojazyční Osteoglossiformes							
čel. Nožovcovití Notopteridae							
nožovec velký Chitala chitala	0,0,8	0	0	0	0	0,0,8	
ř. Máloostní Cypriniformes							
čel. Kaprovití Cyprinidae							
amur bílý Ctenopharyngodon idella	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
amuřice Hoevenova Leptobarbus hoeveni	0,0,4	0	0	0	0	0,0,4	
dánio tečkované Danio nigrofasciatus	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	
kapr obecný Cyprinus carpio	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	
kapr obecný f. koi Cyprinus carpio f. koi	0,0,61	0	0	0,0,10	0	0,0,51	
závojnata čínská Carassius auratus auratus, var. bicaudatus	0	0	0,0,4	0,0,2	0	0,0,2	dar
závojnata čínská teleskopka Carassius auratus auratus f. bic.	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	
labeo červenoocasé Epalzeorhynchus bicolor	0,0,2	0	0	0	0	0,0,2	
parmička žraločí Balantiocheilos melanopterus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
parmička Schwanefeldova Barbodes schwanefeldi	0,0,2	0	0	0	0	0,0,2	

parmička oděská Barbus sp. "odessa"	0,0,25	0	0,0,5	0,0,14	0	0,0,16	nákup
parmička nádherná Puntius conchoniensis	0,0,58	0	0,0,30	0,0,54	0	0,0,34	nákup
parmička purpurová Puntius nigrofasciatus	0,0,46	0	0	0	0	0,0,46	
parmička zlatá Puntius semifasciatus schuberti	0,0,22	0	0	0,0,8	0	0,0,14	
razbora klínoskvrnná Trigonostigma heteromorpha	0,0,14	0	0,0,10	0,0,6	0	0,0,18	nákup
čel. Přísavkovití Gyrinocheilidae							
přísavka thajská Gyrinocheilus aymonieri	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	
přísavka thajská Gyrinocheilus aymonieri, f. gold	0	0	0,0,10	0,0,4	0	0,0,6	dar
ř. Trnobříši Characiformes							
čel. Štíhlotělí Lebiasinidae							
drobnouštka Beckfordova Nannostomus beckfordi	0,0,5	0	0,0,5	0,0,1	0	0,0,9	dar
drobnouštka třípruhá Nannostomus trifasciatus	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	
čel. Tetrovití Characidae							
tetra červenoploutvá Aphyocharax anisitsi	0	0	0,0,35	0,0,12	0	0,0,23	nákup
neonka černá Hyphessobrycon herbertaxelrodi	0,0,6	0	0,0,10	0,0,4	0	0,0,12	nákup
neonka červená Paracheirodon axelrodi	0,0,197	0	0	0,0,37	0	0,0,160	
piraňa Nattererova Pygocentrus nattereri	0,0,9	0	0	0	0	0,0,9	
tetra slepá Astynax jordani	0,0,5	0	0,0,5	0,0,1	0	0,0,9	nákup
tetra černá Gymnocorhynchus ternetzi	0,0,19	0	0	0,0,3	0	0,0,16	
tetra kosočtverečná Hemigrammus caudovittatus	0,0,3	0	0,0,1	0,0,3	0	0,0,1	jiný příjem
tetra měděná Hemigrammus nana	0,0,16	0	0,0,20	0,0,9	0	0,0,27	nákup
tetra žhavá Hemigrammus erythrozonus	0,0,5	0	0,0,15	0,0,3	0	0,0,17	nákup
tetra červená Hyphessobrycon flamaeus	0,0,8	0	0,0,5	0,0,5	0	0,0,8	nákup
tetra Sweglesova Hyphessobrycon sweglesi	0,0,20	0	0,0,10	0,0,30	0	0	nákup
tetra diamantová Moenkhausia pittieri	0,0,17	0	0	0,0,3	0	0,0,14	
afrotetra konžská Phenacogrammus interruptus	0,0,8	0	0	0,0,1	0	0,0,7	
tetra křivopruhá Thayeria boehlkei	0,0,9	0	0,0,5	0	0	0,0,14	nákup

ř. Sumci Siluriformes							
čel. Sumičkovití Bagridae							
sumíček indický Mystus vittatus	0	0	0,0,3	0,0,1	0	0,0,2	přeurenění
čel. Sumcovití Siluridae							
sumec velký Silurus glanis	0,0,1	0	0	0	0,0,1	0	deponace do MZM
sumeček sklovitý Kryptopterus bicirrhis	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	
čel. Sumčíkovití Schilbeidae							
sumčík stříbřitý Schilbe mystus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
čel. Pangasovití Pangasiidae							
pangas vláknoploutvý Pangasius sanitwongsei	0,0,5	0	0	0	0	0,0,5	
pangas siamský Pangasius sutchi	0,0,12	0	0	0	0	0,0,12	
čel. Keříčkovcovití Clariidae							
keříčkovec žabí Clarias batrachus	0,0,6	0	0	0	0	0,0,6	
čel. Pakeříčkovcovití Heteropneustidae							
pakeříčkovec obecný Heteropneustes fossilis	0,0,5	0	0	0	0	0,0,5	
čel. Pěřovcovití Mochokidae							
pěřovec skvrnitý Synodontis eupterus	0,0,4	0	0	0	0,0,1	0,0,3	přeurenění
pěřovec tečkovaný Synodontis nigrita	0	0	0,0,1	0	0	0,0,1	přeurenění
čel. Trnovcovití Doradidae							
trnovec pancířnatý Acanthodoras cataphractus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
čel. Anténovcovití Pimelodidae							
anténovec barevný Pimelodus pictus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
anténovec Pimelodus spp.	0,0,3	0	0	0	0,0,3	0	přeurenění
čel. Pancéřníčkovití Callichthyidae							
pancéřníček panda Corydoras panda	0	0	0,0,10	0,0,3	0	0,0,7	dar
pancéřníček kropenatý Megalechis thoracata	0,0,3	0	0,0,5	0,0,1	0	0,0,7	dar
čel. Krunýřovcovití Loricariidae							
krunýřovec mnohotrný Ancistrus multispinis	0,0,36	0	0,0,2	0,0,4	0	0,0,34	dar

Glyptopter velkoploutvý Glyptopterichthys gibbiceps	0,0,1	0	0,0,1	0	0	0,0,2	dar
liposarkus pardálí Liposarcus pardalis	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	
čel. Gavúnkovití Bedotiidae							
gavúnek madagaskarský Bedotia geayi	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
čel. Duhovkovití Melanotaeniidae							
duhovka Boessemanova Melanotaenia Boessemani	0,0,25	0	0,0,10	0,0,13	0	0,0,22	nákup
duhovka modrá Melanotaenia praecox	0,0,9	0	0	0,0,9	0	0	
duhovka třípruhá Melanotaenia trifasciata	0,0,15	0	0	0,0,4	0	0,0,11	
ř. Halančíkovci Cyprinodontiformes							
čel. Halančíkovití Aplocheilidae							
štíkovec pruhovaný Aplocheilus lineatus f. gold	2,1	0	3,3,7	2,2	0	3,2,7	nákup
čel. Živorodkovití Poeciliidae							
mečovka zelená Xiphophorus helleri	0,0,31	0,0,7	0	0,0,26	0	0,0,12	
plata skvrnitá Xiphophorus maculatus	0,0,13	0	0,0,13	0,0,14	0	0,0,12	nákup; dar
živorodka duhová Poecilia reticulata	0,0,12	0,0,19	0,0,50	0,0,5	0	0,0,76	dar
živorodka molly Poecilia sphenops	0,0,39	0	0	0,0,15	0	0,0,24	
živorodka velkoploutvá Poecilia velifera	0	0	0,0,10	0,0,2	0	0,0,8	
čel. Gudeovití Goodeidae							
gudea Eisenova Xenotoca eiseni	0,0,25	0,0,14	0	0,0,2	0	0,0,37	
ř. Ropušnicotvární Scorpaeniformes							
čel. Ropušnicovití Scorpaenidae							
perutýn ohnivý Pterois volitans	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	
ř. Ostnoploutví Perciformes							
čel. Okouníčkovití Chandidae							
okouníček sklovitý Chanda ranga	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	
čel. Sapínovcovití Pseudochromidae							
sapínovec žlutofialový Pseudochromis paccagnallae	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0	

čel. Okatcovití Monodactylidae								
okatec stříbřitý Monodactylus argenteus	0,0,2	0	0	0	0	0,0,2		
čel. Vrbozubcovití Cichlidae								
akara hnědá Aequidens maronii	0,0,10	0	0	0,0,2	0	0,0,8		
cichlida mnohotrná Herotilapia multispinosa	0,0,5	0,0,4	0	0,0,1	0	0,0,8		
cichlidka žlutoocasá Cyprichromis leptosoma	0,0,24	0	0	0,0,13	0	0,0,11		
kančík citronový Cichlasoma citrinellum	0,0,1	0	0	0,0,1	0	0		
kančík červenohrdlý Cichlasoma meeki	0,0,5	0	0	0	0,0,1	0,0,4	vyřazení	
kančík "červený papoušek" Cichlasoma sp. Red parrot	0,0,9	0	0	0	0	0,0,9		
perlovka červená Hemichromis bimaculatus	0,0,5	0	0	0,0,2	0	0,0,3		
perlovka rudá Hemichromis lifalili	0	0	0,0,3	0	0	0,0,3	nákup	
pestrělec červený Pelvicachromis pulcher	1,1	0	0,0,6	0,0	0	1,1,6	dar	
skalára amazonská Pterophyllum scalare	0,0,12	0	0,0,23	0,0,5	0	0,0,30	dar	
terčovec zelený Symphysodon aequifasciatus	0,0,1	0	0	0	0,0,1	0	vyřazení	
terčovec červený Symphysodon discus	0,0,9	0	0	0,0,9	0	0		
tlamovec čelnatý Cyphotilapia gibberosa	0,0,14	0	0	0,0,4	0	0,0,10		
tlamovec Füllebornův Labeotropheus fuelleborni	0,0,4	0	0	0	0	0,0,4		
tlamovec Trewavasové Labeotropheus trewavasae	0,0,38	0	0	0,0,4	0	0,0,34		
tlamovec žlutý Labidochromis caeruleus "yellow"	0	0	0,0,2	0,0,1	0	0,0,1	dar	
tlamovec pestrý Melanochromis auratus	0,0,3	0	0	0,0,1	0	0,0,2		
tlamovec přerušný Melanochromis interruptus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
tlamovec černožlutý Pseudotropheus crabro	0,0,4	0	0	0,0,2	0	0,0,2		
tlamovec příčnopruhý Pseudotropheus zebra	0,0,22	0	0	0,0,1	0,0,1	0,0,20	přeurčení	
tlamovec Lombardův Metriaclima lombardoi	0	0	0,0,1	0,0,1	0	0	přeurčení	
tlamovec Duboisův Tropheus duboisii	0,0,25	0,0,7	0	0	0	0,0,32		
tlamovec Mooreův Tropheus moorei	0,0,65	0	0	0,0,10	0	0,0,55		
vrbozubec paví Astronotus ocellatus	0,0,5	0	0,0,2	0	0	0,0,7	dar	

čel. Sapínovití Pomacentridae								
klaun Clarkův Amphiprion clarkii	1,1	0	0	0	0	1,1		
komorník běloocasý Dascyllus aruanus	0,0,6	0	0	0	0	0,0,6		
sapín modrozlutý Chrysiptera parasema	0,0,4	0	0	0	0	0,0,4		
čel. Pyskounovití Labridae								
kněžík srpkovitý Thalassoma lunare	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
čel. Králíčkovcovití Siganidae								
králíčkovec liščí Siganus vulpinus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
čel. Bodlokovití Acanthuridae								
bodlok pestrý Paracanthurus hepatus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
bodlok žutý Zebrasoma flavescens	0,0,3	0	0	0,0,2	0	0,0,1		
bodlok fialový Zebrasoma xanthurum	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
čel. Labyrintkovití Belontiidae								
bojovnice pestrá Betta splendens	1,0	0	0	1,0	0	0		
čichavec zakrslý Colisa lalia f. cobalt	0	0	0,0,20	0,0,8	0,0,1	0,0,11	nákup, vyřazení	
čichavec perleťový Trichogaster leeri	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		
čichavec zlatý Trichogaster trichopterus sumatranus	0,0,3	0	0	0,0,1	0	0,0,2		
rájovec dlouhoploutvý Macropodus opercularis	0,0,15	0	0	0,0,7	0	0,0,8		
čel. Hadohlavcovití Channidae								
hadohlavec asijský Channa asiatica	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3		
ř. Čtverzubci Tetraodontiformes								
čel. Ostencovití Balistidae								
osteneček oranžovoproužkatý Balistapus undulatus	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1		

Tř. OBOJŽIVELNÍCI / AMPHIBIA

ř. OCASATÍ CAUDATA								
čel. Mlokovití Salamandridae								
žebrovník Waltův Pleurodeles waltl	0,0,6	0	0	0	0	0,0,6		

čel. Axolotlovití Ambystomatidae							
axolotl mexický Ambystoma mexicanum	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	
ř. BEZOCASÍ ECAUDATA							
Žáby Anura							
čel. Rosničkovití Hyllidae							
rosnička včelí Phrynohyas resinifictrix	0,0,2	0	0	0	0	0,0,2	

Tř. PLAŽI /REPTILIA

podtř. ANAPSIDA							
ř. Želvy Chelonia							
čel. Karetkovití Carettochelyidae							
karetka novoguinejská Carettochelys insculpta	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	

Tř. PTÁCI /AVES

podtř. PRAVÍ PTÁCI ORNITHURAE							
nadř. Letci Neognathae							
ř. Papoušci Psittaciformes							
čel. Papouškovití Psittacidae							
andulka vlnkovaná Melopsittacus undulatus	1,1	0	0	0	0	1,1	

Sk. BEZOBRATLÍ

km. ČLENOVCI ARTHROPODA							
podkm. KLEPÍTKATCI CHELICERATA							
tř. Pavoukovci Arachnida							
ř. Štíři Scorpiones							
čel. Veleštírovití Scorpionidae							
veleštír obrovský Pandinus imperator	0,0,1	0	0,0,2	0,0,1	0	0,0,2	převod ze Zoo
ř. Pavouci Araneae							
čel. Sklípkanovití Theraphosidae							
sklípkan parahybský Lasiodora parahybana	0,1	0	0	0,1	0	0	

podkm. KORYŠI CRUSTACEA							
tř. Rakovci Malacostraca							
ř. Desetinožci Decapoda							
podř. Lezoucí Reptantia							
rak červený Procambarus clarkii	0,0,5	0,0,7	0	0,0,2	0	0,0,10	
rak modrý Procambarus troglodytes	0,0,1	0	0	0	0	0,0,1	
km. OSTNOKOŽCI ECHINODERMATA							
tř. Ježovky Echinoidea							
ježovka diadémová Diadema setosum	0,0,3	0	0	0	0	0,0,3	

Záchranná stanice pro handicapované živočichy

Záchranná stanice pro handicapované živočichy přijala od 1. 1. 2006 do 31. 12. 2006 celkem 188 zvířat 42 druhů. Oproti roku 2005 počet přijatých zvířat mírně poklesl, což bylo způsobeno např. tím, že odchycené dravce jsme až na výjimky (zraněná zvířata vyžadující léčbu) ihned předávali do Ptačího centra Brno, o. p. s. (zastoupeného Zdeňkem Machařem), které se zabývá záchranou dravců a jejich vypouštěním do přírody. Dále byl v důsledku veterinárních opatření vydaných v souvislosti s

Vypouštění puštíka obecného

hrozbou šíření ptačí chřipky zakázán příjem vodních druhů ptáků do stanice. Také se nám postupně stále více daří díky telefonickým konzultacím s našimi pracovníky, na jejichž využívání si lidé postupně zvykají, snižovat počet případů zbytečně přijímaných zvířat. Avšak i přes veškerou snahu o neustálou osvětu v tisku, rozhlase, televizi i přímo mezi veřejností se nám stále zcela nedaří odbourat donášení zvířat, která naši pomoc nepotřebují, ale naopak jim škodí. Jedná se především o mláďata ptáků, která se učí létat a nejsou ještě schopna uniknout přehnané pozornosti „zachránců“, a také o některá zvířata neodborně a chybně introdukovaná do naší přírody, jako je například želva nádherná. Také je do naší stanice zcela zbytečně donášeno velmi mnoho ježků, u kterých není důvod je odebírat z přírody, jelikož se nejedná o jedince nějakým způsobem handicapované. Často také do stanice přijímáme exotická zvířata uniklá ze zajetí. Nejčastěji se jedná o různé druhy papoušků a také o fretky. Ze zajímavějších či vzácnějších případů roku 2006 bychom mohli jmenovat surikatu (*Suricata suricatta*), chycenou v autobazaru ve středě Brna, a jezevce lesního (*Meles meles*), odchyceného městskou policií ve sklepě jednoho brněnského učiliště. Nejčastěji přijímanými exempláři bývají ježci (*Erinaceus* sp.), následují poštolky obecné (*Falco tinnunculus*), rorýsi obecní (*Apus apus*), kosi černí (*Turdus merula*), drozdi zpěvní (*Turdus philomenos*), veverky obecné (*Sciurus vulgaris*) a kuny skalní (*Martes foina*).

Hlavním smyslem existence stanice je návrat handicapovaného zvířete, které u nás podstoupilo úspěšnou léčbu a rekonvalescenci, zpět do přírody. V mnoha případech se nám to daří. V roce 2006 jsme v původním místě nálezu vypustili na svobodu 56 zvířat, což je téměř třetina jedinců ze 188 přijatých a z 25 zvířat, která se do stanice dostala již předešlého roku. Samozřejmě, že některá zvířata v důsledku velmi špatného zdravotního stavu také uhynula, nebo jsme rozhodli o jejich humanitární euthanasii.

Přes zimu zůstávají ve stanici jedinci vyžadující ošetření a nějaký čas na uzdravení a dále především ježci v horším výživném a zdravotním stavu či s nízkou hmotností. Ve stanici zůstávají také trvalé handicapy, kterým jejich zranění i po přeléčení znemožňuje návrat k životu v přírodě. Jsou to především postřelení či jinak traumaticky poznamenání dravci a sovy, například káně lesní (*Buteo buteo*), puštík obecný (*Strix aluco*), výreček malý (*Otus scops*) či výr velký (*Bubo bubo*). Na konci roku zůstávalo v naší péči 34 jedinců, tedy zhruba pětina všech zvířat přijatých v roce 2006 i převedených z roku 2005.

Vzhledem k tomu, že prostory stanice se nacházejí v těsné blízkosti veterinární ošetrovny, jsou zvířata pod stálou kontrolou. Přítomnost veterináře Zoo Brno MVDr. Stanislava Mazánka, Ph.D., je bezpochyby pro stanici obrovským přínosem. U přijatého zvířete zvěrolékař ihned stanoví diagnózu a ve většině případů okamžitě zahájí léčbu. Naš veterinář se také sám účastní zásahů v terénu, a tím zvyšuje šanci zvířat na přežití.

I v roce 2006 jsme činnost stanice koordinovali s orgány ochrany přírody, obecními a městskými úřady, s Městskou policií Brno a s dalšími organizacemi – například s brněnským Ptačím centrem, specializovaným na dravce. Vyrůstá také význam kontaktů mezi subjekty začleněnými do Národní sítě stanic handicapovaných živočichů, roste i význam spolupráce s ostatními zoo. Významná je také spolupráce se základními

mi, středními i vysokými školami, především s brněnskou Veterinární a farmaceutickou univerzitou. S touto školou jsme uzavřeli smlouvu, která zajišťuje péči o zraněná zvířata mimo otevírací dobu Zoo Brno, především v nočních hodinách.

Kapacita stanice se v roce 2006 nezměnila, stále je však plánována výstavba několika venkovních voliér především pro dravce a sovy. Přestože technické a kapacitní možnosti stanice stále nesplňují naši představu, považujeme její fungování i ve sledovaném období za stabilizované a prospěšné. Dokazuje to množství přijatých zvířat i počet zvířat vrácených zpět do přírody.

Obrat zvířat ve stanici handicapů a jejich početní stav k 31. 12. 2006

Druh	stav k 1. 1. 2006	zranění	mláďata	vysilení	ostatní	přijem celkem 1. 1. 31. 12. 2006	vypuštění	úhyn, utracení	předání	výdej celkem 1. 1. 31. 12. 2006	stav k 31. 12. 2006
bobr evropský		1			1	2	1		1	2	
čáp bílý		1	1			2	1			1	1
dlask tlustozobý		1				1	1			1	
drozd zpěvný		2	2		1	5		5		5	
fretka tchořovitá		1			6	7			7	7	
chameleon jemenský					1	1				0	1
jezevec lesní					1	1	1			1	
ježek východní	7	1	12	2	2	17	5	12		17	7
ježek západní	8	5	17		6	28	10	14		24	12
jiříčka obecná					1	1	1			1	
kalous ušatý	1	1	1			2	1	1		2	1
káně lesní		6				6	2	3	1	6	
korela chocholatá					5	5			3	3	2
kos černý		1	1			2		2		2	
krahujec obecný	1	1		1	1	3	2	2		4	
králíček obecný		1				1		1		1	
krtek obecný		1				1		1		1	
kuna skalní		1			1	2		2		2	
labuť velká	1				1	1	1	1		2	
netopýr hvízdavý					4	4		3	1	4	
netopýr rezavý		2			3	5		2	3	5	
norek americký		1				1		1		1	
papoušek vlnkovaný					1	1				0	1
páv korunkatý					1	1				0	1
poštolka obecná	1	10	4		1	15	6	7	2	15	1
psoun prériový					1	1				0	1
puštík obecný		5	1			6	3	3		6	
rehek zahradní		1	4		3	8	2	6		8	
rorýs obecný		2	7		9	18	12	6		18	
sojka obecná		1				1		1		1	
sova pálená	1			1	1	2	2	1		3	
srnec evropský		3	1			4		3	1	4	
strakapoud		3				3		3		3	

prostřední											
surikata					1	1			1	1	
sýkora koňadra		1	5			6	1	5		6	
sysel obecný	2					0				0	2
veverka obecná		3	6	1		10	3	7		10	
vrabec domácí		1	6		1	8		8		8	
výr velký	2					0				0	2
zvonek zelený		1			1	2	1	1		2	
želva nádherná					1	1				0	1
žluva hajní	1				2	2		2		2	1
Celkový součet	25	58	68	5	57	188	56	103	20	179	34

Záchytné centrum CITES

V roce 2006 bylo do našeho záchytného centra CITES dovezeno 234 kožnatek čínských, které Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP) zabavila na letišti v Praze. I přes veškerou snahu chovatelů a veterinářů se z původního počtu podařilo zachránit pouze 78 kusů. Naděje na záchranu většího počtu byla minimální v důsledku nízkého věku želviček (jednalo se o několikadenní mláďata) a teplého počasí při transportu. Přeživší jedinci byli po prokázání legálního nabytí předáni zpět původnímu majiteli.

Další větší skupinou, předanou do zoo inspektory ČIŽP, bylo 78 ptáků 34 druhů zabavených soukromé osobě v tuzemsku. Tito ptáci, náležející k fauně České republiky, byli v dobrém zdravotním stavu, ale chovatel je držel bez řádného povolení. Po vyřízení legislativních náležitostí budou ptáci označeni kroužky a vypuštěni do volné přírody.

V držení Zoo Brno nadále zůstává 48 kusů želv zelenavých zabavených inspekcí již v roce 2004.

Zvířata chová naše zoo také ve Stanici mladých přírodovědců. K datu 31. 12. 2006 tato stanice chovala 52 obratlovců v 21 druzích. Orientační seznam těchto zvířat uvádí následující tabulka.

	Druh	Latinsky	Počet kusů	M	F	UNK
1	Agama vousatá	<i>Pogona vitticeps</i>	2	0	0	2
2	Amazoňan modrobradý	<i>Amazona festiva</i>	1	1	0	0
3	Andulka	<i>Melopsittacus undulatus</i>	2	1	1	0
4	Ara ararauna	<i>Ara ararauna</i>	1	1	0	0
5	Činčila vlnatá	<i>Chinchilla laniger</i>	1	0	1	0
6	Fretka	<i>Mustela furo</i>	3	1	2	0
7	Gekončík noční	<i>Eublepharis maculatus</i>	2	1	1	0
8	Ještěrka zelená	<i>Lacerta viridis</i>	1	0	0	1
9	Ještěrkovec	<i>Gerrhosaurus flavigularis</i>	1	1	0	0
10	Korela	<i>Nymphicus hollandicus</i>	2	0	1	1
11	Králík domácí – zakrslý	<i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	3	2	1	0
12	Křeček zlatý	<i>Mesocricetus auratus</i>	5	3	2	0
13	Kuna skalní	<i>Martes foina</i>	1	1	0	0
14	Morče domácí	<i>Cavia porcellus</i>	4	2	2	0
15	Osmák degu	<i>Octodon degu</i>	7	0	7	0
16	Pískomil mongolský	<i>Meriones unquienratus</i>	8	4	4	0
17	Psoun préríjový	<i>Cynomys ludovicianus</i>	1	0	0	1
18	Scink šestipruhý	<i>Chalcides sexlineatus</i>	1	0	0	1
19	Užovka červená	<i>Elaphe guttata</i>	2	1	1	0
20	Užovka domácí	<i>Boaedon fuiginesis</i>	3	0	0	3
21	Žebrovník Waltlův	<i>Pleurodeles waltli</i>	1	0	0	1
celkem 52 kusů 21 druhů						

Poznámka: Zvířata ze Stanice mladých přírodovědců jsou také začleněna do tabulek vykazujících celkové stavy v Zoo Brno. Seřazena jsou v nich dle zoologického systému.

V oblasti ochrany přírody pokračujeme v záchraném programu na sysla obecného (*Spermophilus citellus*). Především jsme se podíleli na monitoringu některých kolonií in situ a také jsme zahájili přípravné práce pro chov tohoto druhu v zajetí, a to v zařízeních naší zoo. V listopadu jsme v sadu patřícímu k zoo zabudovali klec pro odchov syslů. Dalším projektem v oblasti ochrany přírody byl Monitoring populace sýčků obecných na jižní Moravě. Oba projekty byly ukončeny konferencemi a vydáním sborníku. V roce 2007 budeme pokračovat odchovem syslů, kteří vytvoří základ populace chované v zajetí za účelem vypouštění odchovků do vytipovaných lokalit ve volné přírodě, a instalací budek a odchovných voliér pro sýčky.

Ochrannářské aktivity v Zoo Brno se neomezují pouze na oblast České republiky a tuzemskou faunu, ale mají již také mezinárodní rozměr. Unie českých a slovenských zoo společně se zoologickými zahradami v Brně a v Praze a zejména s nadací Kura Kura Nusa Penida, která je indonéskou neziskovou organizací, založenou manželi Jeglikovými z Brna, vytvořila projekt, jehož cílem je zřídit vzdělávací centrum pro domorodce i turisty a návštěvníky ostrova Nusa Penida, ležícího poblíž ostrova Bali v Indonésii. Centrum Kura Kura (indonésky Zachraň želvu) bude upozorňovat na nebezpečí, které hrozí sladkovodním i mořským želvám, jedné z nejohroženějších skupin indonéské fauny. Při centru vznikne i záchraná stanice pro želvy zabavené nelegálními obchodníky a Kura Kura se postupně promění ve středisko integrace ochrannářských aktivit ve prospěch želv, jejich životního prostředí a indonéské přírody vůbec.

Na poli výzkumu získala Zoo Brno první výsledky práce na projektu zabývajícím se genetickou analýzou populace orlů kamčatských (*Haliaeetus pelagicus*). Brněnská zoo je zapojena do programu vážně ohroženého druhu, který

Orel kamčatský

pod názvem Záchrana orla kamčatského řídí Zoo Moskva. Zoo Brno je nositelem projektu Genetická analýza orlů kamčatských z volné přírody a chovů v zoologických zahradách. V roce 2006 bylo metodou studia mikrosatelitů analyzováno 48 jedinců (32 jedinců z volné přírody severovýchodního pobřeží ostrova Sachalin a 16 jedinců ze zoologických zahrad v Liberci a Brně). Stanovené profily DNA (analyzováno 16 lokusů) umožňují individuální identifikaci a určení paternitních vztahů.

Samozřejmostí je pro nás též spolupráce s výzkumnými ústavami, univerzitami a dalšími vysokými školami na jejich vědeckých a výzkumných projektech, diplomových a doktorských pracích. S uvedenými institucemi spolupracujeme též v oblasti vzdělávání jejich studentů, neboť zabezpečujeme odbornou praxi a stáže.

Chovatelský úsek chce v příštím roce především pokračovat v budování rozpracované části komplexu Beringia. Jedná se hlavně o nový velký přírodní výběh pro medvědy kamčatské (*Ursus arctos beringianus*), na který už zřizovatel zoologické zahrady přidělil finanční prostředky. Stavba tohoto výběhu si vyžádá přemístění několika kočkovitých šelem a několika dalších menších masožravců. Stanoviště těchto druhů se totiž nachází v prostoru budoucího areálu medvědů. Musíme proto zbudovat některé další nové výběhy, a to především pro rysy kanadské (*Lynx canadensis*). V souvislosti se zmiňovaným přesunem taktéž plánujeme adaptovat bývalé kotce pobočky psiho útulku na voliery pro drobné ptáky naší přírody. Tato expozice by sloužila výukovým programům pro školy.

Dalším úkolem nadcházejícího období je přestavba nevyhovujících výběhů a ubikací s cílem zvýšit pohodu chovaných zvířat. V roce 2006 se podařilo odsunout pár medvědů hnědých (*Ursus a. arctos*) s jejich mládětem – samičkou. Výběh medvědů hnědých jsme adaptovali pro medvědy lední, kteří tak získali výrazně lepší podmínky chovu. Bývalý výběh medvědů ledních by měl být v roce 2007 přebudován na expozici, která by naopak po nezbytných úpravách posloužila paviánům anubi (*Papio anubis*). Tak by se měl poněkud uvolnit pavilon opic, jehož jednu část bychom chtěli vyhradit šimpanzům (*Pan troglodytes*). Popsané úpravy expozic by přinesly zlepšení v oblasti welfare zvířat a znamenaly by další krok na cestě k moderní zoologické zahradě.

Chceme též pokračovat v úpravách zařízení pro kopytníky. Jak jsem se už zmínil, již v roce 2004 jsme začali zvětšovat plochu výběhu bizonů amerických (*Bison bison*), rušivý plot podél návštěvnické trasy nahradil příkop. Úprava výběhu bizonů byla v roce 2006 ukončena a výběh byl 16. září slavnostně odevřen. Stejně úpravy budou pokračovat i v dalších částech zoo, a tak se nové podoby dočkají také výběhy velbloudů dvouhrbých (*Camelus ferus bactrianus*) a lam guanako (*Lama guanicoe*), posléze losů evropských (*Alces alces alces*) a dalších kopytníků.

Některé stávající voliery a ubikace bychom rádi zvětšili, zrekonstruovali a upravili pro severské druhy, které by nahradily některé druhy stávající. Chceme získat např. puštiny bělavé (*Strix uralensis*) nebo vousaté (*Strix nebulosa*).

V oblasti ochrany přírody hodláme především pokračovat v podpoře projektů ochrany druhů in situ, jako je záchraný program na sysla obecného (*Spermophilus citellus*). Chceme také pokračovat v monitoringu populací některých druhů sov, jmenovitě sýčka obecného. Rádi bychom také spoliuiciovali jednání o vzniku projektu na monitoring, popřípadě reintrodukcí kočky divoké evropské (*Felis silvestris silvestris*). Pokračovat bude též naše účast na výzkumném projektu zabývajícím se genetickou analýzou populace orlů kamčatských (*Haliaeetus pelagicus*). Samozřejmě bude též pokračovat spolupráce s různými institucemi (univerzity a další vysoké školy, výzkumné ústa-

vy apod.) na některých vědeckých a výzkumných projektech, diplomových a doktorských pracích. S uvedenými školami a ústavy budeme i nadále spolupracovat při vzdělávání jejich studentů, jimž umožníme absolvovat v zoo odborné praxe a stáže.

MVDr. Petr Číhal, CSc.

Na závěr kapitoly Chovatelský úsek uvádíme shrnutí pracovních výsledků za rok 2006 na jednotlivých revírech tohoto úseku:

Tropické království

Surikata s mláďaty

Po několikaleté přestávce v rozmnožování surikat (*Suricata suricatta*) jsme se 16. 3. 2006 dočkali narození životaschopných mláďat. Bezproblémový, přirozený odchov jednoho samečka a dvou samic dominantní samičí Lalunii byl logickým vyústěním nového hierarchického uspořádání v rodině. Opět nás potěšily přírůstky u psounů. Teplé jarní sluníčko vylákalo z doupat na povrch tentokrát pět mláďat. Kolonie psounů tráví zimu v podzemí, ale i v třesnutých mrazích, které vládly v lednu a únoru, bylo možné za slunečního počasí pozorovat několik dospělých jedinců, jak se s přehledem pohybují po cestičkách vychozených ve vysoké vrstvě sněhu.

Stále čekáme na první odchov nejmenších primátů světa kosmanů zakrslých. Od prvního porodu v roce 2004, kdy jediné mládě bylo po týdnu nalezeno již uhynulé v expozici na zemi, samice nezabřezla. Protože je pravděpodobné, že přišla ze Zoo Plzeň již březí, je výměna chovného samce velmi aktuální.

Za jeden z největších úspěchů posledních let lze považovat odchov tří mláďat leguána madagaskarského (*Oplurus cuvieri*). Tohoto leguána kromě brněnské zoo v současnosti odchovává pouze nizozemská Zoo Rotterdam. Z plazů jsme dále

rozmnožili bazilišky páskované (*Basiliscus vittatus*), což byl první odchov tohoto druhu v naší zoo.

V souladu s naplňováním nové chovatelské koncepce jsme obohatili naši herpetologickou kolekci o další, doposud u nás nechované druhy. Nabídkou vzácných druhů plazů nám již tradičně vychází vstříc pražská zoo, z níž jsme v minulých letech získali například dracény guayanské, čukvaly zavalité či leguány rodu *Cyclura*. V roce 2006 jsme ze Zoo Praha obdrželi sedm mláďat leguánka obojkového (*Crotaphytus collaris*). Právě tyto ještěři, obývající jihozápad USA a přilehlé oblasti Mexika, by spolu s korovci jedovatými (*Heloderma suspectum*) měli sdílet nově vytvořenou expozici Sonorské pouště, která vznikne úpravami dvou stávajících expozičních ubikací.

Leguáni madagaskarští

Expoziční část Tropického království jsme jako každým rokem na začátku návštěvní sezóny vyšperkovali atraktivními novinkami. V březnu to byla nová expozice pro pouštní ještěry čukvaly zavalité (*Sauromalus obesus*), v květnu menší pralesní expozice poprvé speciálně navržená pro obojživelníky – středoamerické rosničky včelí (*Phrynohyas resinifietrix*). Naše nové expozice zohledňují všechny nejnovější poznatky a zkušenosti z chovu zvířat v lidské péči a zároveň návštěvníkům poskytují esteticky působivý pohled na zvířata pohybující se v prostředí co nejvíce připomínajícím jejich původní biotopy. Pro zkvalitnění podmínek chovu i nespornou diváckou atraktivitu jsme na jaře přemístili ze zázemí do největší expoziční nádrže skupinu pěti obřích sladkovodních želv orlicí bornejských (*Orlitia borneensis*); tyto jedinci pocházejí ze známé pašerácké zásilky, zabavené v roce 2001 v Hongkongu. Orlicie žijí v nové expozici společně se sedmi piraňami r. *Colosoma* a párem mladých kajmanů hladkočelých (*Paleosuchus palpebrosus*).

Čukvala zavalitá

Inspekce životního prostředí v červnu na naše pracoviště umístila 234 mláďat kožnatek čínských (*Pelodiscus sinensis*), zabavených celníky na letišti v Praze-Ruzyni. Zásilka novorozenců o velikosti sotva několika centimetrů, původně směřující z Thajska na evropský trh, značně zatížila naše prostorové i pracovní možnosti.

Revír spolupracuje s RNDr. Ivanem Rehákem, CSc., ze Zoo Praha na vytvoření evropské plemenné knihy (ESB) pro orlicí bornejskou (*Orlitia borneensis*) a na genetickém vyšetření variability chovaných linií leguána kubánského (*Cyclura nubila*). Publikovali jsme několik odborných i populárních statí v zavedených časopisech (Akvarium terarium, Fauna, Terarista, Zooreport).

Jsmo přesvědčeni, že nejvýznamnější odchovy nás stále ještě čekají. Může to být u želv, hadů nebo i u krokodýlů.

Michal Balcar

Safari, Parohatá a Jižní Amerika

Mládě žirafy síťované

Foto: Jan Vítek

Ve sledovaném období se v tomto revíru podařilo odchovat některé vzácné i méně vzácné druhy zvířat. Za nejvýznamnější považujeme narození samičky žirafy síťované (*Giraffa cameropardalis reticulata*), která se narodila až v samém závěru roku. Julie je prvním mládětem rodičovského páru a my jsme potěšeni, že plodnost i schopnost samice postarat se o mládě byla prokázána. Stádo žiraf tvoří samec Jamie, který pochází ze Zoo Whipsnade, a dvě samice ze Zoo Dvůr Králové nad Labem: matka mláďete Janette a její mladší sestra Janin. Věříme, že se stádo bude dále úspěšně rozrůstat. Na Safari jsme dále odchovávali mláďata pakoňů modrých (*Connochaetes taurinus taurinus*) – 1.1 a zeber Chapmanových (*Equus burchelli chapmani*) – 2.0. Pro zvýšení bezpečnosti zvířat na Safari jsme do stájí instalovali zabezpečovací protipožární systém. V případě požáru se dveře na pedoky automaticky otevrou, aby zvířata mohla před ohněm uniknout.

Významný byl i odchov samičky takina indického (*Burorcas taxicolor taxicolor*), která přišla na svět v březnu jakožto v pořadí třetí mládě tohoto druhu narozené v naší zoo. Po porodu mláďete u samice jelena milu (*Elaphurus davidianus*) v dubnu 2005 nás potěšilo, že se do reprodukčního procesu zapojila další samice. V dubnu 2006 se jí narodila dvě mláďata. Stádo jelenů milu se momentálně skládá ze samce a čtyř samic a doufáme, že příští rok se nám podaří odchovat více než dvě mláďata. Uspokojivý zdravotní i sociální stav skupiny losů evropských vedl k jejich opětovnému rozmnožení. Dominantní losici se narodila dvojčata (1.1) a submisivní samici jedno mládě (0.1). Bohužel po dvou týdnech přestala mít matka dvojčat zájem o slabší mládě-samečka, a ten po třech týdnech uhynul. Druhé mládě samice úspěšně odchovála. Své mládě odchovála i druhá samice ve skupině. Od stáda lam krotkých jsme v roce 2005 oddělili samce, abychom oddělili příchod mláďat, která se rodila v časném jaru, kdy vládlo nevhodné sychravé počasí. Samec se ke skupině vrátil v květnu 2006, mláďata očekáváme koncem jara 2007. Podobně jako v minulých letech se narodila mláďata paovců hřivnatých (*Ammotragus lervia*) – 3.0, kozorožců sibiřských (*Capra sibirica*) – 3.3 a ovců Jákobových (*Ovis ammon f. aries*) – 1.1.

Expoziční novinkou se v srpnu stal společný výběh paovců hřivnatých (*Ammotragus lervia*) a dželad (*Theropithecus gelada*). Tyto opice se s paovci dobře snášejí. Společný výběh vznikl adaptací a rozšířením původního výběhu paovců. Dželadám jsme v jejich novém domově postavili vytápěnou ubikaci a k novému oplocení přibyl ještě elektrický ohradník. Kmeny stromů dostaly ochranný obal, aby zvířata neokusovala kůru, na kmeny poblíž plotu jsme instalovali prstence zabraňující opicím šplhat do korun a přeskočit plot. Dželady se s paovci dobře snášejí, ale konkurují si potravě. Dželady paovcům žerou granulace a krájenou mrkev, paovce dželadám zase užívají jejich granulace i zeleninu. Proto jsme na stromy zavěsili krmené bedýnky s otvory, do kterých se dostanou pouze dželady. Opice dobře využívají celý prostor výběhu, zručně šplhají po stromech, trhají trávu, vyhrabávají kořínky a na podzim vyloupávají semena z plodů dubu (žaludů). S paovci také přizívají seno a zelené krmení z jeslí. V zimním období dostávají krmení do vnitřní ubikace, kde také při nízkých teplotách a velkém větru přespávají. Jinak nocují ve výběhu, většinou na stromech.

Poté, co jsme paovce přemístili do společného prostoru s dželadami, jsme jejich bývalý výběh poskytli sobům polárním (*Rangifer tarandus*). Současnou skupinu sobů tvoří jeden samec a pět samic. Samec Václav se narodil v Zoo Brno v roce 2005 a je již tedy pohlavně dospělý. Také všechny samice jsou už pohlavně dospělé a tudíž nic nebrání tomu, aby se skupina v blízké budoucnosti rozrostla o nové přírůstky.

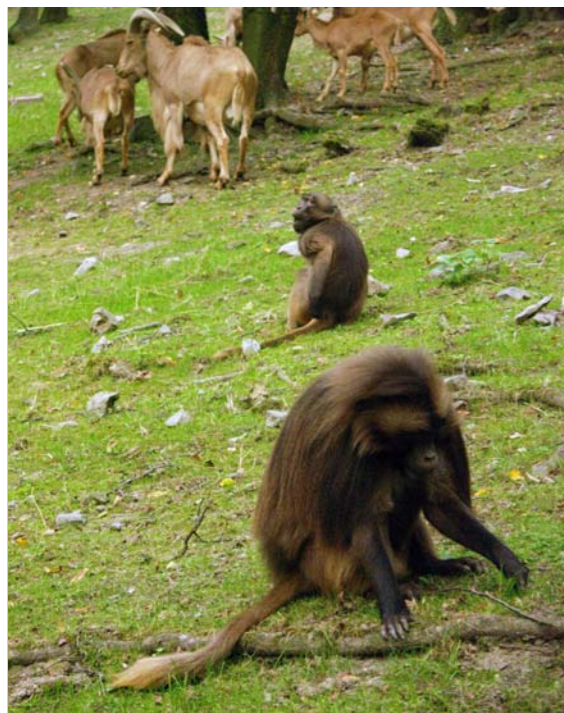
Některé skupiny zvířat jsme doplnili dovezenými jedinci. Z divočiny Peru dorazil pár kapybar (*Hydrochaeris hydrochaeris*), který jsme spojili s naší samičkou. Samec však bohužel

Losice s dvojčaty Foto: Igor Šefr

Jeleni milu

Dželady ve výběhu s paovcemi

Dželady

uhynul. Příští rok hodláme dovézt nového samce a utvořit tak chovnou skupinu. Ze Zoo Riga jsme dovezli samici tapíra jihoamerického (*Tapirus terrestris*), kterou se podařilo úspěšně spojit se samcem, dovezeným roku 2005 ze Zoo Gdaňsk. Až tapíři pohlavně dospějí, věříme, že se úspěšně rozmnoží.

Lubomír Gala

Václav, samec soba polárního

Foto: Natálie Kantorová

Šelmy, šelmičky a opice

Pro úsek šelem byly v roce 2006 největší událostí přesuny medvědů. Pár medvědů brtníků (*Ursus arctos*) s jejich dvouletou dcerou se nám v březnu podařilo přesunout do útulku v maďarském Vereseagyházu, který disponuje rozlehlým přírodním výběhem s lesem a jezery, jimiž voda stále protéká. Transport brtníků proběhl bez komplikací. Uvolněný výběh s ubikací, pocházející z roku 1959, techničti pracovníci oblékli do nového kabátu, šitého pro medvědy lední (*Ursus maritimus*). Úpravy se týkaly jak vnitřních kotců, tak výběhu. Samec Umka, narozený v kazašské Alma-Atě 15. 11. 1998, a samice Kora, narozená v ruském Petrohradu 27. 11. 1998, se začátkem června přestěhovali z jejich nevyhovující expozice do nového, mnohem většího domova, který přijali velmi dobře. Nejvíce si oblíbili velký bazén.

Páření ledních medvědů probíhalo od konce března do poloviny dubna (pravděpodobně od 23. 3. do 16. 4.). V uvedené dobu docházelo k pohlavnímu spojení denně, páření trvalo zhruba 20–30 minut. Zvířata přijímala méně potravy, samec byl agresivnější a bránil své teritorium. Od poloviny dubna se zklidnila a začala opět standardně přijímat potravu. Důraz jsme kladli na dobrou výživovou kondici březí samice, což je jednou z hlavních podmínek zdárného odchovu. V krmné dávce byly hlavně mořské ryby (sledi a makrely), v přiměřeném množství jsme přidávali rybí tuk. Vepřové a hovězí maso jsme podávali podle apetitu medvědů. Do ledových kvádrů jsme zamrazovali zeleninu s masem a ovoce; tento způsob podávání potravy se v zoologických zahradách osvědčil, neboť dobývání chutného sousta z ledu přináší medvědům dostatek zábavy a rozptýlení. Stravu doplňovali některé vitaminy a minerály. Jednou z priorit adaptace expozice byla úprava porodního boxu. Bylo dosti náročné přebudovat staré doupě tak, aby v něm fungovalo vše, co patří k jeho současnému vybavení: průtočná automatická napáječka, automatické větrání s tichým chodem, zdvojení vchodového šubru, podlahové vytápění ovládané termostatem. Do porodního boxu jsme instalovali dvě kamery, které snímaly celý interiéru, připojen byl i zvukový záznam. Nejbližší monitor registrující dění v boxu byl umístěn v budově vzdálené asi 300 m. Předpokládali jsme, že k porodu dojde začátkem prosince, a aby měla samice co nejvíce klidu, 28. 11. jsme samce odvezli do pražské zoo. Kora porodila 6. 12. kolem poledne dvě mláďata. Stalo se to ve výběhu. Jedno mládě uchopila za hlavu a odnesla do připravené ubikace, o druhé nejevila zájem a ponechala je svému osudu. Mládě jsme odebrali k umělému odchovu ihned poté, co je matka opustila. Kora zůstala zavřená v porodním boxu, pod dozorem kamer. Ležela na boku, mládě držela mezi předními tlapkami na hrudi. Odcházela v průměru jedenkrát denně pít, pak se vždy vrátila a obtočila tělo kolem mláděte. Ležela přesně v místě, kam jsme nainstalovali podlahové vytápění. Většinou byla natočená hřbetem ke kameře, takže jsme mládě téměř neviděli, svou existenci dávalo najevo většinou jen tehdy, když se samice pohnula a tělem o mládě zavádila. Druhé mládě, určené a pojmenované jako sameček Mikuláš, jsme vložili do inkubátoru. Bylo již trochu prochládlé, vážilo 690 g. Mikuláš dostával náhražku stravy sestavenou veterinárním lékařem. Krmili jsme ho v hodinových intervalech, mezitím probíhalo masírování břicha a vyměšování. Teplotu v inkubátoru jsme udržovali okolo 33° C. Přes veškerou péči však třetí den sameček uhynul. Naše zklamání se nedá ani popsat. Další rána přišla vzápětí, 9. 12. jsme zjistili, že mládě, které měla u sebe Kora, je také mrtvé. Pitva zjistila, že malá samička nebyla nikdy nakrmena. Stále si klademe otázku, kde jsme chybovali. Buď my, nebo samice, nebo všichni... Odpověď zůstává zatím neznámá.

Skupinu lachtanů jihoafrických (*Arctocephalus maritimus*) v Zoo Brno tvoří samec a dvě samice. Samec Bagoun narozený v Zoo Antverpy 22. 5. 1993 byl do Zoo Brno dovezen 23. 4. 1998. Starší samice Gejša byla odchycena přibližně jako roční ve volné přírodě Namibie, do Zoo Brno byla dovezena 19. 4. 1993. Mladší samice Bobina, deponovaná ze Zoo Praha, kde se narodila 7. 6. 1998, byla do Zoo Brno dovezena 7. 4. 2000. Bobina je dcerou známého hrdiny Gastona, který v době záplav v srpnu 2002 uplavil do Německa. Venkovní expozici lachtanů tvoří bazén ve tvaru písmene „L“, hluboký asi 1,5 m a široký 5 m. Je vybaven dvěma odpočinkovými ostrůvky. Břeh zaujímá plochu zhruba 25 m². Vnitřní ubikace sestává ze dvou bazénů se souší. Rok 2006 začal silnými mrazy, přesto lachtani trávili zimu, i přes možnost být ve vnitřních ubikacích, nejraději venku. Když teplota klesla pod -20° C, pro jistotu jsme je ven nepouštěli. Při velkých mrazech se u lachtanů mírně zvedla spotřeba ryb, krmnou dávku jsme doplňovali o vitaminy a minerály. Závažnějším problémem, vyskytujícím se i v jiných zoo, je občasný zákal oční rohovky, způsobený tím, že voda ve velkém venkovním

Lachtani jihoafričtí

bazénu má jiný osmotický tlak než voda mořská. Postižená zvířata na určitou dobu zavřeme do vnitřních ubikací. Do vody ve vnitřních bazénech, kterou dvakrát týdně měníme, přidáváme sůl. Poté se stav očí zlepšuje. Zákalem trpí nejvíce Bagoun, v menší míře se vyskytuje u Gejši. U nejmladší Bobiny zatím nebyl pozorován. Přibližně od konce dubna do konce června probíhá říje. Samec bývá nebezpečný a neváhá zaútočit. Samice jsou bázlivější. V odpoledních hodinách se společně se samcem vyhřívají na břehu. V blízkosti samce se nejčastěji vyskytovala Bobina. Pravděpodobně docházelo i k páření, zvířata zůstávala často těsně přitisknuta k sobě, někdy přímo pohlavními orgány. Příznaky gravidity jsme ale nepozorovali. V průběhu roku probíhalo s celou skupinou cvičení, které napomáhá k psychické pohodě zvířat a nutí je k zdravému pohybu. Plánujeme rozšíření tohoto výcviku nejen pro zábavu lachtanů, ale i návštěvníků

V našem chovu vlků došlo v roce 2006 ke změně poddruhu. Rozhodli jsme se pro chov a založení nové smečky vlků arktických (*Canis lupus arctos*). Z francouzské Zoo Amnéville jsme dovezli dvě samice, které se již zabývaly ve výběhu a k nimž hledáme samce. Původní pár vlků kanadských (*Canis lupus occidentalis*) se prozatím nachází v chovatelském zázemí a hledáme pro něj nové umístění.

Chovatelům z úseku šelmiček se podařilo rozmnožit některé ptáky. Z vajec křepelky korunkatých uměle odchovali samičku, samečka z jiné snůšky odchovali rodiče. Rodičovský pár ibisů posvátných odchoval jedno pozdní mládě. Uměle jsme odchovali samičku kachničky mandarínské, mláďata vylíhla pod matkou bohužel slovila škodná. Úspěšný byl odchov 13 pávů korunkatých, narozených v líhni. V budoucnu nadějný se nám jeví pár jeřábů mandžuských. Ještě ne zcela dospělý samec, kterého jsme v roce 2006 dovezli ze Zoo Schönbrunn, velice přilnul k naší samici, pocházející ze Zoo Moskva.

Dva pavilony opic, postavené v roce 1965, tvoří jednu z nejstarších expozic v naší zoo. Polovinu pavilonu Opice I mají k dispozici pavíani anubi (1.4). V druhé polovině žije skupina lemurů běločelých (4.1), deponovaných ze Zoo Olomouc a Zoo Hodonín – samička je sterilizována. Další ubikace obývá samice lemura vari a ovíječi skvrnití (1.2). V pavilonu Opice II chováme čtyřčlennou skupinu šimpanzů (1.3), dále pár mandrilů rýholících a makaky chokolaté (2.1). Do srpna tam také žil starší samec dželady, kterého jsme přiřadili ke skupině mladých samců v novém společném výběhu paovci a dželad. Zvířata v pavilonech opic mají většinou vyšší věk a nejsou sestavena do chovných párů.

Simona Blahoňovská

Dětská zoo, kopytníci a exotické ptactvo

Mládě bizona

V Dětské zoo se mohou návštěvníci dostat do přímého kontaktu se zvířaty, jako jsou králíci, morčata, ovce, kozy, lama krotká a alpaka. Na ponících se mohou děti za dohledu chovatelů povozit. Hlavně tato služba má u veřejnosti velice příznivý ohlas. V průběhu roku se na Dětské zoo rodí mláďata koz a ovcí, což ještě více zvyšuje zájem návštěvníků a hlavně dětí o tuto část zahrady. Během roku 2006 jsme celý dětský areál zásadním způsobem přebudovali – kromě výběhů pro králíky, morčata a želvy a dvorku s většími domácími zvířaty tam najdeme prolézačky, skluzavky, houpačky a další atrakce pro malé návštěvníky. Přebudovali jsme i výběh bizonů, podél návštěvnické trasy jsme odstranili zábradlí a vyhloubili příkop, aby nic nebránilo pohledu na zvířata. Plocha výběhu se zvětšila jeho spojením s bývalým výběhem velbloudů. Pro dotvoření iluze

americké prairie vyrostl u výběhu srub sloužící jako seník a za ním stojí několik indiánských tee-pee.

V části revíru, které zjednodušeně říkáme Kopyta, chováme především lichokopytníky: zebry Grévyho, kiangy, kulany a koně Převalského, najdeme tam však i velbloudy dvouhrbé a adaxy. V této části revíru neproběhly v roce 2006 žádné výraznější stavební úpravy.

V průběhu roku, stejně jako v předcházejících obdobích, docházelo v revíru nejčastěji k odchovům koz

Vlk arktický

kamerunských a ovcí kamerunských. Dále se pravidelně množí klokani Bennettovi, v roce 2006 se narodila dvě mláďata. Velbloudice Izis porodila a odchovala samičku April, narozenou 2. dubna. Samice zebry Grévyho Šaráda odchovala samičku Janinku, narozenou 13. listopadu, samička bizona se narodila 18. srpna.

Pavilon exotického ptactva, otevřený v roce 1988, slouží převážně jako expoziční, méně jako chovatelské zařízení. Převažují v něm papoušci, najdeme tam i klokánky králikovité a jedna expozice je vyhrazena čtyřčlenné rodince kotulů veverovitých.

Dušan Mašta

SUMMARY: The number of animals kept at the Brno Zoological Gardens was, as of 1st January 2007, 785 vertebrates in 210 species, out of which 312 were mammals in 78 species, 209 birds in 76 species, 196 reptiles in 47 species; and also 7 amphibians were kept at the zoo, in two species, and 61 fish of 7 species and forms. These numbers also include animals deposited at the Brno Zoological Gardens, kept at the CITES Trapping Centre, at the rescue station for handicapped animals and at the Young Naturalists' Station (SMP). Animals used as feed and animals kept at the Permanent Aquarium Exhibition (SAV) are not included. Together with the animals at the SAV – which are obviously mainly fish – the number of animals kept at Brno Zoological Gardens as of 31st December 2006 reaches the following values: 1 945 vertebrates in 300 species, out of which there are 312 mammals in 78 species, 211 birds in 76 species, 199 reptiles in 48 species, 18 amphibians in three species, and 1 203 fish in 94 species and forms. The zoo also kept two cartilaginous fish of one species and 16 invertebrates of four species. The total number of animals amounts to 1 961 specimens and 304 species.

Among the new exhibits at the Brno Zoological Gardens in 2006 is a reconstructed bison enclosure, its stylish conception being based on an Indian village, with one small and four large teepees. Furthermore, we completed the reconstruction of a shared enclosure for gelada baboons and Barbary sheep. The combined exhibit is attractive for visitors and meets the keeping requirements of both species. The adaptation of the former brown bear enclosure into an enclosure for polar bears is also considered to be important; the animals acquired a considerably larger living space. The brown bears were moved outside our zoo; in the next year, we'll start building a new, extensive enclosure for them.

An important breeding event of 2006 was the second birthing of the polar bear female (*Ursus maritimus*), Kora. Since the summer of 2006, the couple had had the adapted brown bear enclosure with shelters at their disposal. In order that the female could enjoy more peace, the male was taken to the Prague Zoological Gardens before the expected date of delivery for a short period of time. A camera system was installed in the female's shelter. The birth took place in the enclosure, on 6th December 2006. One of the cubs wasn't accepted by the female (we immediately started hand-nursing it), while the other one was taken into the den and the female looked after it; she didn't leave the delivery box. Despite all efforts of the keepers, both young died within one week. We are taking a lot of measures so that the next expected gestation results in successful breeding – either natural or artificial. For example, a preparation supporting the formation of mother's milk will be applied and a quality incubator will be purchased.

The birth of the third offspring of the takin (*Budorcas t. taxicolor*) within the period of the last three years can be considered as the year 2006's greatest success. A female was born on 6th March and it has been prospering since without any complications whatsoever. The long-awaited birth of a reticulated giraffe (*Giraffa camelopardalis reticulata*) is also an important success for our zoo. The female, Julie, arrived at the end of the year, on 8th December. We are the second zoo in Europe which has succeeded in reproducing the Madagascar iguana (*Oplurus cuvieri*); two young were born in July and a third one in August. We are pleased about e.g. the following acquisitions: a small Grevy's zebra (*Equus grevyi*) mare, a small Chapmann's zebra (*Equus b. chapmanni*) stallion and mare, two young Pere David's Deer (*Elaphurus davidianus*), a young female Bactrian Camel (*Camelus f. bactrianus*), six black-tailed prairie dogs (*Cynomys ludovicianus*), a female bison (*Bison bison*) and two Blue Wildebeest (*Connochaetes t. taurinus*).

Mládě velblouda dvouhrbého (samička Ejpril)

Seznam chovaných zvířat

List of Animals Kept

Bezobratlí/Invertebrates

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure**	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES
kmen: členovci (<i>Arthropoda</i>)									
třída: pavoukovci (<i>Arachnida</i>)									
řád: štíři (<i>Scorpiones</i>)									
čeleď: veleštiroviti (<i>Scorpionidae</i>)									
veleštír císařský <i>Pandinus imperator</i>	0,0		1,1			1,1	0,0	SAV	

SAV=Stálá akvarijní výstava

Ryby/Fish

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure**	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES	EEP
řád: trnošiči (<i>Characiformes</i>)										
čeleď: tetroviti (<i>Characidae</i>)										
piraňa hrbatá <i>Serrasalmus gibbus</i>	0,0,4						0,0,4			
piraňa Nattererova <i>Serrasalmus nattereri</i>	0,0,38			0,0,28			0,0,10			
piraňa stříbřitá <i>Serrasalmus rhombeus</i>	0,0,3						0,0,3			
řád: sumci (<i>Siluriformes</i>)										
čeleď: krunýřovcoviti (<i>Loricariidae</i>)										
krunýřovec velkoplutvý <i>Pterigoplichtys gibbiceps</i>	0,0,5						0,0,5			
čeleď: trnovcoviti (<i>Doradidae</i>)										
trnovec bělopruhý <i>Platydoras costatus</i>	0,0,10			0,0,2			0,0,8			
řád: ostnoploutví (<i>Perciformes</i>)										
čeleď: vrubozobcoviti (<i>Cichlidae</i>)										
akara modrá <i>Aequidens pulchrus</i>	0,0,10	0,0,18					4,4,20			
vrubozubec paví <i>Astronotus ocellatus</i>	0,0,3						0,0,3			

Vysvětlivky

* nákup, deponace, dar, výměna/buying, loan, donation, exchange, etc.

** prodej, deponace, výměna, atd./selling, loan, exchange, etc.

*** vyřazení, škodná, únik, krádež/outage, predators, escape, theft

Obojživelníci/Amphibia

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure**	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES
řád: ocasatí (<i>Caudata</i>)									
čeleď: mlokoviti (<i>Salamandridae</i>)									
žebrovník Waltlův <i>Pleurodeles waltli</i>	0,0,2			0,0,1			0,0,1	SMP	
řád: žáby (<i>Anura</i>)									
čeleď: rosničkoviti (<i>Hylidae</i>)									
rosnička včelí <i>Phrynohyas resinifictrix</i>	0,0,6						2,4		

SMP = Stanice mladých přírodovědců

Plazi/Reptiles

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure**	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES	EEP
řád: želvy (<i>Testudinata</i>)										
čeleď: matamatoviti (<i>Chelidae</i>)										
vousivka pestrá <i>Phrynops geoffroanus</i>	2,0						2,0	2,0 dep. ze Zoo Bratislava		
čeleď: pelomedusoviti (<i>Pelomedusidae</i>)										
terečka hnědá <i>Pelusios castaneus</i>	1,0						1,0		III	
čeleď: kajmankoviti (<i>Chelydridae</i>)										
kajmanka supí <i>Macrochelys temminckii</i>	0,0						0,0	+ 1,0 dep. v Zoo Praha		RDB
čeleď: kožnatkoviti (<i>Trionychidae</i>)										
kožnatka čínská <i>Pelodiscus sinensis</i>	0,0		0,0,234	0,0,156	0,0,78		0,0	MŽP		
kožnatka floridská <i>Apalone ferox</i>	1,1						1,1			
čeleď: emydoviti (<i>Emydidae</i>)										
želva bahenní <i>Emys orbicularis</i>	1,0					1,0	0,0			RDB
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	4,6,4		0,0,1				4,6,5			
čeleď: bataguroviti (<i>Bataguridae</i>)										
želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	1,1						1,1		II	ESB, RDB
želva velká <i>Heosemys grandis</i>	0,1						0,1		II	ESB, RDB

želva ostnitá <i>Heosemys spinosa</i>	1,3					1,3	1,3 dep. z EAZY	II	ESB, RDB
orlicie bornejská <i>Orlitia borneensis</i>	1,7		0,2			1,5	0,5 dep. z EAZY; 1,0 dep. z TSA	II	ESB, RDB
čeleď: testudovití (Testudinidae)									
želva vroubená <i>Testudo marginata</i>	0,0					0,0		II	
želva zelenavá <i>Testudo hermanni</i>	1,1,99		2,1	0,0,50		1,0,1	2,2,48	0,0,48 dep. z MŽP; 0,0,1 dep. u soukr. chov.	II RDB
želva čtyřprstá <i>Testudo horsfieldii</i>	1,0,1		0,1,1	0,0,1			1,1,1		II RDB
želva pardálí <i>Geochelone pardalis</i>	1,1						1,1		II
želva paprscitá <i>Geochelone radiata</i>	1,1						1,1	0,1 dep. ze Zoo Vídeň; 1,0 dep. ze Zoo Plzeň	I ESB
želva pavoukovitá <i>Pyxis arachnoides</i>	0,0,6						4,2	0,0,6 dep. ze Zoo Vídeň	I RDB
želva uhlířská <i>Geochelone carbonaria</i>	0,0,3						0,0,3		II
želva žlutohnědá <i>Testudo graeca</i>	0,1		1,0	0,1			1,0		
řád: krokodýlové (Crocodylia)									
čeleď: aligátorovití (Alligatoridae)									
kajman brýlový paraguayský <i>Caiman crocodilus yacare</i>	1,1						1,1	0,1 dep. od soukr. chov.	II
kajmánek trpasličí <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1,1						1,1		II
čeleď: krokodýlovití (Crocodylidae)									
krokodýl nilský <i>Crocodylus niloticus</i>	0,0						0,0	+ 0,1 dep. u soukr. chov.	II
řád: šupinatí (Squamata)									
podřád: ještěři (Lacertilia)									
čeleď: leguánovití (Iguanidae)									
anolis rytířský <i>Anolis equestris</i>	1,4,2			1,0,2		0,1,0	0,3,0		
bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	0,0,10	1,1,1		0,0,1			6,6,0		
bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	1,1,4			1,0			2,3	0,1 dep. ze Zoo Vídeň	
čukvala zavalitá <i>Sauromalus obesus obesus</i>	3,0						3,0	3,0 dep. ze Zoo Praha	
leguán kubánský <i>Cyclura nubila</i>	2,5		1,0		1,0		2,5	0,3 dep. ze Zoo Praha	I ISB, RDB
leguán nosorohý <i>Cyclura cornuta</i>	1,1,5			1,0			0,1,5	0,1 dep. ze Zoo Vídeň	I ESB, RDB
leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	1,3,4		1,4,3	0,4,4	0,0,1	1,0	3,3	+ 0,0,23 dep. na VFU; + 1,0,2 dep. u soukr. chov.	II
leguánek ostnitý <i>Sceloporus magister</i>	0,0		0,0,7				5,2		
leguánovec obojkový <i>Crotaphytus collaris</i>	0,0		0,0,4	0,0,2			0,0,2		
oplurus <i>Oplurus cuvieri cuvieri</i>	2,1	0,0,3					2,1,3		

čeleď: agamovití (Agamidae)									
agama vousatá <i>Pogona vitticeps</i>	0,0,2						0,0,2	SMP	
agama vodní <i>Physignathus cocincinus</i>	0,0		1,1	1,1			0,0		
trnorep skalní <i>Uromastyx acanthinura</i>	0,0						0,0		II
čeleď: chameleonovití (Chamaeleonidae)									
chameleon Jacksonův <i>Chamaeleo jacksonii</i>	3,1	0,0,15		2,0,15			1,1	+ 0,1 dep. u soukr. chov.	II
chameleon jemenský <i>Chamaeleo calypttratus</i>	0,0		1,0				1,0		II
chameleon Mellerův <i>Chamaeleo melleri</i>	1,0						1,0		II
čeleď: gekonovití (Gekkonidae)									
gekon obrovský <i>Gekko gecko</i>	0,0		1,1	0,1		1,0	0,0		
čeleď: gekončíkovití (Eublepharidae)									
gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	1,1						1,1	SMP	
čeleď: kruhochvostovití (Cordylidae)									
ještěrkovec žlutohrdlý <i>Gerrhosaurus flavigularis</i>	1,0						1,0	SMP	
čeleď: scinkovití (Scincidae)									
scink šestipruhý <i>Chalcides sexlineatus</i>	0,0,1						0,0,1	SMP	
scink válcovitý <i>Chalcides ocellatus</i>	0,0,1			0,0,1			0,0		
čeleď: ještěrkovití (Lacertidae)									
ještěrka zelená <i>Lacerta viridis</i>	0,0,1						0,0,1	SMP	
čeleď: tejovití (Teiidae)									
dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	1,1						1,1	1,1 dep. ze Zoo Praha	II
čeleď: slepýšovití (Anguillidae)									
blavor žlutý <i>Ophisaurus apodus</i>	0,0						0,0	+ 0,0,2 v dep. u soukr. chov.	
čeleď: varanovití (Varanidae)									
varan nádherný <i>Varanus ornatus</i>	0,1						0,1		II
podřád: hadi (Serpentes)									
čeleď: hroznýšovití (Boidae)									
anakonda velká <i>Eunectes murinus</i>	2,2						2,2	+ 0,0,2 dep. v Zoo Vídeň	II
hroznýš královský <i>Boa constrictor</i>	0,1		0,0,1				0,1,1		II
hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria</i>	1,1						1,1		II
hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	1,0						1,0		II EEP, RDB
psohlavec zelený <i>Corallus caninus</i>	0,1			0,1			0,0		II
čeleď: krajtovití (Pythonidae)									
krajta koberecová <i>Morelia spilota variegata</i>	1,1			0,1			1,0	1,0 dep. ze Zoo Vídeň	II
krajta královská <i>Python regius</i>	0,1						0,1		II
krajta zelená <i>Chondropython viridis</i>	0,0						0,0	+ 0,1 dep. u soukr. chov.	II

čeleď: užovkovití (Colubridae)							
korálovka pruhovaná kalifornská <i>Lampropeltis getulus californiae</i>	0,0					0,0	
korálovka sedlatá sinoaloaská <i>Lampropeltis triangulum sinaloae</i>	0,0					0,0	
užovka amurská <i>Elaphe schrencki</i>	1,0					1,0	+ 1,0 dep. u soukr. chov.
užovka červená <i>Elaphe guttata</i>	1,1					1,1	SMP
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0,0,3					0,0,3	SMP
užovka maurská <i>Natrix maura</i>	0,0					0,0	+ 0,0,1 dep. u soukr. chov.
užovka proužkovaná <i>Thamnophis sirtalis</i>	0,0					0,0	+ 0,0,1 dep. u soukr. chov.
užovka taiwanská <i>Elaphe taeniura friesei</i>	1,1					1,1	

Vysvětlivky

*nákup, deponace, dar, výměna/buying, loan, donation, exchange, etc.

**prodej, deponace, výměna, atd./selling, loan, exchange, etc.

***vyřazení, škodná, únik, krádež/outage, predators, escape, theft

Ptáci/Aves

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure*	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES	EEP, ISB, ESB
řád: pštrosi (Struthioformes)										
čeleď: pštrosovití (Struthionidae)										
pštros dvouprstý <i>Struthio camelus</i>	1,3						1,3	+ 0,0,1 dep. v Zoo Hodonín		
řád: nanduové (Rheiformes)										
čeleď: nanduovití (Rheidae)										
nandu pampový <i>Rhea americana</i>	0,2,0	0,0,1	1,1	0,1,1			1,2,0	+ 0,1 dep. ze Zoo Ústí n.L.; + 1,1, dep. ze Zoo Olomouc	II	RDB
řád: kasuárové (Casuariiformes)										
čeleď: emuovití (Dromaiidae)										
emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1,1						1,1	+ 0,0,2 dep. v Zoo Helsinky		
čeleď: kasuárovití (Casuariidae)										
kasuár přílbový <i>Casuarus casuaris</i>	0,1		1,0				1,1	+ 1,0 dep. v Zoo Varšava		ESB, RDB
řád: brodiví (Ciconiiformes)										
čeleď: čápoovití (Ciconiidae)										
čáp bílý <i>Ciconia ciconia</i>	0,0		0,0,2			0,0,1	0,0,1	ZC		
čeleď: ibisovití (Threskiornithidae)										
ibis posvátný <i>Threskiornis aethiopicus</i>	4,2,6	0,0,1					4,2,7		III	

řád: vrubozobí (Anseriformes)										
čeleď: kachnovití (Anatidae)										
berneška bělolící <i>Branta leucopsis</i>	0,0						0,0	+ 1,0 dep. v Zoo Plzeň		
husa velká <i>Anser anser</i>	0,0						0,0	+ 1,1 dep. v Zoo Vyškov		
husice magellanská <i>Chloephaga picta</i>	1,1						1,1			
kachnička mandarinská <i>Aix galericulata</i>	2,1	0,0,4					0,0,3	2,1,1		
labuť černá <i>Cygnus atratus</i>	0,0		0,0,1	0,0,1				0,0		
labuť koskoroba <i>Coscoroba coscoroba</i>	1,1							1,1		II
labuť velká <i>Cygnus olor</i>	0,0,1		0,0,1	0,0,1			0,0,1	0,0	ZC	
ostralka štíhlá <i>Anas acuta</i>	1,2							1,2		III
řád: dravci (Falconiformes)										
čeleď: jestřábovití (Accipitridae)										
káně lesní <i>Buteo buteo</i>	2,1		0,1,8	1,0,4		0,0,1	1,1,4	ZC; 0,0,3 dep. z MŽP	II	
krahujec obecný <i>Accipiter nisus</i>	0,0,1		0,0,5	0,0,2		0,0,2	0,0,2	ZC; 0,0,2 dep. z MŽP	II	
moták pochop <i>Circus aeruginosus</i>	1,1		0,0,1	1,0			0,1,1		II	
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>	1,0						1,0		I	
orel kamčatský <i>Haliaeetus pelagicus</i>	1,0						1,0	1,0 dep. ze Zoo Moskva	II	ESB
orel mořský <i>Haliaeetus albicilla</i>	0,1				0,1		0,0	0,1 dep. v zoo jihlava; + 0,1 dep. u soukr. chov.	I	EEP
čeleď: sokolovití (Falconidae)										
poštolka obecná <i>Falco tinnunculus</i>	0,0,1		0,0,17	0,0,3	0,0,12		0,0,3	ZC; 0,0,2 dep. z MŽP	II	
raroh velký <i>Falco cherrug</i>	2,1				1,0		1,1		II	
sokol stěhovavý <i>Falco peregrinus</i>	0,2				0,1		0,1		I	
sokol stěhovavý x raroh velký / sokol lovecký <i>Falco peregrinus x F. cherrug / F. rusticolus</i>	1,0				1,0		0,0		I	
řád: hrabaví (Galliformes)										
čeleď: hokovití (Cracidae)										
hoko červený <i>Crax rubra rubra</i>	0,1						0,1	0,1 dep. ze Zoo Dortmund	III	
čeleď: bažantovití (Phasianidae)										
koroptev polní <i>Perdix perdix</i>	0,0		0,0,1	0,0,1			0,0	MŽP		
koroptev korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	1,2	0,0,9		0,1,7			1,1,2	1,0 dep. ze Zoo Praha	III	
páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	3,5	0,0,16	0,1	1,0,2		0,1,7	2,5,7	+ 1,0 dep. u soukr. chovatele		
řád: krátkokřídlí (Ralliformes)										
čeleď: jeřábovití (Gruidae)										
jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	0,1		1,0				1,1		I	EEP, ISB

řád: dlouhokřídli (Charadriiformes)									
čeleď: rackoví (Lariidae)									
racek stříbřitý <i>Larus argentatus</i>	0,0					0,0	+ 0,0,1 dep. v Zámku Kynžvart		
řád: měkkozobí (Columbiformes)									
čeleď: holuboví (Columbidae)									
hrdlička chechtavá <i>Streptopelia roseogrisea</i>	0,0,2					0,0,2	SMP	III	
hrdlička jihoasijská <i>Streptopelia tranquebarica</i>	1,1	0,0,3		0,0,3		1,1			
řád: papoušci (Psittaciformes)									
čeleď: kakaduovití (Cacatuidae)									
kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	2,1					2,1		II	
kakadu Goffinův <i>Cacatua goffini</i>	4,0					4,0	3,0 dep. ze Zoo Praha	I	
kakadu žlutočelý <i>Cacatua galerita</i>	0,0		1,0		1,0	0,0		II	
korela chocholáta <i>Nymphicus hollandicus</i>	0,1		0,0,6			0,0,3	0,1,3		
čeleď: papouškoví (Psittacidae)									
amazoňan modročelý <i>Amazona aestiva</i>	1,1					1,1		II	
amazoňan kubánský <i>Amazona leucocephala</i>	0,0					0,0	+ 1,0 dep. v Zoo Hodonín	I	
amazoňan modrobradý <i>Amazona festiva</i>	0,0		1,0			1,0	dep. do Zoo 1,0 od soukr. chov.	II	
ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2,0					2,0	+ 2,0 dep. v Zoo Opole; 0,1 dep. u soukr. chov.	II	
ara horský <i>Primolius couloni</i>	1,0					1,0		I	
ara marakana <i>Primolius maracana</i>	1,0					1,0		I	
ara zelenokřídý <i>Ara chloroptera</i>	1,1					1,1		II	
eklektus různobarvý <i>Eclectus roratus polychloros</i>	0,2					0,2		II	
nandej černohlavý <i>Nandayus nenday</i>	0,1					0,1		II	
neofema ozdobná <i>Neophema elegans</i>	1,2,1			0,0,1		1,2,0		II	
nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	1,0					1,0	1,0 deponace ze Zoo Stuttgart	II	ESB
papoušek horský <i>Polytelis anthoepus</i>	1,0					1,0	+ 1,0 dep. u soukr. chovatele	II	
papoušek královský <i>Alisterus scapularis</i>	2,2			1,1		1,0	0,1	II	
papoušek šedý - žako kongo <i>Psittacus erithacus erithacus</i>	0,0					0,0	+ 1,1 dep. v Zoo Ústí n.L.; + 2,0 dep. v Zoo Hodonín; + 1,2 dep. u soukr. chov.	II	
papoušek šedý - žako liberijský <i>Psittacus erithacus timneh</i>	10,10			0,1		10,9		II	
papoušek šedý - žako ostrovní <i>Psittacus erithacus princeps</i>	0,5					0,5		II	

papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	1,1,1			0,0,16	0,0,2			1,1,15	+ 0,0,3 deponace na VFU Brno		
papoušek zpěvavý <i>Psephotus haematonotus</i>	5,1				1,0			4,1	+ 1,0 dep. u soukr. chovatele	II	
rosela Pennantova <i>Platycercus elegans</i>	0,0,1							0,0,1		II	
rosela pestrá <i>Platycercus eximius</i>	2,0,1							2,0,1		II	
vaza velký <i>Coracopsis vasa</i>	1,1							1,1		II	
řád: sovy (Strigiformes)											
čeleď: sovoví (Tytonidae)											
sova pálená <i>Tyto alba</i>	2,2,1			0,0,2	0,0,1		1,1,2	1,1,0		II	
čeleď: puštíkovi (Strigidae)											
kalous ušatý <i>Asio otus</i>	0,0,3			0,0,3	0,0,1		0,0,1	0,0,4	ZC	II	
puštík obecný <i>Strix aluco</i>	0,0,2			0,0,6	0,0,2		0,0,4	0,0,2	+ 0,1 dep. v Zámku Kynžvart	II	
sovice krahujová <i>Sumia ulula</i>	1,1			1,0	1,0			1,1	0,1 dep. ze Zoo Praha, 1,0 dep. Ze Zoo Ostrava	II	
sovice sněžní <i>Nyctea scandiaca</i>	1,1							1,1	+ 1,0 dep. v Zámku Kynžvart	II	
sýček obecný <i>Athene noctua</i>	1,1							1,1		II	
výr velký <i>Bubo bubo</i>	1,0,1			0,0,1				1,0,2	ZC; 0,0,1 dep. z MŽP	II	
výr virginský <i>Bubo virginianus</i>	0,0							0,0	+ 1,0 dep. u soukr. chovatele	II	
výřeček malý <i>Otus scops</i>	0,2							0,2		II	
řád: svišťouni (Apodiformes)											
čeleď: rorýsovití (Apodidae)											
rorýs obecný <i>Apus apus</i>	0,0			0,0,18	0,0,3		0,0,15	0,0	ZC		
řád: srostloprstí (Coraciiformes)											
čeleď: ledňáčkoví (Alcedinidae)											
ledňák obrovský <i>Dacelo novaeguineae</i>	1,1							1,1			
řád: šplhavci (Piciformes)											
čeleď: datloví (Picidae)											
strakapoud prostřední <i>Dendrocopos medius</i>	0,0			1,0,2	1,0,2			0,0	ZC		
řád: pěvci (Passeriformes)											
čeleď: skřivanoví (Alaudidae)											
skřivan lesní <i>Lullula arborea</i>	0,0			0,0,2	0,0,2			0,0	MŽP		
skřivan polní <i>Alauda arvensis</i>	0,0			0,0,1	0,0,1			0,0	MŽP		
čeleď: brkoslavoví (Bombycillidae)											
brkoslav severní <i>Bombycilla garrulus</i>	0,0,1			0,0,7	0,0,4		0,0,1	0,0,3	ZC		
čeleď: pěvuškoví (Prunellidae)											
pěvuška modrá <i>Prunella modularis</i>	0,0			0,0,4	0,0,4			0,0	MŽP		

čeleď: pěnicovití (<i>Sylviidae</i>)									
pěnice vlašská <i>Sylvia nisoria</i>	0,0		0,2	0,2			0,0	MŽP	
králíček obecný <i>Regulus regulus</i>	0,0		0,0,1	0,0,1			0,0	MŽP	
čeleď: drozdovití (<i>Turdidae</i>)									
drozd kvíčala <i>Turdus pilaris</i>	0,0		0,0,3	0,0,2			0,0,1		
drozd zpěvný <i>Turdus philomelos</i>	0,0		0,0,5	0,0,5			0,0	ZC	
kos černý <i>Turdus merula</i>	0,0		0,0,8	0,0,2	0,0,3		0,0,3		
rehek zahradní <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	0,0		0,0,8	0,0,6		0,0,2	0,0	ZC	
slavík modráček <i>Luscinia svecica</i>	0,0		0,0,1			0,0,1	0,0	MŽP	
čeleď: vlaštovkovití (<i>Hirundinidae</i>)									
jiřička obecná <i>Delichon urbica</i>	0,0		0,0,1			0,0,1	0,0	ZC	
čeleď: krkavcovití (<i>Corvidae</i>)									
kavka obecná <i>Corvus monedula</i>	0,0,1		0,0,4	0,0,1	0,0,2		0,0,2	MŽP	
krkavec velký <i>Corvus corax</i>	1,0						1,0		
sojka obecná <i>Garrulus glandarius</i>	0,0		0,0,2	0,0,1			0,0,1	MŽP	
straka obecná <i>Pica pica</i>	0,0		0,0,1				0,0,1	MŽP	
čeleď: špačkovití (<i>Sturnidae</i>)									
majna Rothschildova <i>Leucopsar rothschildi</i>	1,1						1,1		I EEP
špaček obecný (<i>Sturnus vulgaris</i>)	0,0		0,0,3	0,0,1			0,0,2	MŽP	
čeleď: strnadovití (<i>Emberizidae</i>)									
strnad černohlavý <i>Emberiza melanocephala</i>	0,0		0,0,1			0,0,1	0,0	MŽP	
strnad obecný <i>Emberiza citrinella</i>	0,0		0,0,2	0,0,1			0,0,1	MŽP	
strnad rákosní <i>Emberiza schoeniclus</i>	0,0		0,0,4	0,0,3			0,0,1	MŽP	
čeleď: pěnkavovití (<i>Fringillidae</i>)									
čečetka zimní <i>Carduelis flammea</i>	0,0		0,0,3	0,0,1			0,0,2		
dlask tlustozobý <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	0,0		0,0,5	0,0,1	0,0,2	0,0,1	0,0,1	ZC	
křivka obecná <i>Loxia curvirostra</i>	0,0		0,0,2	0,0,2			0,0	MŽP	
konopka obecná <i>Carduelis cannabina</i>	0,0		0,0,4	0,0,2	0,0,1		0,0,1		
pěnkava obecná <i>Fringilla coelebs</i>	0,0		0,0,1				0,0,1	MŽP	
zvonek zelený <i>Carduelis chloris</i>	0,0		0,0,4	0,0,3		0,0,1	0,0	ZC, MŽP	
zvonohlík zahradní <i>Serinus serinus</i>	0,0		0,0,4	0,0,3			0,0,1	MŽP	

čeleď: sýkořicovití (<i>Paradoxornithidae</i>)									
sýkořice vousatá <i>Panurus biarmicus</i>	0,0		0,0,4	0,0,4			0,0	MŽP	
čeleď: sýkorovití (<i>Paridae</i>)									
sýkora babka <i>Parus palustris</i>	0,0		0,0,4	0,0,4			0,0	MŽP	
sýkora koňadra <i>Parus major</i>	0,0		0,0,7	0,0,6	0,0,1		0,0	ZC, MŽP	
čeleď: vrabcovití (<i>Passeridae</i>)									
vrabec domácí <i>Passer domesticus</i>	0,0		0,0,10	0,0,10			0,0	ZC, MŽP	
vrabec polní <i>Passer montanus</i>	0,0		0,0,2	0,0,1			0,0,1	MŽP	
čeleď: astrildovití (<i>Estrildidae</i>)									
zebrčka pestrá <i>Taeniopygia guttata</i>	2,0			1,0			1,0		
astrild bělolící <i>Stizoptera bichenowii</i>	0,0		0,0,6	0,0,5			0,0,1		
čeleď: žluvovití (<i>Oriolidae</i>)									
žluva hajní <i>Oriolus oriolus</i>	0,0,1		0,0,2	0,0,2			0,0,1	ZC	

Vysvětlivky

*nákup, deponace, dar, výměna/buying, loan, donation, exchange, etc.

**prodej, deponace, výměna, atd./selling, loan, exchange, etc.

***vyřazení, škodná, únik, krádež, vypuštění/outage, predators, escape, theft, release

SMP = stanice mladých přírodovědců

ZC = záchrané centrum pro handicapované živočichy

Savci/Mammals

český název latinský název	1.1.2006	Narození/Birth	Příchod/Arrival*	Úhyn/Death	Odchod/Departure*	Jiné úbytky/Other decrements***	31.12.2006	poznámka	CITES	EEP, ISB, ESB
řád: vačnatci (<i>Marsupialia</i>)										
čeleď: vakoplšikovití (<i>Acrobatidae</i>)										
vakoplšík létavý <i>Acrobates pygmaeus</i>	7,0			7,0			0,0			
čeleď: klokánkovití (<i>Potoroidae</i>)										
klokánek králikovitý <i>Bettongia penicillata</i>	2,2			1,0			1,2		I	EEP, ISB, RDB
čeleď: klokánovití (<i>Macropodidae</i>)										
klokan Bennettův <i>Macropus rufogriseus fruticosa</i>	2,4	0,0,2		0,1			2,3,2	+ 1,0 dep. v Zoo Hodonín		
řád: hmyzožravci (<i>Insectivora</i>)										
čeleď: ježkovití (<i>Erinaceidae</i>)										
ježek západní <i>Erinaceus europaeus</i>	0,0,8		0,0,28	0,0,14	0,0,8	0,0,2	0,0,12	ZC		
ježek východní <i>Erinaceus concolor</i>	0,0,7		0,0,17	0,0,12	0,0,5		0,0,7	ZC		
čeleď: krtkovití (<i>Talpidae</i>)										
krtěk evropský <i>Talpa europaea</i>	0,0		0,0,1	0,0,1			0,0	ZC		
řád: letouni (<i>Chiroptera</i>)										
čeleď: kaloňovití (<i>Pteropodidae</i>)										
kaloň indočínský <i>Pteropus hypomelanus</i>	0,1			0,1			0,0		II	

čeleď: netopýrovití (<i>Vespertilionidae</i>)									
netopýr hvizdavý <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	0,0		0,0,4	0,0,3		0,0,1	0,0	ZC	
netopýr rezavý <i>Nyctalus noctula</i>	0,0		0,0,5	0,0,2		0,0,3	0,0	ZC	
řád: primáti (<i>Primates</i>)									
čeleď: lemuroviti (<i>Lemuridae</i>)									
lemur běločelý <i>Eulemur fulvus albifrons</i>	4,1						4,1	2,1 dep. ze Zoo Olomouc	I
lemur vari <i>Varecia variegata variegata</i>	1,1		0,1	1,0	0,1		0,1		I EEP, ISB
čeleď: kosmanoviti (<i>Callithricidae</i>)									
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	1,1						1,1	1,0 dep. ze Zoo Plzeň	II
tamarin žltoruký <i>Saguinus midas midas</i>	2,2,1						3,2		II ESB
čeleď: malpoviti (<i>Cebidae</i>)									
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	3,1						3,1	1,1 dep. od soukr. chov.	II
čeleď: kočkodanoviti (<i>Cercopithecidae</i>)									
kočkodan světlobřichý <i>Cercopithecus petaurista</i>	0,0						0,0	+ 0,1 dep. v Záchraně stanici Zelené Vendolí	II
kočkodan husarský <i>Erythrocebus patas</i>	0,0						0,0	+ 0,1 dep. v Záchraně stanici Zelené Vendolí	II
kočkodan zelený <i>Chlorocebus aethiops sabaeus</i>	0,0						0,0	+ 1,0 dep. v Záchraně stanici Zelené Vendolí	II
makak chocholatý <i>Macaca nigra nigra</i>	2,1						2,1		II EEP
mandril <i>Mandrillus sphinx</i>	1,1						1,1	+ 0,1 dep. v Zoo Paignton; + 0,1 dep. v Zoo Katowice	I EEP
pavián anubi <i>Papio anubis</i>	2,5			1,1			1,4	+ 0,1 dep. v Zoo Moskva	II
dželada <i>Theropithecus gelada</i>	4,0			2,0			2,0	2,0 dep. ze Zoo Rheine	II EEP, ISB
čeleď: hominidi (<i>Hominidae</i>)									
šimpanz <i>Pan troglodytes</i>	1,3						1,3	1,1 dep. ze Zoo Bojnice	I
řád: šelmy (<i>Carnivora</i>)									
čeleď: kunoviti (<i>Mustelidae</i>)									
fretka <i>Mustela furo</i>	1,1		1,2,5			1,1,5	1,2	SMP	
kuna skalní <i>Martes foina</i>	1,0		0,0,2	0,0,2			1,0	SMP, ZC	
norek americký <i>Mustela vison</i>	0,0		0,0,1			0,0,1	0,0	ZC	
jezevec lesní <i>Meles meles</i>	0,0		0,0,1			0,0,1	0,0	+ 0,1 dep. u soukr. chov.	
skunk pruhovaný <i>Mephitis mephitis</i>	0,1					0,1	0,0	+ 0,1 dep. v Zoo Plzeň	
čeleď: medvidkoviti (<i>Procyonidae</i>)									
mýval severní <i>Procyon lotor</i>	0,0						0,0	+ 1,0 dep. v Záchraně stanici Praha	
nosál bělohubý <i>Nasua narica</i>	1,0						1,0		III

čeleď: medvědoviti (<i>Ursidae</i>)										
medvěd hnědý <i>Ursus arctos</i>	1,2						1,2	0,0	+ 1,2 dep. ve Veresehyház	II ESB
medvěd lední <i>Ursus maritimus</i>	1,1	1,1					1,1	1,1		II EEP, ISB
čeleď: cibetkoviti (<i>Viverridae</i>)										
oviječ skvrnitý <i>Paradoxurus hermaphroditus</i>	1,2							1,2	0,2 dep. ze Zoo Dvůr Králové	III
surikata <i>Suricata suricatta</i>	3,2	1,2	1,0				1,0	4,4	+ 3,0 dep. v Zooparku Hradec; + 0,1 dep. v Zoo Spišská Nová Ves	
čeleď: psoviti (<i>Canidae</i>)										
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	0			0,2				0,2		I
vlk kanadský <i>Canis lupus occidentalis</i>	1,1							1,1		I
liška obecná <i>Vulpes vulpes</i>	2,1				1,0		0,1	1,0	ZC	
psík mývalovitý <i>Nyctereutes procyonoides</i>	0,1							0,1		
vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	1,0							1,0		II EEP, ISB
pes pralesní <i>Speothos venaticus</i>	0,0							0,0	+ 0,1 dep. v Zoo Kaunas	I EEP, ISB
čeleď: kočkoviti (<i>Felidae</i>)										
kočka divoká <i>Felis silvestris</i>	0,1							0,1		II
kočka pouštní <i>Felis margarita harrisoni</i>	1,1			1,0			1,0	1,1	1,0 dep. ze Zoo Londýn, 0,1 dep. ze Zoo Berlin; + 1,0 dep. v Zoo Novosibirsk 0,1 dep. v	II EEP, ISB
kočka bažinná <i>Felis chaus</i>	0,0							0,0	+ 1,1 dep. v Zoo Krakow	II
kočka bengálská <i>Prionailurus bengalensis</i>	0,1							0,1	+ 1,0 dep. u soukr. chov.; + 0,1 dep. v TP Berlín	II
kočka krátkouchá <i>Prionailurus euptilurus</i>	1,0							1,0	1,0 dep. ze Zoo Ústí nad Labem	II
kočka rybářská <i>Prionailurus viverrinus</i>	1,0							1,0		II EEP, ISB
serval <i>Leptailurus serval</i>	0,0							0,0	+ 1,0 dep. v Zoo Praha; + 0,1 dep. v Zoo Lisabon	II
rys evropský <i>Lynx lynx lynx</i>	1,0							1,0	+ 1,0 dep. v Zoo Děčín	II ESB
rys kanadský <i>Lynx canadensis</i>	1,1							1,1		II
puma <i>Puma concolor</i>	1,0						1,0	0,0		II
levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	1,1							1,1	+ 0,1 dep. v Zoo Ostrava	I EEP, ISB
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1,1							1,1	0,1 dep. ze Zoo Dublin; + 1,0 dep. v Zoo Ústí n. L.	I EEP, ISB
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>	0,0							0,0	+ 1,0 dep. v Zoo Les Sables d'Olonne	II
čeleď: lachtanoviti (<i>Otariidae</i>)										
lachtan jihoafrický <i>Arctocephalus pusillus</i>	1,2							1,2		II
řád: lichokopytnici (<i>Perissodactyla</i>)										
čeleď: tapiroviti (<i>Tapiridae</i>)										
tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1,0			0,1				1,1		II EEP

čeleď: koňovití (Equidae)									
kiang <i>Equus kiang holdereri</i>	1,3					1,3	+ 1,0 dep. v Zoo Hodonín	II	ISB
kulan <i>Equus hemionus kulan</i>	0,2					0,2		II	EEP, ISB
pony shetlandský <i>Equus caballus</i>	1,3	1,0		1,0		1,3	+ 1,0 dep. u soukr. chov.		
pony jezdecký <i>Equus caballus</i>	1,1					1,1			
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	0,3					0,3	0,3 dep. ze Zoo Praha	I	EEP, ISB
zebra Chapmannova <i>Equus burchelli chapmanni</i>	2,2	1,1		0,1		3,2	0,1 dep. ze Zoo Olomouc		
zebra Grévyho <i>Equus grevyi</i>	2,2	0,2	1,0	2,1		1,3	+ 1,0 dep. v Zoo Praha	I	EEP, ISB
řád: sudokopytníci (Artiodactyla)									
čeleď: velbloudovití (Camelidae)									
velbloud dvouhřbý <i>Camelus ferus bactrianus</i>	1,5	0,1			0,1	0,1	1,4	0,1 dep. ze Zoo Bratislava; + 1,0 dep. v Zoo Plzeň; + 0,1 dep. v Zoo Poznaň	
alpaka <i>Lama pacos</i>	0,1	0,1		0,1			0,1		
lama guanako <i>Lama guanicoe</i>	0,5					0,1	0,4	II	
lama krotká <i>Lama glama</i>	4,8		1,0	1,0	1,3		3,5	+ 0,1 dep. v Zoo Vyškov; + 0,3 dep. v Zoo Hodonín; + 1,0 v Zoo Vesprém	
čeleď: žirafovití (Giraffidae)									
žirafa síťovaná <i>Giraffa c. reticulata</i>	1,2	0,1					1,3		EEP, ESB
čeleď: jelenovití (Cervidae)									
los evropský <i>Alces alces alces</i>	1,4	1,2			0,1	1,0	1,5		
sob polární <i>Rangifer tarandus</i>	2,5	0,1		1,1			1,5	0,1 dep. ze Zoo Vídeň	
srnec obecný <i>Capreolus capreolus</i>	0,0		0,0,4			0,0,4	0,0	ZC	
jelen sibiřský <i>Cervus elaphus sibiricus</i>	1,3		1,0		1,0		1,3	+ 1,0 dep. u soukr. chov.	
jelen milu <i>Elaphurus davidianus</i>	1,4	1,1	1,0			0,1	3,4	0,2 dep. ze Zoo Chomutov a 1,0 dep. od soukr. chov.; + 0,1 dep. do Zoo Katowice; + 0,1 dep. do Zoo Opole	
čeleď: turovití (Bovidae)									
adax <i>Addax nasomaculatus</i>	2,0				1,0		1,0	+ 1,0 dep. v Zoo Kolmarden	I EEP, ISB
pakůň modrý <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	1,3	1,1					2,4		
paovec hřivnatá <i>Ammotragus lervia</i>	6,3	3,0	0,3	0,1			9,5	+ 0,1 dep. v Zoo Hodonín	II
takin indický <i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>	1,2	0,1					1,3		II
koza domácí <i>Capra hircus</i>	0,1						0,1		

koza domácí - kříženec <i>Capra hircus</i>	0,0	3,0					3,0	0,0	
koza domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	3,4	4,3		0,2	5,2			2,3	+ 1,1 dep. u soukr. chov.
kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	6,7	3,4		1,2	4,0			3,9	+ 2,0 dep. v Zoo Wrocław
bizon <i>Bison bison</i>	1,4	0,1						1,5	
ovce domácí - Jákobova <i>Ovis aries</i>	1,3	2,2		1,0			0,1	2,4	
ovce domácí - cigája <i>Ovis aries</i>	0,2							0,2	
ovce domácí - kříženec <i>Ovis aries</i>	0,0	0,1				0,1		0,0	
ovce kamerunská <i>Ovis aries</i>	2,5	2,3				1,2		3,6	+ 1,0 dep. v Zoo Olomouc; + 1,2 dep. v Zoo Košice
řád: hlodavci (Rodentia)									
čeleď: veverkovití (Sciuridae)									
ratuľa cejlonská <i>Ratufa macroura</i>	1,1							1,1	II
veverka obecná <i>Sciurus vulgaris</i>	0,0		0,0,10	0,0,5			0,0,5	0,0	ZC
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	1,2,6		0,0,6	0,0,1				1,2,11	
sysel obecný <i>Citellus citellus</i>	2,0							2,0	ZC
čeleď: bobrovití (Castoridae)									
bobr kanadský <i>Castor canadensis</i>	1,1,3			1,0,1				0,1,2	0,1,1 dep. ze Zoo Chomutov
bobr evropský <i>Castor fiber</i>	0,0		0,0,2				0,0,2	0,0	ZC
čeleď: myšovití (Muridae)									
křeček zlatý <i>Mesocricetus auratus</i>	3,2							3,2	SMP
křečík džungarský <i>Phodopus sungorus</i>	0,1			0,1				0,0	SMP
pískomil mongolský <i>Meriones unguiculatus</i>	3,2	1,2						4,4	SMP
myš bodlinatá <i>Acomys cahirinus</i>	1,2			1,2				0,0	
čeleď: dikobrazovití (Hystricidae)									
dikobraz běloocasý <i>Hystrix leucura</i>	0,1							0,1	+ 1,1 dep. v Zoo Bratislava
čeleď: činčilovití (Chinchillidae)									
činčila vlnatá <i>Chinchilla lanigera</i>	1,1			1,0				0,1	SMP
čeleď: nutriovití (Myocastoridae)									
nutrie <i>Myocastor coypus</i>	1,2			1,0				0,2	
čeleď: morčatovití (Caviidae)									
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>	3,4	0,2						3,6	SMP
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	1,3						0,1	1,2	
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	1,1		1,2	1,2				1,1	+ 1,0 dep. v Zoo Kaunas

čeleď: osmákovití (<i>Octodontidae</i>)							
osmák degu <i>Octodon degus</i>	1,10			1,3		0,7	SMP
řád: zajíci (<i>Lagomorpha</i>)							
čeleď: zajícovití (<i>Leporidae</i>)							
králík domácí <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	1,2					1,2	
králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus f. domesticus</i>	4,6					4,6	

Vysvětlivky

*nákup, deponace, dar, výměna/buying, loan, donation, exchange, etc.

**prodej, deponace, výměna, atd./selling, loan, exchange, etc.

***vyřazení, škodná, únik, krádež, vypuštění/outage, predators, escape, theft, release

SMP = stanice mladých přírodovědců

ZC = záchrané centrum pro handicapované živočichy

Veterinární péče

Veterinary Care

Veterinární preventivní a léčebnou péči jsme v roce 2006, stejně jako v minulých letech, uplatňovali ve třech oblastech a v souladu s Metodickým návodem Státní veterinární správy č. 15/2000, kterým se stanovují podmínky k provádění veterinárního dozoru v zoologických zahradách.

Preventivní péče spočívala v důsledné sanaci areálu i objektů vlastních expozic podle ročního plánu deratizace, dezinfekce a dezinsekce i podle aktuální potřeby. Jarní a podzimní parazitologické depistáže prováděné ve spolupráci s Ústavem parazitologie Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity Brno (FVL VFU) prokázaly účinnost plošného jarního a podzimního odčervení i opodstatnění zvýšených nároků na zoohygienu a zacházení s odpady živočišného původu. Nejvyšší pozornost jsme opět věnovali efektu dehelmintizace u koňovitých, důvodem byl opakovaný záchyt *Parascaris equorum*. Antiparazitika jsme aplikovali až 6x ročně, u hříbat individuálně od 3. týdne života každý měsíc.

Z řady individuálně i plošně použitých preparátů jsme v roce 2006 u největšího počtu zvířat medikovali přípravek Ivomec 0,6 % premix do krmné dávky, k léčbě i prevenci endo- a ektoparazitóz. Deratizační, dezinfekční a dezinsekční opatření probíhala dle aktualizovaného plánu. Znamenali jsme ojedinělý výskyt divokého potkana u sluzebního vchodu do zoo – samici jsme zlikvidovali pomocí přípravku Baraki. Občasný byl únik laboratorních potkanů, chovaných v zoo pro krmné účely. O to větší úsilí jsme věnovali opatřením proti drobným hlodavcům a výskytu švába amerického v pavilonu Tropicke království. S patřným efektem jsme použili nový preparát Maxforce White. Švábi kromě možného přenosu infekce komplikují původně drobná poranění, jako je porušení integrity kůže, k němuž nejčastěji dochází při páření leguánů.

Provedli jsme rozsáhlou preventivní vakcinaci u vybraných druhů zvířat zoologické zahrady. V současné době vakcinujeme psovitě a kočkovitě šelmy v plném rozsahu (kromě vakcinace proti infekční peritonitidě koček, která vyžaduje intranazální aplikaci), velbloudovitě proti tetanu a trichofytóze, koňovitě proti tetanu, chřipce a trichofytóze, žirafy a pakoně proti klostridiové infekci, ptáky proti mykoplasmozě a paramyxoviroze.

Při kontrole kvality krmiva s námi spolupracují pracovníci Státního veterinárního ústavu (SVÚ) Olomouc. Vyšetření biologického materiálu provádíme společně s odborníky z VFU, SVÚ Olomouc, Výzkumného ústavu veterinárního lékařství Brno i soukromých laboratoří. Při vytváření perspektivních chovných skupin a určování pohlaví spolupracujeme s firmou Genservis. Pětkrát ve sledovaném období kontrolovali pracovníci Městské veterinární správy Brno naplňování Metodického návodu Státní veterinární správy. Při kontrole veterinární nemocnice kladli důraz nejen na technický stav budov a vybavení, ale především na vedení dokumentace v souladu s procesem harmonizace s legislativou EU. S uspokojením mohu konstatovat, že nám nebyly vytknuty závažnější nedostatky, kromě drobných opomenutí při naplňování metodiky kontroly zdraví při pitvě uhynulých zvířat v jednotlivých kategoriích.

Léčebná péče byla soustředěna na kmenová zvířata (kromě běžných zákroků jsme provedli 81 zákroků v anestezií, z toho 19 přípravkem Immobilon LA), zvířata v záchraném centru (bylo přijato 198 zvířat, v anestezií ošetřeno 27 ptáků a savců). V roce 2004 jsme přijali do záchytného centra 289 želv *Testudo hermanni* a 4 želvy *Agrionemis horsfieldi*, které i nadále vyžadovaly léčebnou péči (herpesviróza, měkký krunýř, salmonelóza, parazitózy). Na požádání České inspekce životního prostředí jsme odebrali krev a provedli výtěry u 68 želv za účelem identifikace jejich DNA. V roce 2006 jsme převzali péči o téměř 300 želv s délkou těla do 3 cm, náležejících k druhu kožnatka čínská. Při tomto počtu a velikosti zvířat je možnost individuální péče omezena, proto jsme kladli důraz na životní pohodu želv a preventivní opatření. Na žádost specialistů z Vysoké školy zemědělské v Praze jsme implantovali vysílač dvěma bobrům evropským, vypouštěným ze záchraného centra do volné přírody.

Z celkového množství zákroků jich na preventivní opatření a interní zákroky připadá více než 60 %, na poruchy březosti, porodní a poporodní komplikace připadají pouze 2 % zákroků. Zbývá procenta naplňují zákroky chirurgické včetně korekcí paznehtů a kopyt. Ve 26 případech jsme diagnózu stanovili na základě RTG vyšetření. U takina indického a soba polárního jsme léčili chronickou acidózu úpravou krmné dávky a masivním podáváním probiotických kmenů bakterií.

Léčebný zákrok na zraněném bukači velkém Foto: archiv Zoo Brno

Distanční imobilizaci jsme díky modernímu zařízení mohli provádět i na požádání obecních úřadů, policie a lesní správy. Veterinární servis zajišťoval denně soukromý veterinární lékař. V rámci úzké spolupráce s Klinikou chorob ptáků, plazů a malých savců a s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat se na léčebné péči v Zoo Brno podíleli prof. MVDr. Zdeněk Knotek, CSc., doc. MVDr. Jiří Pikula, Ph.D., a MVDr. Vladimír Jekl, Ph.D. I v době nepřítomnosti kmenového pracovníka tak byla zajištěna plnohodnotná veterinární péče.

Vědeckovýzkumnou a kulturněpropagační práci jsme orientovali především na přednáškovou činnost prováděnou ve prospěch tří ústavů Veterinární a farmaceutické univerzity. Jsme spoluřešiteli grantu přiděleného Agenturou ochrany přírody, který je ve spojení s výukou studentů VFU tematicky zaměřen na péči o handicapované živočichy a jejich navrácení do volné přírody. Jako externí učitel jsem vedl odborné praxe v rámci státnicových bloků studentů VFU. Podíleli jsme se na výuce středoškolských studentů i zájemců o kvalifikační kurzy umožňující v rámci profese manipulovat se zvířaty. Výsledkem spolupráce s doc. Jiřím Pikulou, Ph.D., by měla být učební pomůcka seznamující studenty VFU s problematikou imobilizace volně žijících zvířat. Multimediální pomůcka s obdobným zaměřením byla oceněna a odměněna prorektorem VFU. S Klinikou chorob ptáků, plazů a malých savců pracujeme na dlouhodobějším výzkumném úkolu, který se zabývá možností diagnostiky úrovně stresu u statisticky významného souboru papoušků žako. Ve dnech 24.–28. 5. 2006 jsem se zúčastnil konference Evropské asociace veterinárních lékařů zvířat v zoo a ve volné přírodě (EAZWV) v Budapešti, při účasti na 7. semináři České asociace veterinárních lékařů zvířat v zoo a ve volné přírodě (CAZVW) v Brně ve dnech 30. 9.–1. 10. 2006 jsem vystoupil s příspěvkem Infekční nemoci jelenovitých.

MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D.

SUMMARY: Preventive care consisted of rigorous sanitation of the area and the buildings involved in the actual exhibits, according to the yearly plan of rodent and insect control and disinfection, and also according to current need. Again, the highest attention in the field of prevention was paid to the effects of dehelminthization in equines, the reason being a repeated occurrence of *Parascaris equorum*. Antiparasitics were applied up to 6 times a year, in foals individually every month from the 3rd week of life. Greater effort was devoted to measures against small rodents and the occurrence of the American cockroach in the Tropical Kingdom pavilion. A new preparation, Maxforce White was used, with noticeable effect. Cockroaches, apart from causing the possible transfer of infection, complicate originally small injuries, such as the breach of skin integrity which happens most frequently during the mating of iguanas.

In the year 2004, we accepted 289 *Testudo hermanni* tortoises and 4 *Agryonemis horsfieldi* tortoises which required further medical treatment (for herpes viral infections, soft shell, salmonellosis, and parasitosis). Preventive measures and internal treatment represented more than 60%; gestation, delivery and post-delivery complications only 2%. Surgical operations, including corrections of hooves and hoof walls, make up the remaining percentage. In 26 cases, the diagnosis was established with the help of X-ray examination. We treated chronic acidosis in the Indian Takin and caribou via a change in feeding dosage and a massive administration of probiotic bacteria.

Technický úsek Technical Department

Dětská zoo - celkový pohled, v pozadí expozice králíků a morčat

vy nejbližším místě zoo, které se večer a v noci nejhůře kontroluje. Interiér stájí nyní hlídá sedmatřicet detektorů reagujících na poplachové podněty – prudce zvýšenou teplotu, vznik kouře, otevřený oheň. Informaci vzniklou na výstupu jednotlivých detektorů vyhodnocuje ústředna EPS, která v případě požáru aktivuje výstupní obvody, všech jedenáct vrat od stájí se automaticky otevře a zvířata mohou před požárem uniknout do venkovního výběhu.

Z kapitálových výdajů určených na naplňování záměrů Strategie rozvoje Zoo Brno, schválené v roce 2005, zahrada v roce 2006 financovala vypracování rozvojového dokumentu – územního generelu, který je základní podmínkou pro další koordinovaný rozvoj zoo. Tvorba generelu, který přímo navazuje na Strategii rozvoje Zoo Brno, byla průběžně konzultována s odborným týmem pracovníků zoo. Na základě generelu lze vypracovávat projekty nových expozic během příštích 10 až 15 let, generel je tedy podkladem pro rozhodování o investicích. Všimá si nejen struktury vnitřních částí zoologické zahrady včetně vybavení pro pohodlí návštěvníků, ale i jejího napojení na okolní přístupové cesty a inženýrské sítě a zohledňuje souvislosti s biokoridory procházejícími v jejím sousedství.

Vlastní investiční prostředky – provozní a odpisové sazby – posloužily k rekonstrukcím výběhů a expozic. Významné zlepšení zaznamenal výběh bizonů, kde jsme kovové zábradlí nahradili dřevěnou ohradou, stylově přestavěli seník a podél návštěvní cesty zbudovali příkop, aby nic nebránilo pohledu na zvířata. U výběhu vyrostla indiánská vesnička s pěti tee-pee, které slouží při osvětových akcích a pro informaci návštěvníků. Na vesničku navazuje

Dětská zoo - skákací síť nad expozicí želv

Nejen pro technický úsek, ale i pro celou zoo byl rok 2006 dalším významným krokem učiněným při naplňování dlouhodobého strategického záměru přeměnit zahradu na zařízení nového typu, odpovídající současným nárokům na chov ohrožených druhů zvířat, ekologickou osvětu a smysluplný způsob rekreace obyvatel. V roce 2006 se ve spolupráci se zřizovatelem uskutečnila řada úprav a rekonstrukcí objektů a výběhů i přípravných prací na projektech vyplývajících ze Strategie rozvoje Zoo Brno. Také se podařilo dokončit akci započatou již v roce 2005 a důležitou pro bezpečný chod zoo – do stájí u výběhu Safari jsme zavedli elektronickou požární signalizaci (EPS), která zaručuje včasnou lokalizaci vzniku požáru v objektu.

Ve výběhu Safari chováme devatenáct vzácných a vysoce ceněných zvířat, expozice se však nachází na nejvyšším a od správní budovy

Dětská zoo - selský dvorek

několik nových odpočinkových míst k posezení. Výběh paovců jsme adaptovali pro další druh, nyní v něm s paovci společně žijí i dželady. Kolem výběhu jsme museli postavit nové oplocení a uvnitř zřídit zateplenou ubikaci. Po odsunu medvědů hnědých jsme jejich výběh přizpůsobili medvědům ledním, přestavba zahrnula i úpravu porodního boxu.

Z dalších akcí lze uvést vylepšení ve správní budově, kde jsme dokončili rekonstrukci výdejny jídel a toalet, část dřevěných oken jsme vyměnili za plastová, zřídili automatické ovládání vstupních dveří, jednu místnost jsme upravili pro místní archiv. Částečnou přestavbu prodělala i centrální příprava krmiv. Dle norem EU jsme rekonstruovali úpravnu a chladiřnu masa, novou střechu má rampa pro navážení masa. Zásadní změnou prošla kontaktní Dětská zoo. Celý dětský areál jsme přebudovali podle scénáře vycházejícího z motivů pohádky Zvířát-

Nově upravený výběh bizonů.

rály – na stávající trafostanici. Ve sledovaném období se uskutečnila kolaudace točny pro vláček, který jsme zakoupili se třemi vagónky. Do provozu jsme jej uvedli 16. září, při slavnostním otevření rekonstruovaného výběhu pro bizony s indiánskou vesničkou. Podařilo se nám také zlepšit hospodaření se zeminou, hnojem a spadným listím. Nové kompostišťe bude po vyžrání skládovaného materiálu dodávat do zoo kvalitní organický substrát k zahradnickým účelům. Tři místnosti na bývalé veterinární ošetřovně, které původně sloužily jako ubytovna, jsme přestavěli pro potřeby Stanice mladých přírodovědců. Děti tam mají k dispozici i zázemí s kuchyňkou a sprchou. Vzhledem k tomu, že v roce 2006 jsme zaměstnávali větší počet sezónních pomocníků na úklid, které nám posílá Pracovní úřad v rámci veřejně prospěšných prací, upravili a rozšířili jsme jejich sociální zázemí v areálu Zoo Brno v Kníničkách. Koncem roku proběhla kontrola technického stavu plynových rozvodů, která odhalila potřebu jejich celkové rekonstrukce. Plynové rozvody se totiž na mnoha místech nacházejí v havarijním stavu.

Technickému úseku vyvstává pro rok 2007 mnoho závažných úkolů. Z nich nejdůležitější vyplývá z projektové dokumentace, která byla ve sledovaném období vypracována jako podklad pro stavební povolení nového výběhu pro velké formy medvědů. Další investiční prostředky použijeme na rekonstrukci objektu stájí na Dětské zoo, kde vzniknou v přízemí boxy pro ustájení zvířat, v podkroví pak sociální zázemí pro zaměstnance a výuková místnost. Nejen tato stavba, ale i nový objekt občerstvení v blízkosti restaurace U Tygra a úprava komunikace pro vláček zlepšší v příštím období podmínky pobytu návštěvníků v zoo. V souladu s požadavky Státní veterinární správy budeme též pokračovat v práci na další etapě oplocení zoologické zahrady.

Ing. Zdeněk Vrátný

SUMMARY: In the year 2006, many alterations and reconstructions of buildings and exhibits were carried out, as well as preparation work for projects arising from the Strategy for the Development of Brno Zoological Gardens. Also, a project commenced in 2005 which is important for the safe operation of the zoo was completed successfully – electronic fire signalization (EPS) was installed in the stables by the Safari enclosure, which ensures the timely location of fire origin within the whole building.

The bison enclosure witnessed a great improvement. Here, the metal railing was replaced by a wooden enclosure, the hayloft was re-built stylishly, and along the visitor trail, a trench was built so that nothing can obstruct the view of the animals. An Indian village with five teepees was built by the enclosure. The Barbary sheep enclosure was adapted for another species; today gelada baboons also live there together with the Barbary sheep. Around the enclosure, a new fence and a heated shelter had to be built. The brown bears were moved and their enclosure was adapted for polar bears; the reconstruction included also the alteration of the delivery room.

The Children's Zoo experienced a fundamental change. The whole children's area was re-built according to a scenario which originates from scenes from the fairy tale "The Animals and the Thieves", while making sure that the children have better contact with the animals. Three exhibits are main features of the Children's Zoo: a guinea pig run, a rabbit run and a tortoise enclosure. There is a firm net attached above the tortoises allowing the children to crawl and watch what's happening underneath. Oval guinea pig and rabbit runs are bordered with stone terraces from which the children can make get inside. They can also get into the enclosures via various bridges and climbing frames. A stone wall protects a farm courtyard, closed at the back with a mock-up of a village house. In the courtyard, children can enjoy spending time with larger domesticated animals.

ka a Petrovští, přičemž jsme dbali, aby děti měly možnost lepšího kontaktu se zvířaty. Dětské zoo dominují tři expozice: výběh morčat, výběh králíků a výběh želv. Nad želvami je zavěšena pevná síť, po níž mohou děti lézt a pozorovat život z ptáčích perspektivy. Oválné výběhy morčat a králíků ohraničují kamenné terasy, přes ně mohou děti vstupovat dovnitř. Do výběhu se také dostanou po různých lávkách a prolézačkách. Kamenný taras chrání selský dvorek, uzavřený ze zadní strany maketou venkovského stavení. Na dvorku se děti setkávají s většími domácími zvířaty.

Z provozních peněz určených na opravy budov a dopravních prostředků jsme zajišťovali průběžné, ale zejména havarijní opravy. Týkaly se například přivaděče užitkové vody, střech a pedoků na Safari, připojení náhradního zdroje – elektrocentrály – na stávající trafostanici.

Indiánská vesnička

Obchodní úsek

Commercial Department

Obchodnímu úseku se v roce 2006 bohužel nepodařilo rozšířit počet prodejních míst. Náš záměr jsme museli – s ohledem na jiné priority zoo – odložit na následující rok.

Prodejní sezóna začala vzhledem k nepříznivému počasí zhruba o měsíc později, tzn. v polovině dubna. Přesto výše tržeb dosažených v roce 2006 překonala tržby roku 2005. Kapacitu restaurace jsme v plné sezóně rozšířili o venkovní posezení, což mělo kladný ohlas u návštěvníků a přispělo ke zvýšení obrátu restaurace.

S velkým zájmem veřejnosti se setkala povolení vstupu psů do zoo. Ve sledovaném období jsme přivítali 1402 těchto čtyřnohých „návštěvníků“. Prodej takzvaných pojízdných vstupenek (společný projekt s Dopravním podnikem města Brna) se udržel na obdobné výši jako v minulém roce. Služby návštěvníkům jsme zpestřili instalací dvou automatů na pamětní mince Zoo Brno. Automaty provozuje firma Cullinam. I v roce 2006 byl v provozu bagřík, nafukovací žirafa, několik houpadel a vláček, který přepravoval návštěvníky v horní části zoo od Tropického království k Safari. Ke konci sezóny jsme uvedli do zkušebního provozu vláček zoo, který by měl v příští sezóně zcela nahradit dosavadní používání elektromobilů pro přepravu návštěvníků. Tato služba bude zpoplatněna, návštěvník si bude moci zakoupit jízdenku v několika prodejních místech v zoo.

V době mimo hlavní sezónu jsme zavedli závodní stravování v restauraci U Tygra. Využili jsme tak volnou kapacitu kuchyně, prostor restaurace i jejich pracovníků. Za toto období kuchyně restaurace připravila téměř 9 500 porcí závodního stravování.

Nový pokladní a odbavovací systém jsme začali instalovat v prosinci 2006, zkušební provoz, včetně zprovoznění turniketů, zahájíme v lednu 2007. Doufáme, že tento krok povede k většímu komfortu při odbavování návštěvníků.

Zapojování obchodního úseku do akcí pořádaných zoologickou zahradou bylo i letos samozřejmostí. Namátkou vybírám například mezinárodní kampaň Zachraňme nosorožce!, v jejímž rámci jsme nabízeli k prodeji upomínkové předměty související s touto akcí, dále to byly například Noc snů, Dětský maškarní bál, Den pro sponzory a adoptivní rodiče, Mikuláš pro děti zaměstnanců, Mikuláš pro pacienty Kliniky dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně a další. Při těchto akcích nám výrazně pomáhaly dodavatelské firmy Arktida, Hortim, Hepek, Rapo, Coca cola, Pepsi cola a další. Mnohokrát děkujeme.

Návštěvnost Zoo Brno v roce 2006:

Celkem osob	229 902
z toho děti, studenti	126 721
dospělí, důchodci	103 181

Tržby z prodeje občerstvení, restauračních služeb a upomínkových předmětů (včetně DPH):

Upomínkové předměty	1 990 206,50 Kč
Občerstvení	5 031 135 Kč
Restaurace	2 950 128 Kč + závodní stravování

I přes opožděné zahájení hlavní sezóny byly tržby o více než 200 000 Kč vyšší než v roce předešlém.

V roce 2007 hodláme plně zprovoznit nový odbavovací systém s turnikety. Dále bychom chtěli otevřít nový občerstvovací provoz v místě, odkud bude vyjíždět vláček s návštěvníky. Část centrálního skladu – sklad krmiv – přejde do kompetence chovatelského úseku, současně se však centrální sklad rozšíří o sklad kancelářských potřeb. Chystáme se velmi výrazně zvýhodnit ceny přenosných permanentních vstupenek, a to nejpozději od února 2007. Při koupi pětivstupové permanentky zaplatí návštěvník tři vstupy, při desetivstupové pouze pět vstupů. Předpokládáme, že zájem o tento druh vstupenek výrazně stoupne. Obchodní úsek se také zapojí do další evropské kampaně na záchranu ohrožených zvířat či území, tentokrát věnované přírodě Madagaskaru. V prodeji se objeví speciální upomínkové předměty zvolené pro tuto kampaň.

MVDr. Jaroslava Vavřínová

SUMMARY: Unfortunately, the commercial section did not succeed in expanding the number of sales locations in 2006. Our plan had to be postponed till the following year, with regards to other priorities of the zoological gardens.

The selling season started approximately a month later than usual, i.e. in the middle of April, due to bad weather conditions. Despite that, the height of the takings obtained for the year 2006 exceeded the receipts from 2005. We enlarged the capacity of the restaurant by opening an outside sitting area in high season, and this was accepted positively by our visitors and contributed to the increase in the turnover of the restaurant.

Allowing dogs to enter the zoo was also very successful with the public. In the period in question, we welcomed 1402 such "visitors". The sales of so-called "mobile tickets" (a joint project with the Brno public transport company) remained at about the same level as in the previous year. As a service to visitors, two Brno Zoological Gardens souvenir coin machines were installed. The machines are run by the company Cullinam. Also in the year 2006, a small digger, an inflatable giraffe, several rides and a train which took visitors from the Tropical Kingdom to the Safari at the top part of the zoo were in operation. Towards the end of the season, we started trial operation of a zoo train which should replace the current use of electromobiles for the transport of visitors completely. There will be a fee for this service, and visitors will be able to buy ticket at one of the several sales points in the zoo.

Outside the main season, we introduced canteen catering at the restaurant U Tygra (At the Tiger's). In this way, the free capacity of the kitchen and restaurant premises, as well as its employees, can be used. During this period, we cooked almost 9 500 canteen portions in the restaurant's own kitchen.

Propagačně vzdělávací úsek

Promotional and Educational Department

Úsek propagace a vzdělávání připravil v roce 2006 k tisku novou publikaci Zoo Brno – průvodce, která nahradila starší, rozsahem menší verzi z roku 2000. Úsek rovněž vydal informativní příručku Výukové ekologické programy v Zoo Brno, která nabízí školám různých stupňů rozšiřování výuky biologických oborů.

Výukový program v klubovně správní budovy

Ve sledovaném období se prohloubila spolupráce propagačně vzdělávacího úseku se školami, obzvláště s Pedagogickou fakultou Masarykovy univerzity. Vysokoškolští posluchači doprovázeli skupiny žáků základních škol do zoologické zahrady, především do nově zrekonstruované Dětské zoo, a v rámci seminárních prací vytvářeli výukové programy zkvalitňující hodiny přírodopisu. Zvířat v zoo a zkušeností jejich pracovníků vhodně využívali ke studiu a výsledky studentských prací se pak zpětně promítaly do sestavování ekologických výukových programů zoologické zahrady. I při prázdninových pobytech dětí v zoo se velmi osvědčoval důvtip studentů pedagogické fakulty: dozor byl kvalifikovaný a sestavování programové náplně napadité. Jako pomocné pedagogické pracovníky pro prázdninové akce nyní již přijímáme pouze studenty této fakulty. Prohloubila se též spolupráce s brněnským Gymnáziem na Slovanském náměstí.

Středoškoláci se například ukázali zdatnými pomocníky při prezentaci zoo během předvánočního týdne v obchodním domě Velký Špalíček, kde se starali mj. o bezchybný provoz výtvarné dílny.

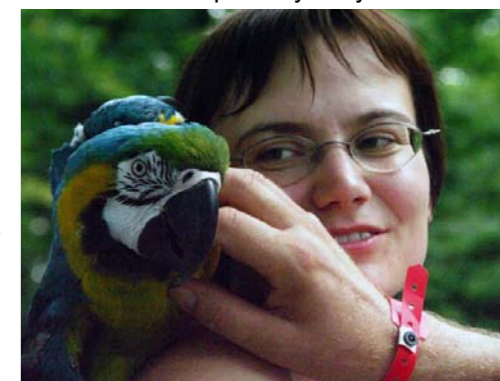
Pracovníci úseku nadále rozvíjeli všechny aktivity z předcházejícího období. Školám nabízeli 23 výukových programů, stejně jako v roce 2005. Program k evropské kampani Shellshock v roce 2006 nahradili programem k nově vyhlášené kampani Zachraňme nosorožce!, dále například osadili naučné tabule u nově upravených výběhů ledních medvědů a bizonů. V oblasti zooterapie se Zoo Brno stala zakladatelem Zooterapeutické sekce při Canisterapeutické asociaci ČR se sídlem v Brně (tato asociace je střežovou organizací zooterapeutických aktivit v České republice).

Jak vyplývá ze seznamu akcí pro veřejnost, uveřejněného na jiném místě této výroční zprávy a obsahujícího 59 položek, pracovníci úseku tyto akce, ať interní, nebo externí, připravují během celého roku. Akce začínají v lednu, například účastí zoo na veletrhu Regiontour, kulminují kolem 1. června, kdy v zoo slavíme Den dětí, a končí v prosinci Štědrodopoledním krmením zvířat. Mezi externími akcemi, při nichž účinkují kontaktní zvířata, bylo i zatím první vystoupení fretek a hroznýše na výchovném koncertě Filharmonie Brno, které se uskutečnilo za účasti dvou propagačních pracovníků zoo, dvou členů Stanice mladých přírodovědců a jednoho chovatele.

Stěžejním úkolem roku 2007 bude zprovoznění střediska environmentální výchovy, které vznikne adaptací budovy stájí na Dětské zoo. Pracovníci úseku také chtějí vybavit čtyři tee-pee, postavené poblíž nově upraveného výběhu bizonů, systémem naučných tabulí pojednávajících o přírodě severoamerických préríí a životě préríjních indiánů. V replice srubu indiánského náčelníka, která doplňuje výběhy kanadských vlků a bobrů, by rádi instalovali trvalou výstavu náčiní a oděvů indiánů kmene Haida.

Výukové programy

Vzdělávací pracovníci Zoo Brno nabízeli v roce 2006 školám různých typů 23 výukových programů. Pro střední školy měli k dispozici sedm výukových programů, pro druhý stupeň základních škol třináct, pro první stupeň základních škol patnáct a pro mateřské školy sedm programů. Každý z nich byl koncipován do dvou částí, celková délka představovala dvě vyučovací hodiny. První část probíhá v audiovizuálním sále ve správní budově zoo. Přednášku doplněnou dotazy žáků pracovník zoo zpestřuje ukázkou živého zvířete a přírodnin, spouští powerpointovou prezentaci či promítá videosnímek. Druhou část programu děti absolvují v areálu zoo, na závěr vyplní pracovní list. Pracovníci zoo v roce 2006 nově sestavili program ke kampani Zachraňme nosorožce! Tento program byl určen pro

Papoušek Eda (Ara ararauna), oblíbené kontaktní zvíře

žáky základních škol i studenty škol středních, kteří se dozvěděli něco více o životě nosorožců v divočině, o tom, jaké jim hrozí nebezpečí i jak mohou sami k jejich záchraně přispět.

Základní a střední školy projevovaly největší zájem o výukové programy Etologie, Naši savci a Jsou nám opravdu podobné?, které se týkají chování zvířat, fauny České republiky a řádu primátů. Stále větší oblibě se těší také výukový program Význam zoo. V roce 2006 proběhlo v Zoo Brno 163 výukových programů, kterých se zúčastnilo 4926 žáků.

Pro studenty vysokých škol připravujeme přednášky a prohlídky zoo s odpovídajícím odborným výkladem. Praktickou výuku studentů Veterinární a farmaceutické univerzity vede veterinář Zoo Brno MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D. Na odborné exkurze přišli do zoo studenti přírodovědecké, pedagogické a filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Studenti pedagogické fakulty si v rámci seminární práce sestavili vlastní výukové programy a s žáky si je v zoo vyzkoušeli. Asi nejzdařilejším dílem byl program „Jsme i my opice?“, pojednávající o vývoji člověka a jeho nejbližších příbuzných. V prosinci studenti fakulty realizovali vzdělávací projekt na Dětské zoo. Studenti Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity docházeli do zoo na výuku etologie. V roce 2006 proběhlo v zoo 18 odborných programů pro vysoké školy, kterých se zúčastnilo 755 studentů.

Za pomoci dotace ministerstva životního prostředí se nám podařilo vytisknout publikaci Výukové ekologické programy v Zoologické zahradě města Brna. Publikace slouží školám, a to od mateřských až po střední, jako nabídkový katalog našich výukových programů a exkurzí. Díky dotaci se nám také podařilo vytvořit v jednotném grafickém stylu pracovní listy k výukovým programům Naši savci, Význam zoo, Beringia a Koňovití.

Prázdniny v zoo

Týdenní prázdninové pobyty v naší zoo měly premiéru v létě roku 1997. Po celou dobu letních prázdnin se v nich střídaly děti ve věku od 7 do 12 let, v každém turnusu jich bylo kolem pětadvaceti. Turnusy pokrily oba prázdninové měsíce také v roce 2006. Děti přicházely do zoo od pondělí do pátku v 8 hodin ráno a rodiče si je vyzvedli týž den v 17 hodin. Náplň jednotlivých dnů připravili a o děti se starali pracovníci propagačně vzdělávacího úseku, kterým pomáhaly dvě studentky brněnské pedagogické fakulty v roli pomocných pedagogů.

Indiánský den

Pro pobyt v zoologické zahradě jsme dětem připravili program co možná nejpěštější: pozorování zvířat v expozicích, soutěže, hry, zábavné kvízy, soutěžní stezky, děti měly možnost projevit se v různých výtvarných disciplínách... V přednáškovém sále mohly sledovat přírodopisné filmy z vydavatelství National Geographic, které jim přiblížily život zvířat všech světadílů, a populární kreslené pohádky o zvířatech. Během týdne se seznámily s celou zahradou a nahlédly i do jejího zákulisí. Navštívily přípravu krmiv, kde se seznámily se zvláštnostmi krmení zvířat a dozvěděly se, kdo je největším „žrutem“ v zoologické zahradě. Chovatelé je na jednotlivých úsecích seznámili se svou prací a zodpověděli zvědavé dotazy. Děti se účastnily krmení například medvědů, tygrů, lachtanů, opic, mohly si také pohladit domácí zvířata v Dětské zoo a blíže se seznámit s různými druhy plazů, ptáků a drobných savců ve Stanici mladých přírodovědců. Obědy měly děti zajištěny v areálu zoo, v restauraci U Tygra.

Do týdenního programu patřil i celodenní výlet do okolí Brněnské přehrady. Děti připluly parníkem k hradu Veveří, kde si po výstupu do strmého kopce prohlédly dosud zrestaurované hradní prostory, na nádvoří zhlédly výstavu dravých ptáků a sov, ukázkou jejich výcviku a ve chvílích oddechu nechyběly různé tematické hry. Den zakončily opět plavbou lodí do přístaviště v Brně-Bystřici.

Jeden z dalších dnů patřil návštěvě pavilonu Anthropos Moravského zemského muzea. Odborná průvodkyně děti seznámila s dějinami osídlení Moravy i celého evropského kontinentu a provedla je expozicemi Morava lovců a sběračů, Paleolitické technologie, Nejstarší umění Evropy a Příběh lidského rodu.

Prázdniny v zoo tradičně uzavírá Indiánský den. U výběhů vlků a bobrů, v místech, kde stojí replika srubu šamana indiánského kmene Haida Gwaii, se děti obrazně stávají členy kmene a strážci tradice. Dozvědí se zajímavosti ze života indiánů, pomalují si po indiánsku obličej a odnesou vlastnoručně vyrobenou členku. Domů se vracejí s notnou dávkou nostalgie nad tím, že krásný týden tak rychle uplynul.

Letní prázdninové pobyty v zoo jsou u rodin z Brna a okolí tak proslulé, že nepotřebují reklamu. V roce 2006 se letních prázdnin v zoo účastnilo 224 dětí, z toho 20 dětí bylo z Dětského domova v Řečkovcích a 17 dětí ze Speciální školy pro žáky s více vadami Elpis, kterým se věnovala pracovnice úseku, která s Elpisem dlouhodobě spolupracuje. Přihlášky na letní prázdniny jsme přijímali od 2. května a již během týdne byly všechny turnusy prakticky vyprodány.

Podobně proběhla i akce Jarní prázdniny v zoo – při nich ale měli rodiče možnost přihlásit dítě třeba jen na jeden den pobytu. Program byl přizpůsoben počasí, začínal v 8 hodin a končil již v 16 hodin.

Kampaň Zachraňme nosorožce!

Lebky nosorožce na výstavě ve sklepení Stálé akvarijní výstavy

na do konce roku byla v historickém podzemí akvarijní výstavy přístupná rozsáhlejší expozice, která představila i kampaň, jež organizovala EAZA v letech minulých: Bushmeat aneb Zastavte jatka v afrických pralesích 2000/1, Deštný les 20001/2, Tygr 2002-4 a Shellshock 2004/5. Patrně nepřitažlivější ve sklepní expozici byla lebka samice nosorožce indického, která žila v Zoo Dvůr Králové. Ve vitríně mohli návštěvníci spatřit také kosti holenní a pažní nosorožce indického, úlomky kosti loketní a pažní nosorožce srstnatého a odlitek lebky tohoto vyhynulého druhu. Přírodniny zapůjčilo Moravské zemské muzeum. Ve sklepení byly instalovány také práce vítězů výtvarné a literární soutěže k této kampani. Posláním výstavy bylo informovat veřejnost o kritickém stavu nosorožců ve volné přírodě a o tom, že každý z nás může přispět k jejich záchraně. Zoo Brno nabízela ke koupi několik suvenýrů s motivem nosorožce, část z výtěžku z prodeje putuje na konto záchranných programů. Výrobky fair trade i nadále nabízíme v obchodu U Tygra v Zoo Brno, takže i v roce následujícím se mohou návštěvníci podílet na záchraně druhého největšího savce naší planety.

Nosorožec. Kresba z dětské soutěže ke stejnojmenné kampani. Autorkou je čtrnáctiletá Veronika Sadovská z Osík

Noc snů

Noc snů (Dreamnight at the Zoo) je mezinárodní akce, kterou pořádají zoologické zahrady na celém světě vždy první červnový pátek od 18 do 22 hodin. Na tu dobu zahrady nabízejí noční prohlídku dětem chronicky nemocným či jinak handicapovaným. Poprvé se Noc snů konala v roce 1996 v Zoo Rotterdam, a to pro pacienty tamní Kliniky dětské onkologie. Na myšlenku oslovit tímto způsobem nemocné děti přišel Peter van der Wulp z rotterdamské zoo, který je také zakladatelem a předsedou Nadace Noci snů (Dreamnight at the Zoo Foundation). V roce 1996 se Noci snů účastnilo 175 dětí a jejich příbuzných, v roce 2006 přišlo do 112 zoo na celém světě přes 220 000 lidí.

Na Noc snů do Zoo Brno zavítalo v roce 2006 na tisíc chronicky nemocných a postižených dětí s rodinami. Připraven byl bohatý kulturní program. Vystoupilo taneční divadlo Mimi Fortunae, na pódiu zacvičil aerobik klub Sluníčka, šermířské umění předvedla skupina Carpe Diem, zahrála skupina Noví Kaskadéři, zazpívala vokální skupina Mošny. Děti pod dozorem chovatelů nakrmily lední medvědy, lachtany, bobry, tygry, surikaty, šimpanze, kotuly, kozy a ovce, samy si vzaly do rukou různá ptačí pera, vejce, kůže i parohy. Dále mohly pohladit kuřátka, králíky, kozy, ovce, morčata, ale i lamy, papouška, hada, želvu, fretku či kunu. Některé děti se svezly na ponících. Na obličej si mohly nechat namalovat zvířátko. Ze zoo si na památku odnesly pohlednici, vyřezávané zvířátko a šátek, na který si vlastnoručně natiskly obrázek se zvířecím motivem.

Divadlo Mimi Fortunae

Ukázka přírodnin

Spolupráce s Klinikou dětské onkologie

Zoo Brno spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně již od roku 1998. Návštěvy malých pacientů se konají jedenkrát měsíčně od března do prosince, s přestávkou o letních prázdninách. Děti vzhledem k jejich zdravotnímu stavu vozí po zoo autobus a zastavuje na zajímavých místech, kde si, pokud mohou,

Mikulášská nadílka-společné foto

losy a dželady, s Marikou Hubíkovou šimpanze, s Michlem Balcarem a Pepíkem Kolesou byly svědky krmení dracén, nakrmily surikaty hmyzem a pohladit si mohly užovku amurskou. Zajezdily si na ponících s Milanem Šebestou, Alexandrou Burešovou a Ing. Šárkou Tkadlečkovou. Něco ze zákulisí pavilonu exotického ptactva se dověděly od Lubici Hrdinové. Se Simonou Blahoňovskou nakrmily bobry, medvědy a lachtany a nakonec si mohly pohladit i tapíra. Protože si děti v minulých letech oblíbily vyplňování testů, které jsme jim připravovali na vybrané zoologické téma, i tentokrát jsme pokračovali ve stejném duchu. Děti si tak mohly i v roce 2006 ověřit a vylepšit znalosti o zvířatech. Celkem vyplnily a odevzdaly 37 testů.

Pro děti, které byly schopny absolvovat celodenní zájezdy, jsme v září zorganizovali výlet do Zoo Ostrava. Vlídně se nás tam ujali a zahradou provedli Mgr. Šárka Kalousková a Mgr. Zdeněk Berger.

V prosinci jsme pro děti již tradičně pořádali Vánočně-mikulášskou besídku. Program v promítacím sále správní budovy připravil pěvecký sbor studentů a pedagogů Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v čele se sbormistryní PhDr. Blankou Knopovou a jeho součástí bylo také vylosování pěti úspěšných řešitelů testů, kteří dostali malé dárky. Nakonec přišli Mikuláš, anděl a čert a na prostranství u tygrince rozdali dárečky. Dostavila se také velbloudice Majda i lamy krotké, které přivedly dívky z domstikačnické skupiny Stanice mladých přírodovědců. Majdu i lamy děti pohladily a nakrmily. Také však obdržely ne tak ledajaký dárek: balíčky překrásně zdobených perníčků, které jim štědře a s láskou napekla paní Dana Smetanová z Osík u Tišnova s rodinou.

Děti s rodiči i zdravotními sestrami do zoo velmi rády jezdí. Kromě toho, že návštěvy malé pacienty blahodárně ovlivňují, pobyt mezi zvířaty všechny zúčastněné alespoň na chvíli vytrhne z každodenních starostí. Přestože je organizace návštěv těžce nemocných dětí velmi náročná, stojí určitě za to v takovém úsilí pokračovat a pomáhat těm, kteří pomoc potřebují. Od roku 1998 proběhlo v Zoo Brno 48 návštěv onkologicky nemocných dětí, osm výletů do jiných zoo a akcí se celkově účastnilo 757 dětí. V roce 2006 proběhlo pět návštěv, kterých se účastnilo 196 dětí a jejich rodičů i zdravotních sester, a jeden výlet do Zoo Ostrava s 49 účastníky.

Největší zásluhu na organizaci návštěv pacientů dětské onkologie má od samotného počátku univ. prof. MVDr. Dagmar Ježková, DrSc., která svým citlivým přístupem pomáhá při hladkém průběhu všech akcí a přináší radost malým pacientům. Velký dík patří také dopravcům Vítězslavu Krapkovi z autodopravy Víkr a Mgr. Aleši Jaroškovi a Mgr. Pavlu Petrovi z cestovní kanceláře Al & Pa, kteří vozí děti sponzorskou autobusem nejen na návštěvy do Zoo Brno, ale také na výlety do jiných zoologických zahrad.

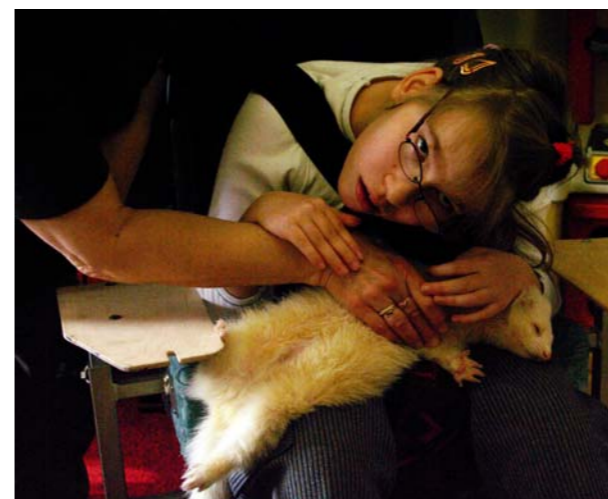
Mikulášský program v kinosále

vystoupí. Po prohlídce zoo si obvykle odpočinou a občerství se v restauraci U Tygra, kde se jim velmi líbí a kde jim svačina výborně chutná. Kromě pracovníků propagačně vzdělávacího úseku se malým pacientům rádi věnují také chovatelé, kteří dětem dovolí některá zvířátka pohladit či nakrmit. Tak se děti seznámily s velbloudicí Majdou, vedenou chovatelem Milošem Walterem, s Lubomírem Galou a Michalem Jurčíkem nakrmily paovce,

Zooterapie ve Speciální škole Elpis

Všichni víme, že pouhá přítomnost zvířete snižuje u lidí krevní tlak, uvolňuje duševní napětí a zmírňuje stres. Zvířata zvyklá na kontakt s lidmi působí pozitivně na jejich prožitky i chování, což je patrné zejména u lidí tělesně či mentálně postižených. Blahodárného vlivu zvířat na lidské zdraví již několik let využívá Zoo Brno při spolupráci se státní Speciální mateřskou a základní školou Elpis, která se nachází na ulici Františky Skaunicové č. 17 v Brně-Židenicích.

Zmíněná spolupráce pokračovala i v roce 2006, opět formou takzvané návštěvní zooterapie, praktikované jedenkrát týdně (vždy v úterý). Pracovnice úseku, pedagog volného času Mgr. Světlá Vítková využívá pro návštěvní zoo-

Zooterapeutická lekce v Elpisu

terapii drobná kontaktní zvířata ze Stanice mladých přírodovědců – fretky, kunu skalní, zakrslé králíky, morčata, želvu zelenavou a psouna prérivého. Se zvířaty se děti postupně seznamují, zbavují se obav či strachu před nimi a učí se k nim pěkně chovat. Pro všechny mentálně a tělesně postižené děti zařazené do návštěvní zooterapie jsou sestaveny individuální plány zohledňující diagnózu. Mgr. Vítková takto s dětmi pracuje od školního roku 2003/2004. Přitom lze pozorovat, jak u dětí postupně mizí ostych před zvířaty, uvolňuje se svalové napětí, rozšiřuje emoční sféra, zlepšuje komunikativnost. Daří se navazovat verbální i neverbální komunikaci, udržovat oční kontakt, odstraňovat echolalii (při níž jedinec opakuje poslední slovo či několik slov z dotazu či příkazu, aniž by zcela chápal jejich smysl). Děti se naučí plnit jednoduché pokyny, nešepat, nemluvit ve třetí osobě jednotného čísla, tvořit jednoduché věty. Uvádíme dva individuální příklady působení zvířete na dítě.

Antonín R. (narozen 1996, diagnóza: těžká mentální retardace, konvergentní strabismus neboli šilhavost, instabilita, atypický dětský autismus): Toník má dobrou jemnou motoriku. Na dobré úrovni je sebeobsluha, schopnost imitace, řeč a úroveň sociálního chování. Cílem zooterapie bylo rozvíjet aktivní slovní zásobu na úkor echolalie, posilovat grafomotoriku a rozvíjet hrubou motoriku, s pomocí zvířete zlepšovat myšlení a vnímání ve všech složkách. Průběh návštěvní zooterapie: zprvu, během školního roku 2003/2004, šlo o to, aby se Toník seznámil se zvířaty a naučil se ohleduplně s nimi manipulovat tak, aby jim neublížil. Dalším jeho úkolem bylo udržovat oční kontakt s jiným člověkem. Ve školním roce 2004/2005 práce se zvířaty u Toníka postupně vyvolávala kladné emoce, rozvíjela expresivní složky řeči, odstraňovala echolalii. Ve školním roce 2005/2006 se začala rozvíjet chlapcova slovní zásoba. Od začátku návštěvní zooterapie Toník velmi aktivně spolupracoval, kladně reagoval na podněty, těšil se na práci se zvířaty. Jeho oblíbeným zvířetem se stala fretka Arnošt, kterou rád vodí na vodítku. S chutí též krmí morčata.

Denisa M. (narozena 1994, diagnóza: hluboká mentální retardace, Angelmanův syndrom, expresivní složka řeči nezvinuta): Denisa je milá a vstřícná děvče, jejíž silnou stránkou je především kladné emoční ladění. Má ráda děti i dospělé, a pokud jí kladně přijímají, dává najevo radost. Velmi dobře se s ní spolupracuje. Cílem zooterapie bylo zlepšování úchopu a uvolňování ruky, celkový rozvoj jemné a hrubé motoriky, rozvíjení slovní zásoby, vytváření emotivního vztahu ke zvířatům. Průběh návštěvní zooterapie: Ve školním roce 2003/2004 si Denisa zvykla na přítomnost zvířete. Nacvičovala chůzi, když se snažila jít za zvířetem. Ve školním roce 2004/2005 nastal rozvoj pasivní slovní zásoby a začalo se s nácvičením úchopu a uvolnění ruky. Během školního roku 2005/2006 se už Denisa na příchod zvířete těšila a na jeho přítomnost reagovala kladně. Zlepšila se u ní jemná i hrubá motorika. Od začátku zooterapie se s Deniskou dobře spolupracovalo. Z kontaktních zvířat má nejraději fretky, se kterými si hraje na honěnou a s oblibou jim hází míček.

Návštěva dětí z Elpisu v zoo Foto: Milan Kříž

Ve třídě III. A Speciální základní školy Elpis probíhaly výukové programy sestavené zoologickou zahradou a doplňující hravou formou učivo prvouky. Tuto třídu navštěvují děti s různým stupněm postižení, některé umějí psát, počítat a číst. Na tetu ze zoo a na zvířátka se tyto děti vždy těší a pracují s velkou chutí. Patnáctiletá mentálně retardovaná Hanka počítá do deseti, čte, píše a kreslí. Při výuce je pozorná a na otázky odpovídá jednoduchými větami. Pro Hanku je velkou odměnou, když si může sama zvíře vzít, pochovat a hladit. Nebo může tetě pomáhat při zooterapii, s oblibou podává kontaktní zvíře kamarádovi Pájovi.

Několikrát v průběhu školního roku navštíví děti z Elpisu zoologickou zahradu. Rády se svezou vláčkem nebo elektrovozíkem. Ovšem nejraději krmí na Dětské zoo lamy, kozy a poníky. Na každou návštěvu zahrad se děti dlouho předem těší.

Milou tradicí se už staly vánoční besídky, které pro kamarády z Elpisu připravují členové přírodovědné skupiny Stanice mladých přírodovědců. Brzy mezi nimi vzniklo pevné pouto přátelství.

Dosavadní zkušenosti s návštěvní zooterapií ve Speciální škole Elpis byly prezentovány například na setkání výchovných a vzdělávacích pra-

covníků evropských zoo v ruském Petrohradě (8. 5. 2006), na Mezinárodním semináři o zooterapiích v Brně (23. 6.–25. 6. 2006) a na osmém semináři Pravda o zooterapii v Českých Budějovicích (16. 11. 2006).

Tento seminář se konal v prostorách Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity a na jeho přípravách se podílela Canisterapeutická asociace (CTA), což je zájmové sdružení právnických osob, jehož posláním je zastřešovat canisterapeutické organizace v ČR, ale i organizace poskytující další formy zoterapie (vyjma hippoterapie). Součástí semináře bylo zasedání Valné hromady CTA. Na něm Zoo Brno založila Zooterapeutickou sekci, jejíž předsedkyní byla zvolena Mgr. Světlá Vítková ze Zoo Brno.

Canisterapeutická asociace vznikla registrací na Krajském úřadě Jihomoravského kraje 21. 11. 2003. Impulsem k založení bylo vyjádření společné vůle účastníků Mezinárodního semináře o zooterapiích v Brně v červnu 2003. Asociace sídlí na adrese Kamenná čtvrť 117, 639 00 Brno. Zooterapeutická sekce CTA byla založena 16. 11. 2006, jejím sídlem je Zoologická zahrada města Brna, U Zoologické zahrady 46, 635 00 Brno. Úkolem této sekce je sestavit pracovní tým, navázat spolupráci se všemi odborníky (i zahraničními), kteří v oboru pracují, vytvořit metodiku praktické činnosti a vzdělávací a informační systém pro členy i pro příjemce zooterapeutických služeb.

Příměstský tábor Zoo Brno pro děti z Elpisu

Akce Prázdniny v Zoo Brno se mohly v roce 2006 poprvé účastnit i děti tělesně a mentálně postižené.

Do turnusu od 7. do 11. 8. jsme společně zařadili děti zdravé i nemocné: bylo to deset dětí z Elpisu a deset členů Přírodovědné skupiny Stanice mladých přírodovědců. O účastníky se starali čtyři vedoucí, zdravotní sestra a dvě dobrovolnice. Připraven byl speciálně upravený program, v průběhu týdne děti poznávaly expozice zoo, podílely se na krmení lam, poníků, medvědů, opic, ovcí a koz, se zájmem sledovaly práci chovatelů. Na denním programu byla také zoterapie s drobnými savci. Za dětmi přijeli do zoo záchranáři s ukázkou výcviku psů, velký úspěch měl jednodenní výlet autobusem do zámku v Rájci nad Svitavou a do pískovcových jeskyní v Rudce u Kunštátu. Zážitkem byl také oběd v restauraci Na Kopečku v Rájci. Děti též navštívily pavilon Anthropos, kde se jim s velkým pochopením věnovala slečna Bc. Vilma Richterová, svým výkladem dokázala zaujmout a pobavit. Všem se velmi líbila expozice mamuta s mládětem. Všichni se ovšem těšili na závěrečný den prázdninového pobytu, kdy se z dětí stávají členové indiánského kmene.

Týden plný nevšedních zážitků uběhl rychle jako voda, všichni se již těší na další prázdninový tábor v zoo.

Přehled akcí pro tělesně a mentálně postižené

- 1. 3. 06 - Sdružení pro pomoc mentálně postiženým (SPMP) Brno, 80 lidí, exkurze v zoo. Zajišťovala Mgr. S. Vítková, Bc. J. Hadová + 3 členové Přírodovědné skupiny SMP Zoo Brno.
- 24. 3. 06 - SPMP, Jarní diskotéka v KD Musilka, Husovice, 120 lidí, návštěva s kontaktními zvířaty. Zajišťovala Mgr. S. Vítková, Bc. J. Hadová + 4 členové Přírodovědné skupiny SMP Zoo Brno.
- 20. 6. 06 - Elpis, 15 dětí + Speciální škola Ibsenova, 15 dětí, exkurze v zoo. Zajišťovala Mgr. S. Vítková
- 12. 9. 06 - S úsměvem do školy – celodenní akce pro ústavy sociální péče a speciální školy z Brna a okolí na Moravském náměstí, 350 lidí. Zajišťovala Mgr. S. Vítková, Ing. J. Kubínová, Ing. M. Kříž, Jan Vítek a další.
- 16. 9. 06 - 35. výročí založení SPMP Brno, celodenní oslava s programem v Zoo Brno, cca 500 lidí. Zajišťovala Mgr. S. Vítková + úsek propagace a vzdělávání.
- 19. 10. 06 - Integrované centrum Břeclav, 30 lidí, dopolední exkurze v zoo. Zajišťovala Mgr. S. Vítková.
- 19. 10. 06 - ÚSPMP Těchobuz, Pacov, 40 lidí, odpolední exkurze v zoo. Zajišťovala Mgr. S. Vítková

Senioři v Zoo Brno

V roce 2006 pokračovala také spolupráce s některými brněnskými domovy důchodců. Snažili jsme se navštěvovat a zvát do zoo také obyvatele penzionů pro důchodce a členy klubů důchodců.

Vystoupení Komiňáčku pro seniory

Na exkurzi do zoo přijeli již opakovaně senioři z DD Kociánka. Dubnové počasí přálo, a tak se den všem líbil. Autobus vyvezl staré známé k pavilonu Tropicke království. Již cestou seznamovala pracovnice úseku seniory s novinkami, jejich obdiv patřil čtyřrohým ovcím Jákobovým i lamám krotkým, živě se zajímali i o kampaň Zachraňme nosorožce. Po odpočinku a občerstvení ve stánku U Velblouda následoval přesun k výběhu lachtanů. Tam na hosty čekala oblíbená kontaktní zvířátka se členy Přírodovědné skupiny Stanice mladých přírodovědců. Honza s poštolkou Rocky, Janička a Edita s fretkami, Míša a Eva s králiky a morčaty. Čas exkurze rychle plynul a nikdo se neměl k návratu. Loučení s přáteli bývá vždy těžké. Všichni se ale tím víc těšili na příští návštěvu, na další setkání.

V letních měsících počasí exkurzím seniorů nepřálo: v červenci udeřila velká vedra a srpen propršel. Na 7. 12. jsme pro seniory připravili setkání nazvané Vánoce, Vánoce přicházejí... V programu vystoupil pěvecký sbor Komiňáček ZŠ Pastviny 70 pod vedením PaedDr. J. Draštkové. Potlesk získala i dětská krojovaná skupina Komiňáček. Všechny ovšem rozveselily nejmenší děti ze skupiny aerobiku s vystoupením Hastrmane, tatrmane... V průběhu odpoledne došlo i na kontaktní zvířátka, se kterými přišli členové Přírodovědné skupiny SMP. Stejně jako loňského roku jsme pro seniory nachystali drobné dárky s přáním, které jim předaly děti z Přírodovědné skupiny. Při předávání dárečků došlo i na slzy dojetí. Milé odpoledne zakončilo vystoupení pěveckého souboru seniorů Nopovanka z DD Nopova. Setkání se zúčastnili senioři z Domova důchodců Kociánka, Nopova, Věstonická, Penzionu Vychodilova a také členky Klubu důchodců v Brně-Komíně.

Přehled akcí pro seniory

- 20. 4. 2006 – DD Kociánka, 50 osob, výjezd za seniory. Zajišťovaly Z. Sommerová a Mgr. S. Vítková.
- 12. 6. 2006 – DD Kociánka, 40 osob, exkurze v zoo. Zajišťovala Mgr. S. Vítková.
- 23. 11. 2006 – Klub důchodců Vavřínecká, Brno-Komín, 25 osob, beseda o významu zoo a zooterapiích. Zajišťovala Mgr. S. Vítková.
- 29. 11. 2006 – DD Mikuláškovo náměstí, 50 osob, výjezd za seniory. Zajišťovaly Z. Sommerová a Mgr. S. Vítková.
- 7. 12. 2006 – Vánoce, Vánoce přicházejí..., setkání seniorů v Zoo Brno, 80 osob. Zajišťovaly Bc. J. Hadová, Mgr. S. Vítková a členové Přírodovědné skupiny SMP Zoo Brno.
- 21. 12. 2006 – Klub důchodců Královopolské strojírny Brno, 30 osob. Význam zoo – beseda, film, exkurze v Zoo Brno. Zajišťovala Mgr. S. Vítková.

Nízkoprahový klub

Nízkoprahový klub byl založen v prosinci 2001. Je otevřen každé úterý od 15.30 do 18.00 hodin. Klub je zřízen pro děti a mládež ve věku od 8 do 18 let, které pocházejí z rodin sociálně slabých či jinak rizikových, ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Klienti klubu se scházejí v areálu zoo, v klubovně Stanice mladých přírodovědců, která se nachází ve správní budově, a v promítacím sále v téže budově. Klienti využívají osobní počítače s tiskárnou s připojením na internet. K dispozici mají široký výběr videoher, videokazet a knih. S pracovníky klubu poznávají areál a zákulisí zoo.

Děti z ústavů rády vyhledávají kontakt s živými zvířaty a zoo jim jej umožňuje. Získali jsme již děti, které náš klub navštěvují pravidelně – jsou jimi chovanci Dětského diagnostického ústavu Hlinky, Domova mládeže Údolní a také Diagnostického ústavu pro mládež v Brně. V roce 2006 navštívilo klub 210 dětí.

Do klubu byly v roce 2006 pořízeny další přírodovědné videohry, videokazety a knihy, aby klienti měli možnost výběru a mohli se vzdělávat v oborech, které je zajímají. Pořídili jsme také další příslušenství k digitálnímu fotoaparátu, děti fotíme a pak jim fotky přímo v zoo tiskneme.

Projekt Nízkoprahový klub v Zoo Brno je realizován v rámci programu Prevence kriminality na místní úrovni ve spolupráci s Koordinačním centrem prevence kriminality v městě Brně.

Informační a naučný systém

Pro nově upravený výběh bizonů, slavnostně otevřený 16. 9. 2006, propagačně výchovně pracovníci zhotovili dvě naučné tabule, které pojednávají o bizonech, severoamerické prérii a indiánech žijících v této oblasti. V roce 2007 by je měla doplnit ještě jedna tabule s interaktivními prvky. Dvě nové naučné tabule také vytvořili k výběhu medvědů brtníků, který po úpravách slouží medvědům ledním. Další expoziční novinku, společný výběh paovců hřivnatých a dželad, pracovníci úseku opatřili oboustrannou naučnou tabulí.

Mgr. Miroslava Vitulová

SUMMARY: In the year 2006, the promotion and education section prepared a new zoo guide for printing, replacing the older version from the year 2000 which was smaller in scope. The section also issued an informative guide called Educational Ecological Programmes at Brno Zoological Gardens which offers additional education in fields of biology for various school levels.

In the period in question, the cooperation of the promotion-education section and schools was extended, this being mainly with the Pedagogical Faculty of Masaryk University. Its students visited the zoological gardens, mainly the newly reconstructed Children's Zoo, together with basic school children's classes, where they worked out teaching programmes (within the framework of their seminar tasks) aimed at improving the quality of their nature science classes. They could use the zoo animals and the experience of the workers for their studies and retroactively, the results of the students' work were then reflected in the production of ecological teaching programmes at the zoological gardens. The inventions of the students of the pedagogical faculty were also very successful during children's holiday stays at the zoo. They could provide qualified supervision and a creative programme. Today, we only accept students from this faculty as pedagogical helpers for our holiday events. Also, tour cooperation with the Grammar School on Slovanské náměstí was strengthened. The students were effective helpers during the presentation of the zoological gardens during the pre-Christmas week at Velký Špalíček shopping centre, where they were for example in charge of the creative workshop.

This section's workers further developed all activities from the previous period. They offered 23 teaching programmes for schools, similarly as in 2005. In 2006, the programme for the Shellshock European campaign was replaced by a programme for a newly launched campaign, 'Save the Rhinoceros!' Furthermore, information boards were placed next to the newly improved polar bear and bison exhibits. In the field of Animal-Assisted Therapy, the Brno Zoological Gardens became the founder of the Animal-Assisted Therapy section of the Canine-Assisted Therapy Association of the Czech Republic which has its seat in Brno (this organization is the umbrella organisation for Animal-Assisted Therapy activities in the Czech Republic).

As it is obvious from the list of the events for the public published elsewhere in this annual report, which contains 59 items, the workers of this section prepare these events, either external or internal ones, throughout the whole year. The events start in January, for example with the participation of the zoological gardens in Regiontour, and they culminate around 1st June, when Children's Day is celebrated at the zoo, and finish in December with the Christmas morning feeding of animals. One of the external events in which touchable animals took part, was for example the first ever performance of ferrets and an anaconda at an educational Brno Philharmonic concert, at which two promotional workers from the Zoological Gardens, two members of the Young Naturalists' Station and one breeder were present.

The fundamental task for the year 2007 will be the opening of the environmental education centre, which will be created by the adaptation of the stables building into a Children's Zoo. The workers of this section also want to equip four teepees which have been built near the newly adapted bison enclosure with a system of educational information boards devoted to the natural world of the North American prairies and the life of prairie Indians. Furthermore, in the replica of an Indian Chief's hut, which supplements the Canadian wolf and beaver enclosures, they would like to install a permanent exhibition of the tools and clothes of Indians of the Haida tribe.

Stanice mladých přírodovědců

Station of Young Natural Scientists

Stanice mladých přírodovědců pracovala v roce 2006 již v nových, příznivějších podmínkách. Opustila prostory ve správné budově a přestěhovala se do adaptované části bývalé veterinární ošetřovny. K dispozici tam má tři místnosti – dvě klubovny a jednu speciální učebnu vhodnou pro nejmenší děti. V ní probíhaly výukové programy nabízené mateřským školám a Speciální škole Elpis a scházeli se tam členové skupiny Malé chobotničky a dalších skupin určených nižší věkové kategorii. Adaptovaný objekt je bezbariérový, se samostatným vchodem, jeho součástí je i vstupní hala, která slouží jako šatna, děti mají k dispozici bezbariérové WC, kuchyňku, sprchový kout. Venkovní prostor před objektem stanice chceme upravit a vybudovat v něm letní ubikace pro kontaktní zvířata s druhovou skladbou odpovídající výukovým programům i práci stanice. Speciální učebnu vybavíme tak, aby ji mohly plně využívat i handicapované děti. Pořízení rehabilitačních pomůcek a zařízení pro zooterapii finančně zajistí Papírny Brno, které za tím účelem vyhlásily cílenou prodejní akci svých výrobků. Ve sledovaném období stanice pracovala ve 12 odborných skupinách, které navštěvovalo 106 dětí ve věku od 6 do 18 let.

Údržba vivárií ve Stanici mladých přírodovědců

Foto: Jiří Dočkal

1. skupina: Malí tygříci

Skupina pro ty nejmenší, povídání o přírodě a procházky po zoo, hry a soutěže.
(schůzky: 1x měsíčně, první sobota v měsíci od 14.00 do 16.00 hod., pro děti ve věku 6 – 8 let)

2. skupina: Příroda od A do Ž

Všeobecné zaměření na přírodovědné obory, fauna i flóra nejen Mniší hory, soutěže a hry.
(schůzky: 1x týdně, ve středu od 16.00 do 18.00 hod., pro děti ve věku 8–18 let)

3. skupina: Přírodovědná

Všeobecné zaměření na přírodovědné obory, péče o zvířata v koutku živé přírody SMP, hry, soutěže.
(schůzky : 1x týdně, ve středu od 16.00 do 18.00 hod., pro děti ve věku 9–13 let)

4. skupina: Přírodovědná-Klokánci

Všeobecné zaměření na přírodovědné obory, péče o zvířata v koutku živé přírody SMP, hry, soutěže.
(schůzky: 1x týdně, ve středu od 15.00 do 16.00 hod., pro děti ve věku 6–10 let)

5. skupina: Domestikace

Základy zootechnických praktik v chovu lam krotkých a poníků.
(schůzky: 2x týdně – čtvrtek 15.30–18.00 hod., sobota 9.00–12.00 hod., pro mládež ve věku 14–18 let, podmínkou je lékařské potvrzení pro práci se zvířaty)

6. skupina: P.A.N.

Péče o zájmové chovy savců a ptáků v SMP, zvířata chovaná v zoo + příroda Mniší hory, hry, soutěže, zájezdy a exkurze do jiných zoo a zajímavých nejen přírodních lokalit.
(schůzky: cca 1x za 2 týdny ve čtvrtek od 16.00 do 18.00 hod., výlety cca 1x za 2 týdny dle domluvy, pro děti ve věku 10–15 let)

7. skupina: Mladí průvodci

Znalosti o zvířatech, dokumentaristika, výpomoc při akcích pořádaných SMP a ZOO, zájezdy do zoologických zahrad, průvodcovská činnost.
(schůzky: 1x za čtrnáct dnů, v neděli od 9.00 do 12.00, pro mládež ve věku 10–18 let)

8. skupina: Malí zooindiáni

Základní znalosti o chovaných zvířatech a péče o ně, procházky po zoo, péče o zvířata v koutku živé přírody SMP.
(schůzky: 1x týdně v pondělí od 15.30 do 17.30 hod., pro děti ve věku 8–12 let)

9. skupina: Šikovné tlapky

Základy výtvarných technik – práce s korálky, koláže, drhání, se zaměřením na ztvárnění zvířat. Některé z potřeb nutných pro činnost skupiny si děti dle pokynů vedoucí přinesou z domova.
(schůzky: 1x za 14 dní, ve středu od 16.00 do 18.00 hod., pro děti ve věku 7–12 let)

10. skupina: Mladí sokolníci

Skupina je zaměřena na základy chovu dravých ptáků, na ochranu dravých ptáků, na prvky sokolnického držení a výcvik dravců. Členství ve skupině je podmíněno dvouletým členstvím ve skupinách SMP s přírodovědným zaměřením.

(schůzky: 1x týdně, v pondělí od 16.30 hod. do 18.00 hod., pro děti ve věku 12–15 let)

11. skupina: Malé chobotničky

Skupina je určena pro děti ve věku 2–6 let s doprovodem rodičů, prarodičů... Povídání o přírodě a procházky po zoo, hry a soutěže.

(schůzky: 1x za 14 dnů, ve čtvrtek od 9.30 hod. do 11.30 hod.)

12. skupina: Zooedukátoři

Pro děti se zájmem o historii, současnost a poslání zoologických zahrad, průvodcovská činnost a pomoc při pořádání akcí v areálu zoo i mimo ni. Členství ve skupině je podmíněno dvouletým členstvím ve skupinách SMP s přírodovědným zaměřením.

(schůzky: 1x týdně, ve středu od 16.00 hod. do 18.00 hod., pro mládež ve věku 10–18 let)

Bc. Jana Hadová

SUMMARY: In 2006, the Young Naturalists' Station was already operating in a new and more favourable environment. It had left its premises in the administrative building and moved to an adapted part of the former veterinary surgery. It has three rooms at its disposal - two club rooms and one special teaching room which is suitable for the youngest children. At this facility, teaching programmes took place for kindergartens and Elpis Special School; it was also the place for meetings of Young Octopi and other clubs for younger age groups. The adapted building is barrier-free; it has its own entrance, an entrance hall which serves as a cloakroom, a barrier-free toilet for children, a kitchen and a shower. We are planning to change the outside area in front of the building and build summer shelters for touchable animals there, with the species composition organised in accordance with the teaching programmes and the work of the station. A special teaching room will be equipped in such a way that it can be fully used by handicapped children as well. The purchase of rehabilitation aids and equipment for Animal-Assisted Therapy will be financially secured by Papírny Brno (Brno Paper Mills), which have launched a special sales promotion of their products for this occasion. In this monitored period, the station members worked in 12 specialized groups attended by 106 children aged from 6 to 18 years.

Seznam akcí pro veřejnost**List of Programmes for our Visitors**

Datum	Akce pro veřejnost – interní
19. 1.	Setkání členů Brno Business International Group
20. 1.	Potápěčská konference
25. 2.	Maškarní bál pro děti
19. 3.	Josefská stezka
1. 4.	Den ptactva pro návštěvníky
15. 4.	Velikonoční dílna
16. 4.	Velikonoční mláďata
17. 4.	Velikonoce v zoo – hry a soutěže pro děti
22. 4.	Jarní otevírání zoo, Den Země, Miss Žabka
1. 5.	První máj v zoo
14. 5.	Den dětí s centrem pro rodinu a pro pěstounské rodiny
20. 5.	Indiánský den
21. 5.	Brno zdravé město – zvířátka také nekouří
27. 5.	Den dětí s Frekvencí 1, Cestování s Beruškou po moravských a českých zoo, večerní prohlídka zoo
28. 5.	Den dětí se Zoo Brno
1. 6.	Dětský den pro MŠ a I. stupeň ZŠ, otvírání nově zrekonstruované dětsko zoo
2. 6.	Noc snů
3. 6.	Africký den
4. 6.	Za pohádkou do zoo – soutěžní a zábavné odpoledne
17. 6.	Buďte dobří jako bobři – soutěžní a zábavné odpoledne
18. 6.	Divoký západ v zoo
23. 7.	Setkání členů Brno Business International Group
2. 9.	Setkání adoptivních rodičů a sponzorů, večerní prohlídka nasvícené zoo
16. 9.	Otevírání nově upraveného výběhu bizonů a indiánské vesničky, oslava 35. výročí založení Sdružení pomoci mentálně postiženým
22. 10.	Podzimní zootrofej
3. 12.	Mikulášská besídka
10. 12.	Setkání Klubu přátel fretek
24. 12.	Štědrodopolední krmení zvířat

Datum	Akce pro veřejnost – externí
12.–15. 1.	Veletrh cestovního ruchu Go a Regiontour
28. 1.	Zoobál
12.–14. 4.	Prezentace zoo ve Velkém Špalíčku
20. 5.	Prezentace zoo na slavnosti v Brně-Žabovřeskách
26. 6.	Prezentace zoo na Dětském dni v Lužánkách
5. 8.	Prezentace zoo ve westernovém městečku Boskovice
14. 12.–23. 12.	Prezentace zoo ve Velkém Špalíčku v Brně
23. 12.	Prezentace zoo na Nové radnici v Brně

Datum	Akce pro děti a mládež – interní	Počet účastníků
6.–10. 2.	Jarní prázdniny v Zoo Brno	69
3. 4.	Den ptactva pro školy	64
10. 7.–25. 8.	Letní prázdniny v Zoo Brno	9/224
	Výukové programy pro mateřské školy	10/320
	Výukové programy pro základní školy	141/4 156
	Výukové programy pro střední školy	12/450
	Exkurze pro střední, základní a mateřské školy	20/784
	Exkurze a programy pro vysoké školy	18/755
	Exkurze pro speciální skupiny (nevidomí, zdravotně postižení, dětské domovy)	20/695

Datum	Akce pro děti a mládež – externí	Počet účastníků
12. 5.	Předvedení kontaktních zvířat na Výchovném koncertu Filharmonie Brno v Besedním domě	asi 300
31. 5.	Den dětí ve Fakultní dětské nemocnici Brno	
12. 9.	Výlet dětí z Kliniky dětské onkologie do Zoo Plzeň	49
12. 9.	S úsměvem do školy	asi 700
5. 12.	Mikuláš pro děti z Kliniky dětské onkologie	90
12. 12.	Mikuláš pro děti ze Speciální školy Elpis	30
	Výukové programy pro Základní školu při Ústavu sociální péče pro tělesně postiženou mládež Kociánka	5/160
	Návštěvní zooterapie ve Speciální škole Elpis	36/1100
	Výjezdy do ZŠ Pramínek	3/60
	Výjezdy do MŠ a ZŠ Březejc	1/40
	Výukové programy pro Speciální školu Elpis	10/112

*počet akcí/počet účastníků

Rekonstruovaný výběh bizonů slavnostně otevřel primátor Richard Svoboda (vpravo) se svým náměstkem M. Hoškem

Skupina Hau Kola při slavnostním otevření výběhu bizonů s indiánskou vesničkou

Africký den v Zoo Brno

Africký den – předávání cen

Předávání diplomů v soutěži Empík cyklista

Při setkání adoptivních rodičů a sponzorů vystoupila také vokální skupina Mošny

Zahraněční kontakty

Foreign Contacts

Výroční konference Euroasijské regionální asociace zoo a akvárií (EARAZA), která se konala 17. až 24. 3. 2006 v Zoo Moskva, se za brněnskou zoologickou zahradu účastnili ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a jeho asistent RNDr. Bohumil Král, CSc. S pracovníky Zoo Moskva si vyměnili názory na principy vytváření moderních zoo a podrobně si prohlédli expozice moskevské zoo i její chovnou stanici. Navštívili Zoologické muzeum Moskevské státní univerzity a Darwinovo muzeum evoluce. RNDr. Král na konferenci přednesl přednášku „Výsledky genetické analýzy u orlů kamčatských chovaných v zoo“ a s pracovníky Zoo Moskva projednal otázky dalšího výzkumu uvedeného druhu a možnosti publikování jeho výsledků.

Do německé Zoo Norimberk zavítal RNDr. Bohumil Král, CSc., 14. 4. 2006. Posláním cesty byly konzultace technických parametrů výběhu, ubikací a především porodního boxu v expozici ledních medvědů.

Jeřába mandžuského a tři paovce hřivnaté dovezli ze Zoo Schönbrunn 24. 5. 2006 vedoucí chovatelského úseku MVDr. Petr Číhal, CSc., RNDr. Bohumil Král, CSc., zooložka Mgr. Šárka Tlustá a technický pracovník Jan Hrdlička. Pobytu ve Vídni využili k prohlídce všech expozic zoologické zahrady.

Konference o osvětové práci se v Leningradské zoo v ruském Sankt Petěrburgu účastnila od 5. do 12. 6. 2006 vedoucí úseku propagace a vzdělávání Mgr. Miroslava Vitulová. Na konferenci vystoupila s příspěvkem na téma „Spolupráce Zoo Brno s Klinikou dětské onkologie a se Speciální školou Elpis“ a navázala profesní kontakt se zástupkyní EAZA G. Schwammerovou ze Zoo Schönbrunn, zástupkyní EARAZA T. F. Andrejevovou ze Zoo Moskva a s ředitelkou Leningradské zoo I. S. Skibou.

Na 61. výroční konferenci Světové asociace zoo a akvárií (WAZA), uspořádané ve dnech 27. 8. až 1. 9. 2006 v německé Zoo Lipsko, reprezentoval naši zahradu ředitel MVDr. Martin Hovorka, Ph.D. Kromě účasti na všech plenárních i administrativních zasedáních a na činnosti některých technických komisí a workshopů osobně jednal s řediteli a pracovníky řady světových zoo: o chovu jeřábů mandžuských a orlů kamčatských hovořil s Tatjanou Aržanovou a Vladimírem Spicinem ze Zoo Moskva v Rusku, poskytnutí vakopišků létavých domlouval s Lechem Banatem ze Zoo Poznaň v Polsku, doplňování brněnské kolekce ryb konzultoval s Wolfgangem Gettmannem z Aquazoo Düsseldorf v Německu, o výměnách zvířat v expozici Beringia mluvil s Mati Kaalem ze Zoo Tallinn v Estonsku, o poskytnutí makaků japonských s Toruyuki Komiya ze Zoo Tokio v Japonsku, o chovu a reintrodukcii evropských savců s Michaellem Martysem z Alpenzoo Innsbruck v Rakousku, o pomoci při přípravě projektu pavilonu Madagaskar s Axelem Rübem ze Zoo Zürich ve Švýcarsku; s výkonným ředitelem WAZA Peterem Dolingerem a s ředitelem ISIS Nathanem Flesnessem hovořil o poslání jejich organizací. Výroční konference Evropské asociace zoo a akvárií (EAZA) se ve španělském Madridu účastnili ve dnech 27. 9. až 9. 10. 2006 MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., MVDr. Petr Číhal, CSc., a zoolog-specialista MVDr. Monika Sotkowská. Absolvovali mj. tato zasedání poradních sborů (Taxon Advisory Group, TAG): Marine Mammal TAG, Felid TAG, Canid TAG, Equid TAG, Antelope and Giraffe TAG, Amphibian and Reptile TAG. Dále se účastnili jednání o Evropském záchranném programu tygrů amurských a sumatránských, o globální krizi obojživelníků a o kampaních, které EAZA vyhláší na záchranu ohrožených druhů.

Studijní cestu do čtyř britských zoo (Banham, Colchester, Whipsnade, Marwell) podnikly ve dnech 2. až 7. 10. 2006 – společně s dalšími vzdělávacími pracovníky Unie českých a slovenských zoo – pedagogové volného času Mgr. Světlá Vítková a Zuzana Sommerová. Ve zmíněných zahradách se seznámily např. s tamními způsoby komentovaného krmení a výcviku dravců či lachtanů, osvojily si metody manipulace s kontaktními zvířaty, sestavování výukových programů a spolupráce s volontéry.

Výroční konference Mezinárodní asociace vzdělávacích pracovníků zoo (IZE) proběhla od 8. do 22. 10. 2006 v jihoafrické Pretorii, z Brna byla přítomna Mgr. Miroslava Vitulová. Stěžejními tématy konference byly: vzdělávání v zoo vedoucí k trvale udržitelnému rozvoji, krize obojživelníků, role vyhodnocení úspěšných vzdělávacích programů v oblasti ochrany přírody, vzdělávání v afrických zoo a práce s komunitami žijícími v chráněných územích. Mgr. Vitulová také absolvovala prohlídku Zoo Pretoria a studijní pobyt v Národním parku Pilanesberg.

Cestu do lotyšského Zooparku Riga podnikli ve dnech 19. až 22. 11. 2006 MVDr. Petr Číhal, CSc., a zootechnik Jan Vitek. Jejich hlavním úkolem bylo dovézt samici tapíra jihoamerického, vedlejším cílem bližší poznání zoo v Rize s důrazem na tamní chov tapírů. Význam cesty lze samozřejmě spatřovat i v navázání osobních kontaktů.

Ve dnech 5. až 13. 12. 2006 podnikli cestu do dvou ruských zoo (Krasnojarsk a Jelizevo) MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a RNDr. Bohumil Král, CSc. V Zoo Krasnojarsk se setkali s vedoucími pracovníky, poté byli přijati primátorem Krasnojarsku a navštívili rezervaci Stolby. Na základě pověření vedením EARAZA provedli kontrolu a vyhodnocení dosavadní činnosti Zoo Krasnojarsk, založené před šesti lety. V Zoo Jelizovo na Kamčatce se účastnili konference Úloha malých zoo při vzdělávání v ochraně přírody, pozorovali orly kamčatské v místech jejich hnízdění na tichooceánském pobřeží Kamčatky, podnikli exkurze na úpatí sopek Avačinskaja a Korjagskaja a do chráněného území Malka. S pracovníkem Zoo Moskva jednali o dosavadních výsledcích genetického výzkumu orlů kamčatských, na němž se podílí i Zoo Brno, o jejich publikování ve sborníku o dravých ptácích, o pokračování tohoto výzkumu v roce 2007 a o možné účasti Zoo Brno na terénních výzkumech na ostrově Sachalinu. S vedoucí plemenné knihy orlů kamčatských sjednali dovoz samice tohoto druhu ze Zoo Tallinn do Brna. Domluvili též dovoz dvou medvědů kamčatských v roce 2007 ze Zoo Jelizovo. S řediteli zahrad v Krasnojarsku, Jelizovu a Charkově dohodli vzájemné výměny zvířat. Při cestě do Ruské federace RNDr. Král také dvakrát navštívil Zoo Moskva; nejprve 3. a 4. 12. a poté 14. a 15. 12. V Moskvě předjednal plán genetického výzkumu orlů kamčatských a získání chovné

samice tohoto druhu a při druhé návštěvě se setkal s ředitelem moskevské zoo V. V. Spicinem a s pracovníky některých úseků (domácí zvířata, exotarium a inšektarium), s nimiž diskutoval o tvorbě expozic, vzdělávací práci a činnosti Stanice mladých biologů.

Bc. Eduard Stuchlík

SUMMARY: The director of the Brno Zoological Gardens, MVDr. Martin Hovorka, Ph.D. and his assistant, RNDr. Bohumil Král, CSc. took part in the annual conference of the Eurasian Regional Association of Zoos and Aquariums. RNDr. Bohumil Král CSc. visited Nurnberg Zoo in Germany on the 14th April 2006. The purpose of his visit was to discuss the technical parameters of the enclosure, animal shelters and mainly the delivery room in the polar bear exhibit. Mgr. Miroslava Vitulová, the head of promotion and education, took part in the conference on educational work at Leningrad Zoo in Sankt Petersburg, Russia, from 5th to 12th June 2006. She gave a presentation entitled "Cooperation of Brno Zoological Gardens with the Clinic of Children's Oncology and with Elpis Special School". MVDr. Martin Hovorka, Ph.D. represented our zoological gardens at the 61st Annual conference of the World Association of Zoos and Aquariums (WAZA), held at Leipzig Zoo in Germany on 27th August - 1st September 2006. MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., MVDr. Petr Číhal, CSc. and MVDr. Monika Szotkowská, the foreign relations coordinator, took part in the annual conference of the European Association of Zoos and Aquaria (EAZA), which took place in Madrid, Spain on 27th September – 9th October 2006. Mgr. Světlá Vítková and Zuzana Sommerová (free time activities leaders), together with other education staff from the Union of Czech and Slovak Zoological Gardens, went on a study tour to four British zoological gardens (Banham, Colchester, Whippsnade and Marwell) on 2nd – 10th October 2006. The annual conference of the International Zoo Educators Association (IZE) took place from 8th to 22nd October 2006 in Pretoria, South Africa. Mgr. Miroslava Vitulová took part and represented Brno. From 5th – 13th December 2006, MVDr. Martin Hovorka Ph.D. and RNDr. Bohumil Král, CSc. went on a business trip to two Russian zoological gardens (Krasnoyarsk and Yelizovo). During this trip, they carried out a check and evaluation of the records of the Krasnoyarsk Zoological Gardens' activities, a task which they were commissioned to do by the heads of EARAZA. In Moscow, Dr. Král was involved in preliminary discussions regarding a plan for genetic research into Steller's Sea Eagle, and the acquisition of a brood female of this species.

Ekonomický úsek Economical Department

Po ekonomické stránce byl pro Zoologickou zahradu města Brna rok 2006, tak jako i několik let předcházejících, rokem úspěšným. Hospodaření zahrady skončilo zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši 107 735,34 Kč.

Návštěvnost (počet osob)

Počet návštěvníků celkem	229 902
z toho zoo	216 283
SAV	13 618

Členění návštěvnosti podle jednotlivých skupin

Skupina	počet osob
Dospělí + důchodci	103 181
Děti + studující	126 721
Celkem	229 902

Příjmy

Celkové výnosy činily v roce 2006 **65 194 299 Kč**

Členění hlavních příjmových položek

Příspěvek zřizovatele	38 214 827
Účelová dotace MŽP	1 625 933
Dotace OPČR	83 000
Dotace od úřadu práce	4 752 383
Tržby za vlastní výkony a za zboží	17 994 616
- z toho tržby ze vstupného zoo	7 592 006
tržby ze vstupného SAV	264 255
foto, video	128 538
poníci	93 180
psi	28 140
nájmy	922 037
restaurace	2 579 152
prodej zboží (UP, občerstvení)	6 327 958
ostatní	59 350
Změna stavu zvířat	273 769
Aktivace krmiva, rostlin a osiva, restaurace, služby	163 337
Ostatní výnosy	2 030 619
- z toho tábory v zoo	242 160
- reklama	144 138
- příspěvky SMP	13 750
- zúčtování fondů	1 374 576
- úroky	22 965
- ostatní	233 030
Tržby z prodeje majetku	17 500
Tržby z prodeje materiálu	38 315
- z toho tržby z prodeje zvířat	33 999
- ostatní	4 316

Náklady

Náklady činily v roce 2006 celkem **65 086 564 Kč**

Členění hlavních nákladových položek

Spotřeba materiálu	8 556 033
- z toho - krmivo	3 348 841
- léky	175 278

- osivo, hnojivo, květiny	126 196
- technický materiál	971 878
- propagační materiál	175 430
- nákupní cena zvířat	173 927
- pohonné hmoty	370 640
- spotřeba DDHM	1 329 503
- suroviny kuchyň	850 895
- ostatní	1 033 445
Spotřeba energie	4 012 265
Nákupní cena prodaného zboží	4 156 789
Opravy a udržování	3 248 253
Cestovné	566 413
Náklady na reprezentaci	67 373
Ostatní služby	5 367 353
Mzdové náklady	22 646 648
Zákonné sociální pojištění	7 853 667
Zákonné sociální náklady	444 820
Ostatní sociální náklady	244 020
Daně a poplatky	13 333
Jiné ostatní náklady	1 796 617
Odpisy DHM	6 112 980

I v roce 2006 pokračoval v posledních letech nastoupený trend zlepšování jak expozic a chovatelských zařízení, tak i podmínek pro návštěvníky a zaměstnance. V červnu byla slavnostně otevřena Dětská zoo, v září byla otevřena rekonstruovaná expozice bizonů a opravený výběh pro lední medvědy. Nadále trvala přízeň zřizovatele, tj. Statutárního města Brna, jehož příspěvek na provoz činil největší podíl na příjmech zoo (58,62 %). Z ostatních příjmových položek činily např. tržby za vlastní výkony a zboží 27,60 %. Účelová dotace od MŽP představovala 2,49 % příjmů a od Úřadu práce Brno-město 7,29 %, jako dotace na vytvoření 60 veřejně prospěšných míst.

Zájem sponzorů a dárců z řad organizací a obyvatel města Brna byl opět velký, úhrn sponzorských věcných a finančních darů i příspěvků na chov činil více než jeden milion korun. Finanční prostředky získané z DMS činily 41 618 Kč. V roce 2006 jsme zahájili novou veřejnou sbírku na projekt Kura Kura (záchranná stanice želv v Indonésii), na který jsme získali 115 532 Kč. Prostředky určené z rozpočtu města na investice činily 2 655 000 Kč. Použili jsme je na dokončení elektronického požárního systému ve stájích na Safari, k zakoupení vláčku pro dopravu návštěvníků, na pořízení nového severu a nového systému evidence docházky do zaměstnání a na zbudování turniketů u návštěvníckého vstupu. Vlastní investiční prostředky jsme použili především na technická zhodnocení objektů zoo.

Zoologická zahrada města Brna i v roce 2006 zodpovědně a úspěšně plnila úkoly uložené jí zřizovatelem.

Ing. Miroslava Piškulová

SUMMARY: Regarding the economical view, 2006 was a successful year for the Brno Zoo, as in several previous years. The economy finished with a surplus of 107 735, 34 CZK. The founder's favour continued; its operation subsidy (38 214 827 CZK) was the biggest income of the zoo (58,62 %). From other incomes, e.g. the returns from own efforts and goods made 27,60 %. The funds from the city budget intended for investments (2 655 000 CZK) were targeted to the electronic fire system in "Safari" stables completion, entrance turnstiles building and purchasing of the little train for visitors transport, the new network server and the new system of attendance record registration.

Adoptivní rodiče a sponzoři

Adoptive Parents and Sponsors

Adoptivní rodiče a sponzoři přispívají na chod brněnské zoo finanční částkou vyšší než jeden milion korun již od roku 2002. Tuto hranici překročili i v roce 2006, kdy jejich peněžní podpora dosáhla výše 1 032 009 Kč. Služby a věcné dary měly ve sledovaném období hodnotu 218 222 Kč, úhrn finančních a věcných darů tedy v roce 2006 činil 1 250 231 Kč.

Adopce a sponzorství zvířat se v brněnské zoo rozvíjejí již devátým rokem. Za tu dobu obě formy pomoci a spolupráce pevně zakotvily v povědomí té části veřejnosti, které není lhostejné dění v zoologické zahradě. Zájem o možnost přispět finančně či službou nemá v žádném případě sestupnou tendenci. Co se týče počtu přispívajících školních kolektivů, je možné říci, že již několik let je zhruba na stejné úrovni. Velkou roli v tomto případě hrají učitelé, kteří sami mají zájem o přírodu. Ti pak umějí děti motivovat a umějí jim objasnit důležitost zoologických zahrad v dnešním světě.

V počtu soukromých přispěvatelů zaznamenáváme stálý, v několika posledních letech již jen mírný nárůst. Z původních 15 dárců v roce 1997 jsme se v roce 2006 dostali k číslu 221. Přibývá případů, kdy uzavření adopční smlouvy poslouží jako dar blízké osobě.

Počet firem, které přispívají zoologické zahradě, se ve sledovaném období pohyboval víceméně na stejné úrovni jako v předchozích letech, je však stále více patrné, že dárci již se znalostí problematiky sami vybírají projekty, na které chtějí přispívat.

Také projekt DMS na pomoc zvířatům chovaným v zoo byl úspěšný. V roce 2006 příznivci zoo odeslali 1502 dárcovských SMS, takže prostřednictvím Fondu dárců přibylo na účtu zoo 40 554 Kč.

Všem adoptivním rodičům a sponzorům děkujeme za laskavou pomoc a doufáme, že nám i nadále zachovají přízeň, abychom mohli společně vytvářet prostředí přispívající pohodě chovaných zvířat.

Ing. Jiřina Kubínová

SUMMARY: Adoptive 'parents' and sponsors have been contributing over one million crowns a year towards the operating costs of Brno Zoo since 2002, this being also the case in 2006, when the contribution was exactly 1 032 009 CZK. Services and material gifts amounted to 218 222 CZK in that period, making a total sum for both financial and material gifts of 1 250 231 CZK.

The animal adoption and sponsorship programme at Brno Zoological Gardens has already been developing for nine years. During this time, both forms of help and cooperation have come to the attention of that part of the public which is interested in what is happening at the zoological gardens. The level of interest in the possibility of making a financial contribution or performing a service for the zoo remains high. As far as the number of contributing school teams is concerned, it has remained at about the same level for several years. In this case, the teachers who themselves are interested in the natural world play a great role. They can motivate the children and are able to explain the importance of zoological gardens in today's world to them.

The number of private contributors has been growing steadily, though only modestly in the last few years. From the original 15 donors in 1997 we reached 221 in the year 2006. The number of companies which are contributing to the zoological gardens is at more or less the same level as in previous years. However, it is more and more obvious that the donors, being aware of the issues, choose the projects they want to contribute to themselves.

Zpěvák Lada Kerndl již několik let sponzorsky vystupuje při akcích pořádaných zoologickou zahradou

Uměleckou skupinou, sponzorsky vystupující na akcích Zoo Brno pro veřejnost, je i soubor divadla Mimi Fortunae

ADOPTIVNÍ RODIČE 2006

Hvězdičkou „*“ jsou označeni dárci, kteří přispívají na chov zvířat opakovaně

do 500 Kč

Ing. Dana Bubníková, Brno
 Petr Lacman, Česká Rybná
 *Zita Goliášová, Brno
 *Dalimil Novák, Brno
 PhDr. Renáta Ševčíková, Blansko
 *Kateřina Kočendová, Brno
 *Petra Sedláčková, Brno
 *Michaela Odstrčilová, Brno
 *Šárka Odstrčilová, Brno
 *SFK Pochmurná neděle, Brno
 *Romana Štáfková, Praha
 *Mgr. Hana Ševečková, Brno
 *Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Brno
 *Helena Marešová, Brno
 *Martina Mráčková, Milan Kos, Čekyně
 Kamil Zastoupil, Lanšperk
 *Petra Durcová, Rajhrad
 Jana Daňhelová, Brno
 ZŠ Újezd u Brna, třída 7.A
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třídy 3.C4, 3.D4
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída septima
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída kvinta
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 2.D4
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída kvarta
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída tercie
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 3.B4
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 2.B4
 Veronika Kobylková, Petra Halová, Veronika Helisová,
 Gymnázium Křenová 36, Brno
 ZŠ Doubravice nad Svitavou
 *Žáci ŠD při ZŠ Na Městečku, Veverská Bítýška
 *Gymnázium Křenová 36, Brno
 Mišáček, Šaruška, Liduška, Ivuška, Daneček, Martínek,
 Martinka, Markétka, Robert Zderčíkovi, Brno
 *Rodina Štrosova, Brno
 *ZŠ a MŠ Deštná
 Gymnázium Bystřice n. Pernštejnem, třída sekunda
 *Iva Zdráhalová, Brno
 *Kristýna a Květoslav Reinhardovi, Brno
 *Zdeněk a Pavel Šnoblovi, Brno
 ZŠ Gajdošova 3, Brno, třída 8.C
 Hana a Martin Paláskovi, Brno
 *Jan Veleba, Brno
 Petr Jahoda, Modřice
 Růžena Odehnalová, Brno
 Martina Mačkalová, Brno
 Jan Válka, Brno
 TVF, s.r.o. Pechova 26, Brno
 Marie a Václav Černí, Brno
 Liolios Vangelis, Brno
 CARMEN Team, s.r.o. U Dálnice 777, Modřice
 *Jiří Bednář, Nesvačilkva
 Eva Křenková, Brno
 Tomáš Matejov, Brno
 Radim Rada a Lenka Veselá, Hodějice
 Jan Cvach s rodinou, Brno
 *Jakub a Leona Habartovi, Vojkovice
 *Jakub Špiřík, Ivančice

neofema ozdobná
 brkoslav severní
 želva paprscitá
 kožnatka americká
 rosela pestrá
 papoušek zpěvavý
 želva pavoučí
 papoušek zpěvavý
 kožnatka americká
 piraña Colosoma sp.
 neofema ozdobná
 rosnička včelí
 želva ostnitá
 zebříčka šedá
 piraña Colosoma sp.
 želva nádherná
 piraña Colosoma
 astrild bělolící
 piraña Colosoma sp.
 zebříčka šedá
 brkoslav severní
 brkoslav severní
 papoušek zpěvavý
 papoušek zpěvavý
 osmák degu
 želva zelenavá
 páv korunkatý

piraña Colosoma sp.
 želva nádherná
 rozela pestrá
 osmák degu

brkoslav severní
 osmák degu
 piraña Colosoma sp.
 piraña Colosoma sp.
 papoušek zpěvavý
 želva ostnitá
 papoušek zpěvavý
 páv korunkatý
 zebříčka šedá
 neofema ozdobná
 páv korunkatý
 páv korunkatý
 piraña Colosoma sp.
 rosnička včelí
 papoušek zpěvavý
 želva uhlířská
 papoušek zpěvavý
 osmák degu
 papoušek zpěvavý
 hrdlička chechtavá
 rosnička včelí
 hrdlička chechtavá
 hrdlička chechtavá
 papoušek zpěvavý
 páv korunkatý

Adoptivní rodiče a sponzoři

*Honzík Starý, Brno
 Jana Šustáčková, Brno
 *Jana Pokorná, Modřice
 Tomáš a Blanka Zimkovi, Brno
 ZŠ nám. 28. října, Tišnov, třída 8. A
 Zuzana Klimplová, Brno
 Lenka Fialová, Brno
 Tomáš Kozlovský, Brno
 Dagmar Václavíková, Česká Rybná
 Tomáš Varhaník, Moravské Budějovice
 Klára Kšicová, Brno
 MUDr. Libor Komínek, Brno
 *Ctibor Spáčil, Zlatá Hora

do 2 000 Kč

*Irena Sedláčková, Říčany u Brna
 Martin Kozlovský, Brno
 *Ing. Ivan Janda, Brno
 Věra Kadaňková, Lipník nad Bečvou
 *Sabina, Viktor III., Viktor IV., Jakub Morawitzovi, Brno
 *Žáci ŠD při ZŠ Novoměstská 21, Brno
 *Jana Zemanová, Brno
 Martina Zobačová, Radek Veselý, Brno
 *ECOTONER s.r.o., Rychnovská 408, Praha
 Pavlína, Veronika, Terezie Ševčíkovy, Rosice u Brna
 Aleš Raška, Brno
 HPC, s.r.o. Stará Osada 17, Brno
 *Josef Jonáš, Ivančice – Letkovice
 *Martin Poledník, Brno
 *Jarmila Večeřová, Brno
 *Veronika Hošťálková, Rusava
 *Richard Viduna a Věra Šlancarová, Brno
 *Kateřinka Koudelková, Doubravice nad Svitavou
 Darja Klementová, Brno
 *Lenka Boháčková, Boskovice
 Jiří a Martina Lorenčíkovi, Brno
 Lucie Vališová, Brno
 *Mgr. Ivana Budínská, Brno
 Klienti Domova důchodců Kociánka, Brno
 *Bujinkan Czech Dójó, Brno a Vyškov
 *ZŠ Kamínky, Brno třída 4.B
 *Jiří Komínek, Brno
 Lucie Brzobohatá, Gymnázium Křenová 36, Brno
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 1.D4
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 1.C4
 *Gymnázium Křenová 36, Brno, třída 4.C4
 *JUDr. Helena Sýkorová, Brno
 *Kolektiv speciální MŠ při FdN Brno, Helfertova 2
 Aleš a Iva Musilovi, Křtiny
 *MUDr. Barbora Ondrová, Brno
 *OA Emila Holuba a SŠVP, třída 3.A, Dukelská 65, Brno
 *Miroslav Marek, Brno
 *Miroslav Jůzl a Sandra Spejchalová, Brno
 Jakub Špaček, Bystřice nad Pernštejnem
 *Paintball Club Brno, Kroměřížská 2
 *Žáci ZŠ Smíškova 840, Tišnov
 ZŠ Hudcova 35, Brno třída 4.A
 Drahomíra Macháčková, Rajhrad
 *Ing. Lubomír Fojt, Brno
 ZŠ Bzenecká 23, Brno
 ZŠ Gajdošova 3, Brno, třída 4.A
 ZŠ Gajdošova 3, Brno, třída 1.B
 ZŠ Gajdošova 3, Brno, třída 1.C

páv korunkatý
 páv korunkatý
 želva ostnitá
 hrdlička chechtavá
 piraña Colosoma sp.
 páv korunkatý
 tereka hnědá
 osmák degu
 brkoslav severní
 piraña Colosoma sp.
 rosnička včelí
 želva paprscitá
 neofema ozdobná

vakoplšík létavý
 chameleon Jacksonův
 psoun prériový
 klokánek králikovitý
 vakoplšík létavý
 psoun prériový
 želva pardálí
 psoun prériový
 chameleon Jacksonův
 psoun prériový, brkoslav severní
 vakoplšík létavý
 liška obecná, páv korunkatý
 koroptev korunkatá
 užovka taiwanská
 želva pardálí
 psoun prériový
 psoun prériový
 kachnička mandarinská
 puštík obecný
 chameleon Jacksonův
 skunk pruhovaný
 psoun prériový
 chameleon Jacksonův
 eclecticus roratus
 čukvala zavalitá
 želva nádherná, klokánek králikovitý
 ostralka štíhlá, vakoplšík létavý
 psoun prériový
 leguán madagaskarský, rosnička včelí
 čukvala zavalitá
 kachnička mandarinská
 papoušek šedý – žako
 ara marakana
 liška obecná
 ibis posvátný
 psoun prériový
 puštík obecný
 psoun prériový
 leguán madagaskarský
 papoušek šedý – žako
 chameleon Mellerův
 psoun prériový
 vakoplšík létavý
 dikobraz běloocasý
 chameleon Jacksonův, páv korunkatý
 leguán madagaskarský
 leguán madagaskarský
 želva velká

Kolektiv KSZ, Mozartova 3, Brno
 *Diana Wiczorková, Letovice
 ZŠ Mokrý 352
 *Zdeněk Moravec a Svatava Turková, Brno

*Ing. Lubomír Kadera, Brno
 MAP Česká republika, s.r.o. Cornovova 52, Brno
 PEWAG, s.r.o., Preslova 11, Brno
 Lékárna u Bílého lva, Křenová 57, Brno
 Nyna Bartoňková, Brno
 *Monika Pelcová a Filip Přidal, Brno
 *ZŠ Laštůvkova 77, Brno třída 3.A
 *ZŠ Laštůvkova 77, Brno třída 7.A
 Sdružení Práh, Tuřanská 12, Brno
 B & M InterNets, s.r.o., Vinohrady 45, Brno
 Petra a Jaroslav Švamberkovi, Brno
 Evropská základní škola, Čejkovická 10, Brno, třída 7.A
 *Vítězslav Pýša, Brno
 Ing. Milan Novák, Uherský Brod
 Pavel Nehyba, Blansko
 *Kateřina Hönigová, Brno
 *Klára a Hana Škopkovi, Brno
 Barbora Holešovská, Omice
 MUDr. Silvia Kovandová, privátní stomatolog, Blansko

*Petřík a Hanka Liškařovi, Slavkov u Brna
 Pavel Pecl, Újezd u Brna
 Pavel a Markéta Rotkovi, Brno
 Manželé Mikovi, Brno
 *Jitka Huppertová, Brno
 Zdeňka Tomanová Motlová a Jan Toman, Mikulov na Moravě
 Manželé Schwarzovi, Brno
 *Jitka Gottvaldová, Brno
 Modrá šestka, skautský oddíl 90.smečka Brno
 Simona Kaderková, Sudice
 *Marta Bílková, Brno
 OGILVY & MATHER, kreativní tým Oty Klempíře, Praha
 Vilík Dojiva, Brno
 Ing. Ilja Kalášek, Brno
 *Bořivoj Kramář, Brno
 Michaela Vaňharová, Brno
 *rodina Foltova, Brno
 Lukáš Víta, Brno
 František Baláš a Jana Koudelková, Brno
 *Jaroslava Beránková, Brno
 *Bc. Karel Líznař, Bučovice
 Žáci ŠD při ZŠ Svážná 9, Brno
 Dětská krojovaná skupina Komiňáček, Brno
 *Andrea a Miroslav Starčevičovi, Brno
 rodina Mityskova, Těšany u Brna
 Naděžda a Jiří Gottwaldovi, Brno
 *Irena Nevařilová, Brno
 Kamila Zlatušková, Brno
 Ing. Erik Měkyňa, Písečná

do 5.000 Kč

*Drahomíra a Luděk Fadrhoncovi, Brno
 *Ing. Emílie Němcová, Brno

MUDr. Lenka Doležalová, Brno
 *Karel, Karla, Adam a Anna Vašinovi, Brno

psík mývalovitý
 ratufa cejlonská
 psík mývalovitý
 klokánek králíkovitý
 užovka taiwanská
 skunk pruhovaný
 emu hnědý
 užovka taiwanská
 želva velká
 leguán madagaskarský
 klokánek králíkovitý
 dikobraz běloocasý
 psoun prériový
 klokánek králíkovitý
 dikobraz běloocasý
 dikobraz běloocasý
 bazilišek zelený
 liška obecná
 želva velká
 želva amboinská
 psoun prériový
 hoko červený
 leguán zelený
 piraňa Colosoma sp.,
 piraňa Serrasalmus nat.
 liška obecná
 leguán madagaskarský
 užovka taiwanská
 želva velká
 papoušek zpěvavý
 dikobraz běloocasý
 psoun prériový
 liška obecná
 leguán madagaskarský
 chameleon Jacksonův
 ara horský
 čukvala zavalitá
 želva velká
 amazoňan modrobradý
 ara zelenokřídý
 želva pardálí
 psík mývalovitý
 želva zelenavá
 klokánek králíkovitý
 bazilišek zelený
 čukvala zavalitá
 psík mývalovitý
 surikata
 páv korunkatý
 paoušek různobarvý
 leguán madagaskarský
 liška obecná
 vakoplšík létavý
 želva paprscitá, rosnička včelí

kočka rybářská
 želva pardálí, tereka hnědá
 želva ostnitá, želva paprscitá
 nosál bělohubý
 kajman brýlový,
 leguán madagaskarský

*MUDr. Naděžda Formánková s rodinou, Blansko
 První německé gymnázium, Brno, prima B
 *Malamité, v.o.s. Moravské Prusy
 Jana Paulová, Brno
 *Kateřina Hloušková, Brno
 *Dagmar Strachoňová, Podolí
 Klienti Domova důchodců Mikuláškovy nám. 20, Brno
 *Jan Vítek, Brno
 Zaměstnanci IBM GSDC, Brno
 *Olga Silovská, Brno
 *rodina Strublova, Brno
 Ing. Milan Venclík, Brno
 *Škarvadovi, Brno
 *AL & PA, cestovní kancelář, Minská 60, Brno
 *Štěpán, Petra a Jakub Koudelkovi, Brno
 *MUDr. Zora Nečesánková, Brno
 Divadelní spolek FENEK, CVČ Domeček, Oblá 51 c, Brno
 *Dana Navrátilová, Brno
 MŠ a ZŠ I. stupeň, Střelice
 MUDr. Vladimír Škoda, Bučovice
 ČSOB Pojišťovna, a.s. Masarykovo nám. 1458, Pardubice
 *Agentura Bílej motejl, Brno
 *Dana Pohanková, Brno
 Linda Svobodová, Brno
 Prokop Vašek, Brno
 *ZŠ Pozořice, příspěvková organizace, U Školy 386
 *ZŠ Tyršova, I. stupeň, Tyršova 1255, Kuřim
 *Skupina historického šermu CARPE DIEM, Brno
 *Marek Dvořák, Brno
 *Ing. Ivana Langerová, Brno
 Ing. Kateřina a Ing. Vít Jakoubkovi, Praha
 MUDr. René Moster CSc., Brno

*MUDr. Zdeňka Mosterová, Brno
 *SHREK – soft, spol. s r.o., Brno
 Žáci ZŠ Arménská 21, Brno
 *DRAKAS s.r.o., Plachty 2, Brno
 Linda Svobodová, Brno
 *ZŠ Gajdošova 3, Brno
 *Hana a Stanislav Češkovi, Brno
 *Kolektiv prodejny Drogerie Markt, Brno Olympia centrum
 *Ing. Světlana Louženská, Praha
 *Veronika a Valentina Kupská, Brno
 *Byznys Servis, s.r.o., El. Krásnohorské 18, Brno
 *ZŠ nám. 28. října 1708, Tišnov
 *Ing. Hana Novotná, Brno
 *Vladka a Michal Vraní, Brno
 *ZŠ Křivánkovo nám. 11, Brno
 Moudrá volba pro Šlapanice a Bedřichovice
 *Tereza Paulová, Babice u Rosic
 *MOLEX B.V., IBC Příkop 4, Brno
 *Helena Nekvapilová, Brno
 Petr Duchoň, Brno
 *Jarmila Kafoňková, Brno
 JUDr. Vladimír Rybář, Brno
 *MUDr. Irena Hamtilová, Brno
 *Svatava Kubešová, Brno
 Gymnázium Tišnov, Na Hrádku 20, třída prima
 Gymnázium Ivančice, Lány 2, třída tercie
 *Karolína Vorálková, Brno
 Bára Nekuďová, Brno
 *Radek a Hana Hanáková, Brno
 *MUDr. Milada Dvořáková, Brno

dikobraz běloocasý
 kosman zakrslý
 výřeček malý
 krkavec velký
 ovce kamerunská
 moták pochop
 ara ararauna
 dracena, surikata, psoun prériový
 lama krotká
 leguán zelený, želva nádherná
 leguán madagaskarský, sova pálená
 amazoňan modročelý
 bobr kanadský
 bazilišek zelený
 výřeček malý
 kapybara
 kotul veverovitý, surikata
 ara ararauna
 kapybara
 kalous ušatý
 bobr kanadský
 krkavec velký
 sova pálená
 kotul veverovitý
 sova pálená
 čukvala zavalitá, kasuár přílbový
 papoušek šedý, želva pardálí
 varan nádherný
 ara marakana
 surikata
 bobr kanadský
 koza kamerunská,
 papoušek vlnkovaný
 sova pálená
 ara ararauna
 nosál bělohubý
 nosál bělohubý, psoun prériový
 kotul veverovitý
 emu hnědý
 kosman zakrslý
 nosál bělohubý
 surikata
 sokol stěhovavý
 lama krotká
 surikata
 anolis rytířský, klokánek králíkovitý
 ara zelenokřídý
 ibis posvátný
 sova pálená
 krkavec velký
 bobr kanadský
 kakadu Goffinův
 kosman zakrslý
 kasuár přílbový
 kočka rybářská
 kočka pouštní
 orlície bornejská
 surikata
 anakonda velká
 jeřáb mandžuský
 surikata
 ara zelenokřídý
 fretka

Jana Haičmanová, Hrušovany nad Jevišovkou
Jindřich a Marie Báňovi, Brno
* Ing. Blanka Černá, Brno
* Pavel Dvořák, Markéta Doležalová, Brno
* Jiří, Marcela, Maruška Holešovští, Brno
* Hana a Martin Hromadovi, Brno

do 10 000 Kč

*GRIL – spolek přátel zvířátek, Brno
Pivovar Černá Hora, a.s.
*Žáci ZŠ Jana Babáka 1, Brno
Studenti a profesorský sbor gymnázia Slovanské nám. 7, Brno
*Taneční country soubor la QUADRILLA, Brno
*Taneční divadlo MIMI FORTUNAE, Brno
*Žáci ZŠ Rosice I. stupeň

*JUDr. Zuzana Malaníková, Brno
*RNDr. Jana Buršíková, Brno
*KDU – ČSL, MěV Brno, Starobrněnská 20
*Žáci MŠ a ZŠ Lomnice u Tišnova, Tišnovská 362
*Folková vokální skupina Mošny, Brno
Skupina Santa Fé, Brno
OVB ALLFINANZ, a.s. Jakubské nám. 1, Brno
*ZŠ Laštůvkova 77, Brno
Dagmar Hrubá, Brno
Jiří Kostelník a Lucie Benešová, Brno
*Mateřské centrum Klokánek, Brno
*JUDr. Jiří Sýkora, Brno
Helena Havlišová, Ostropovice
*HOFYLAND.CZ, Kuldova 32, Brno
Dominik a Lenka Ellerovi, Brno
Dana a Ivo Švejcarovi, Brno

do 20 000 Kč

*Český svaz chovatelů, ZO 36 Brno – chovatelé koček

*PŘEMYSL VESELÝ stavební a inženýrská činnost s.r.o.
Bzenecká 18 a, Brno
*C & W kapela Noví Kaskadéři, Brno
VAFR, spol. s r.o., Uzavřená 213, Kobylnice

*Tomáš Zeman, Kuřim
Roman Onderka, Brno
manželé Šišákovi, Kuřim
*kapela MARANTA, Zbýšov

do 50 000 Kč

*TOI TOI sanitární systémy s r.o., Brno

Ing. Miroslav Hošek, Brno
*ŠIMEK 96, spol. s r.o., Herčíkova 17, Brno

*KVV ČSSD JmK, Masarykova 31, Brno
*DOPPELMAYR lanové dráhy, spol. s r.o., Drážní 7, Brno
Bronislav Kuda, Brno
*FASTER CZ spol. s r.o., Obřanská 60, Brno

do 100.000,- Kč

MEDIA PRESS, vydavatel deníku Inzert Expres, Brno

ara ararauna
bobr kanadský
bobr kanadský
kočka divoká
nestor kea
osmák degu, psoun prériový, nutrie

oviječ skvrnitý
pštros dvouprstý
liška obecná
vlk kanadský
bizon americký
pakůň modrý
páv korunkatý, klokánek králikovitý
ara zelenokřídilý, labuť koskoroba
výřeček malý
varan nádherný
kalous ušatý, klokan Bennettův
rys evropský, vlk kanadský
sob polární
velbloud dvouhrbý
klokan Bennettův
vlk kanadský
rys evropský
klokan Bennettův
klokan Bennettův
orel kamčatský
surikata
lama krotká
pavián anubi
papoušek šedý

kočka bengálská, kočka krátkouchá,
kočka pouštní, kočka rybářská
velbloud dvouhrbý, syček obecný,
psík mývalovitý
zebra Grévyho
kočka bengálská, kočka krátkouchá,
kočka pouštní, kočka rybářská
los evropský, ledňák obrovský
orel bělohlavý
vlk arktický, velbloud dvouhrbý
kiang

lachtan jihoafrický,
pes hřivnatý, mandril rýholící
kajman brýlový
mara stepní, lama guanako,
želva paprscitá, klokánek králikovitý
kulan
surikata
lachtan jihoafrický – Bobina
medvěd lední
bobr kanadský, surikata,
klokan Bennettův, výr velký

tygr sumaterský, surikata

PŘÍSPĚVKY NA CHOV 2006**do 500 Kč**

*Radka Lízalová, Brno
Ilona Strnková, Ostrava
*Vendula Turková, Brno
*manželé Chocholáčovi, Ivančice
ZŠ Tuháčkova, Brno třída 7.A
*Gymnázium Tišnov, Na Hrádku 20, třída sekunda
*Chrástovi, Brno
Followers.THCCnet.cz
*Valerie Durcová, Rajhrad
*MŠ Studánka, Ondrova 25, Brno
*Gymnázium Křenová 36, Brno sekunda
Lenka Pazderová, Brno
Kateřina Strážnická, Lažany
Martin Lambert, Tábor
Pavel Buchniček, Kristýna Rochová, Karolína Rochová, Brno
Alena Klobásová, Brno
*Jakub Špiřík, Ivančice
Ondřej Bočánek, Brno
Ondřej Hofírek, Brno
*Barbora Pokorná, Modřice
*Pavla Pokorná, Modřice
*Ing. Lucie Kleinová, Brno
Ruben Goldhahn, Brno
ZŠ Lidická 6 a, Brno, třída 6.A
Vladimíra Podhorská, Brno
*ZŠ Sokolnice, VII. třída
Václav Kundera, Brno

do 2 000 Kč

*Studenti PdF MU Brno, I. ročníku učitelství pro I. st.,
kombinované studium
Studenti 1.ročníku přírodopisu PdF MU Brno
Kateřina Pořízková, Tábor
*MUDr. Naděžda Formánková s rodinou, Blansko
*Linda Honsová, Brno
Martina Šváblová, Lazinov
*Kolektiv zahradníků z Přízřenic
*Žáci ZŠ Kanice 135
*Dagmar a Jiří Kuncovi, Brno
Taneční divadlo Kookaburra, Brno
Odchovna akvariálních ryb, Příbor
*Alena Sýkorová, Brno
*Gymnázium Křenová 36, prima
Kristýnka Pavlíková, Brno
*Tereza Hefrová, Kladno
*Radek Příbyl, Brno
*MŠ Pomněnky, Oblá 51, Brno
Eva Drozdová, Brno
Daniela Marková, Lanškroun
*Anastázie a Milan Navrátilovi, Brno
*Tereza Vyorálová, Kuřim
*Ing. Vladimíra Petrová, Brno
ZŠ Labská 27, Brno třída 4.B
Eliška Macháčková, Brno
*Kateřina a Jan Malí, Brno
*Mgr. Pavla Petrová, Ph.D., Valtice
*Marek Pernička, Brno
*Barbora a Martin Krejčovi, Smolenice
*Centrum volného času Pavučina, Hustopeče
*Petra a Růžena Stráníkovy, Brno

osmák degu
tygr sumaterský
želva nádherná
dikobraz běloocasý
tygr sumaterský
páv korunkatý
mara stepní
leguán zelený
tygr sumaterský
klokan Bennettův
kapybara
nestor kea
tygr sumaterský
lama krotká
želva nádherná
žirafa síťovaná
medvěd lední
příspěvek na chov zvířat
příspěvek na chov zvířat
nestor kea
dželada
surikata
tamarín žlutoruký
kotul veverovitý
bobr kanadský
surikata
vlk arktický

jelen milu
jelen milu
vlk kanadský
vlk kanadský
tamarín žlutoruký
3 ks činčila vlnatá
orel bělohlavý
tygr sumaterský
surikata
ledňák obrovský
ryby pro SAV
klokan Bennettův
chameleon Mellerův
koza domácí
papoušek královský
nestor kea
surikata
kočka rybářská
žirafa síťovaná
vlk kanadský
žirafa síťovaná
sovice sněžní
klokan Bennettův
koza domácí
lemur běločelý
kulan
surikata
rys evropský
zebra Chapmannova
sovice sněžní

*Ing. arch. Ladislav Brožek, Brno
 *Roman Růžička, Brno
 Vendula Povolná a Pavel Sýkora, Brno
 *Jan Dostál, Brno

*Soňa Pohludková, Brno
 *Gymnázium Tišnov, Na Hrádku 20, třída KVINTA
 *Věra, Lenka a Alexej Neunerovi, Brno
 ZŠ Svážná 9, Brno žáci 3. a 7. třídy
 ZŠ Pavlovská 16, Brno třída 4.A
 ZŠ Pavlovská 16, Brno třída 7.A
 Markéta Kopečná, Brno
 ZŠ Krásného 24, Brno
 *Mgr. Miroslav Špaček, Bystřice nad Pernštejnem
 *ZŠ Masarova 11, Brno, třída 8.W

do 5 000 Kč

Potápěči TDI/SDI
 *fa MEKA – chovatelské potřeby, nám. Svornosti 6, Brno
 *Ing. Jana Bartíková, Brno
 Ing.arch. Václav Mencl, Brno
 Mateřská škola Lelekovice, příspěvková organizace
 *ZŠ a MŠ Pramínek, o.p.s. 1. třída, Brno
 *MŠ Na kopečku u zvonečku, Horní 17, Brno
 HEPEK, s.r.o., Cejl 85, Brno
 *ZŠ Boskovice, nám. 9. května 8
 PdF MU, Brno katedra pedagogiky
 Country skupina Bobří, Brno
 *Studenti 1.ročníku Učitelství pro I.stupeň ZŠ PdF MU Brno
 Ivan Pospíšil, Brno

do 10 000 Kč

*ECOTONER s.r.o., Rychnovská 408, Praha
 *SK Aerobic Sluníčko Brno
 *Brněnské písničkové tetiny Klotylda a Matylda
 *Žáci ZŠ Masarova 11, Brno
 *Dore Luth, Berlín, Deutschland
 *Alice Kartousová, Brno
 *Alžběta Povolná, Jiří Povolný, Brno
 AUTOSKLO ROGER s.r.o., Přízová 8-10, Brno
 Hortim – International, spol. s r.o., Kšírova 242, Brno
 *Pavel Šípek, Brno
 VÝR – Rostislav Brožek, Lipová 1700, Rychvald

do 20 000 Kč

*ZVĚROKRUH, Střední škola veterinární prevence, Brno
 *Country & Western kapela ZIMOUR, Brno
 *ARKTIDA spol. s r.o., Hvězdoslavova 47, Brno
 *Autodoprava VIKR s.r.o., Selská 34, Brno

*JUDr. Hana Klusáčková, Brno

do 50 000 Kč

Opavia – LU, a.s. Vinohradská 151, Praha

orel bělohavý
 lachtan jihoafrický
 vari černobílý
 klokan Bennettův, vlk kanadský,
 surikata
 žirafa síťovaná
 takin
 vari černobílý
 kůň domácí – pony
 kůň domácí – pony Lily
 lama krotká – Omega
 kůň domácí – pony
 klokánek králikovitý
 ara ararauna
 surikata

lachtan jihoafrický
 klece pro exoty
 medvěd lední
 tapír jihoamerický
 příspěvek na chov
 kotul veverovitý
 sovice sněžní
 pečivo pro akci Noc snů
 psík mývalovitý
 sovice krahujová
 hudební vystoupení na akci
 jelen milu, paovce hřivnatá
 medvěd lední

zebra Chapmannova
 vystoupení na akcích zoo
 pohádková představení na akcích zoo
 tygr sumaterský
 kiang
 příspěvek na chov
 tygr sumaterský
 čelní sklo pro Nissan Vanette
 ovoce na akci Noc snů
 medvěd lední
 demontážní práce

levhart cejlonský
 tři hudební produkce na akcích zoo
 medvěd lední
 doprava dětí z kliniky dětské onkologie
 do zoo a zpět
 příspěvek na chov

příspěvek na projekt
 Pomůžete nám zpátky do přírody

**Zoologická zahrada města Brna,
příspěvková organizace**

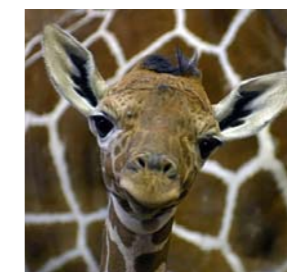
(zřizovatel: Statutární město Brno)
 U Zoologické zahrady 46
 635 00 Brno
 tel.: 546 432 311
 fax: 546 210 000
 e-mail: zoo@zoobrno.cz
 www.zoobrno.cz

Otevírací doba:

listopad až únor 9 – 16 hod.
 březen a říjen 9 – 17 hod.
 duben až září 9 – 18 hod.

Vstupné:

dospělí 70 Kč
 rodinné vstupné (2 dospělí, 3 děti) 180 Kč
 důchodci, děti do 15 let, studenti 40 Kč
 děti do 3 let zdarma

Výroční zpráva Zoo Brno, 2006

Vydala: Zoologická zahrada města Brna
 Editor: Bc. Eduard Stuchlík
 DTP: Aleš Hart

Fotografie (pokud není uvedeno jinak): Eduard Stuchlík
 První strana: mládě žirafy síťované
 Poslední strana: leguán madagaskarský
 Foto na této straně a potisk CD: Jan Vítek

**Zoologická zahrada města Brna,
příspěvková organizace**

(zřizovatel: Statutární město Brno)
U Zoologické zahrady 46
635 00 Brno
tel.: 546 432 311
fax: 546 210 000
e-mail: zoo@zoobrna.cz
www.zoobrna.cz

ZOO BRNO